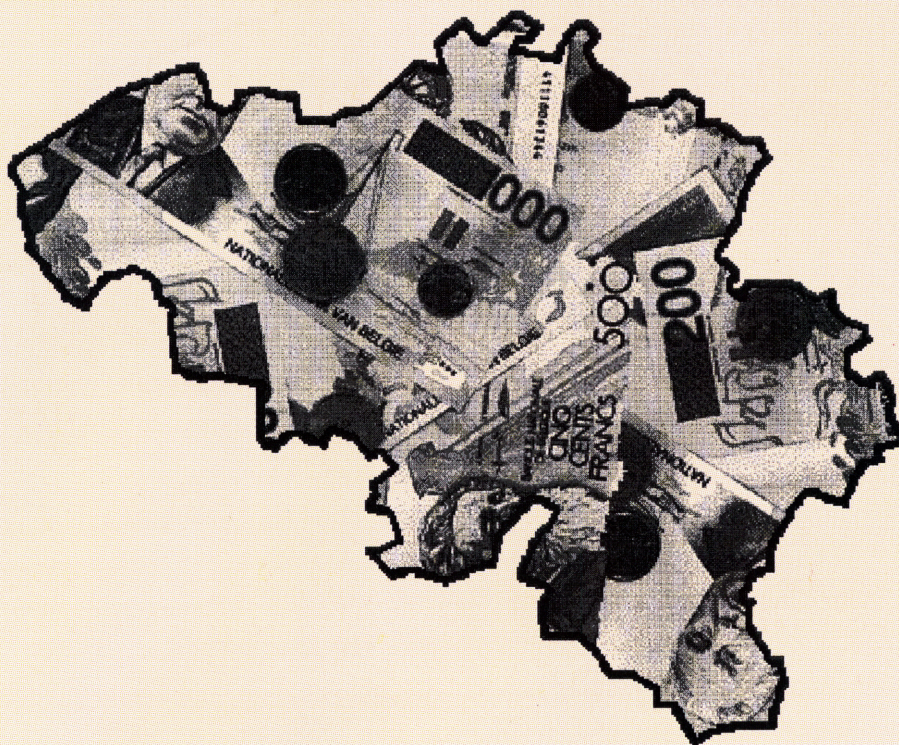

ministerie van economische zaken
nationaal instituut voor de statistiek

HUISHOUDBUDGETONDERZOEK

1998

ENQUETE GEHOUDEN VAN JUNI 1995 tot MEI 1996

HUISHOUDBUDGETONDERZOEK

1995-1996

Deel 2 :

Karakteristieken van de huishoudens, wooncomfort, betrouwbaarheid en vergelijking van de resultaten.

Verkrijgbaar bij het **NATIONAAL INSTITUUT VOOR DE STATISTIEK**

Leuvenseweg, 44	- 1000 Brussel
Rubenslei, 2	- 2018 Antwerpen
Coupure rechts, 620	- 9000 Gent

Dit nummer	België	: 460 BEF
	Buitenland	: 575 BEF

Postrekening N° 000-2005886-23 van het
NIS, Leuvenseweg, 44 - 1000 Brussel

Auteursrecht voorbehouden

Het reproduceren van de inhoud van deze publikatie is niet toegelaten, noch geheel, noch gedeeltelijk, noch in de oorspronkelijke, noch in bewerkte vorm, tenzij met schriftelijke machtiging vanwege het **Nationaal Instituut voor de Statistiek**.

Het gebruiken van de inhoud van deze publikatie als toelichting of bewijsvoering in een artikel, een boekbespreking of een boek is toegestaan, mits de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Verantwoordelijke uitgever : Claude Cheruy, Leuvenseweg 44, 1000 Brussel
Logo NIS : J.M. Ledoux

INHOUDSTAFEL

1. Situering van het Huishoudbudgetonderzoek (HBO).....	4
2. Structuur van het huishoudbudget	4
2.1. Het beschikbaar inkomen.....	5
2.1.1. Inkomen uit economische activiteit	5
2.1.1.1. Inkomen voortkomend uit de hoofdactiviteit.....	5
2.1.1.2. Voordelen in natura	5
2.1.1.3. Inkomens uit nevenactiviteiten	5
2.1.2. Inkomen uit vermogen	6
2.1.2.1. Netto inkomen uit onroerend vermogen	6
2.1.2.2. Netto inkomen uit roerend vermogen	6
2.1.3. Inkomen uit sociale zekerheid	6
2.1.4. Overig overgedragen inkomen	6
2.1.5. Inkomenslasten	6
2.2. De consumptie	7
2.2.1. Algemene principes	7
2.2.2. Opmerkingen i.v.m. de consumptie van de zelfstandigen	7
2.2.3. Structuur van de consumptie.....	8
2.3. Besparingen, kapitaalverrichtingen en financiële verrichtingen	8
2.3.1. Definitie van het sparen	9
2.3.2. Componenten van het sparen	9
3. Beschrijving van de Budgetenquête.	10
3.1. Organisatie van het onderzoek.....	10
3.2. Steekproeftrekking en extrapolatie	11
4. Resultaten van de budgetenquête 95-96	12
4.1. Publicatie van de resultaten	12
4.2. Betrouwbaarheid van de resultaten.....	13
4.3. Verdeling van de gegevens.....	14
4.4. Overzicht van de resultaten.....	17
4.4.1. Karakteristieken van de huishoudens.....	18
4.4.2. Wooncomfort.....	30
4.4.3. Aard van de woning.....	42
4.4.4. Verwarming en energieverbruik	62
4.5. Vergelijking van uitgaven en inkomsten volgens de voornaamste karakteristieken van de huishoudens	67
4.5.1. Totale uitgaven	69
4.5.2. Voeding, dranken en tabakswaaren	73
4.5.3. Kledingsartikelen en schoeisel.....	76
4.5.4. Huisvesting	79
4.5.5. Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud	82
4.5.6. Lichaams- en gezondheidszorgen.....	85
4.5.7. Transport en communicatie	88
4.5.8. Cultuur, ontspanning en onderwijs	91
4.5.9. Beschikbaar inkomen.....	94
5. Toepassingen van het Huishoudbudgetonderzoek.....	98
5.1. Algemene toepassingen	98
5.2. Wegingscoëfficiënten voor de Index van de consumptieprijzen	98
5.3. HBO en onderzoek naar armoede en ongelijkheid	99

LIJST VAN DE TABELLEN

Tabel 1	Aantal en percentage van de rubrieken op 4 of 6 cijfers waarvan de relatieve standaardafwijking hoger ligt dan 20%.	13
Tabel 2	Gemiddelde en mediaan voor de totale uitgaven	14
Tabel 3	Gemiddeld aantal kinderen ten laste, totaal aantal leden en aantal consumptie-eenheden per gewest, beroepsstatuut, leeftijdsklasse, aantal actieven en inkomensdecilen:	17
Tabel 4	Verdeling van de huishoudens per inkomensdecil en per beroepsstatuut	18
Tabel 5	Verdeling van de huishoudens per inkomensdecil en per leeftijdsklasse	19
Tabel 6	Verdeling van de huishoudens per inkomensdecil en per aantal actieven	20
Tabel 7	Aantal huishoudens per inkomenskwartiel en per beroepsstatuut (Rijk en gewesten)	21
Tabel 8	Percentage huishoudens per inkomenskwartiel en per beroepsstatuut (Rijk en gewesten) (percentage per statuut)	22
Tabel 9	Percentage huishoudens per inkomenskwartiel en per beroepsstatuut (Rijk en gewesten) (percentage per kwartiel)	23
Tabel 10	Aantal huishoudens per leeftijdsklasse van de referentiepersoon en per inkomenskwartiel (Rijk en gewesten)	24
Tabel 11	Percentage huishoudens per leeftijdsklasse van de referentiepersoon en per inkomenskwartiel (percentage per leeftijdsklasse)	25
Tabel 12	Percentage huishoudens per leeftijdsklasse van de referentiepersoon en per inkomenskwartiel (percentage per kwartiel)	26
Tabel 13	Aantal huishoudens per aantal actieve leden en per inkomenskwartiel (Rijk en gewesten)	27
Tabel 14	Percentage huishoudens per aantal actieve leden en per inkomenskwartiel (Percentage per aantal actieven)	28
Tabel 15	Percentage huishoudens per aantal actieve leden en per inkomenskwartiel (Percentage per kwartiel)	29
Tabel 16	Huishoudelijk comfort : percentage huishoudens al dan niet in het bezit van de volgende goederen (Rijk)	30
Tabel 17	Huishoudelijk comfort : percentage huishoudens al dan niet in het bezit van de volgende goederen (volgens gewest)	31
Tabel 18	Aanwezigheid van stromend water in de woning	32
Tabel 19	Aanwezigheid van warm water in de woning (per gewest)	32
Tabel 20	Aanwezigheid van warm water in functie van de leeftijdsklasse	33
Tabel 21	Aanwezigheid van warm water in functie van de inkomenskwartielen	34
Tabel 22	Aanwezigheid van toilet binnen de woning per gewest	35
Tabel 23	Aanwezigheid van toilet binnen de woning per inkomenskwartiel	35
Tabel 24	Aanwezigheid van toilet binnen de woning per leeftijdsklasse	36
Tabel 25	Aansluiting op telefoon per gewest	37
Tabel 26	Aansluiting op telefoon per inkomenskwartiel	37
Tabel 27	Aansluiting op telefoon per leeftijdsklasse	38
Tabel 28	Aanwezigheid van een badkamer	39
Tabel 29	Bezit van een garage volgens gewest	40
Tabel 30	Bezit van een garage volgens inkomenskwartiel	40
Tabel 31	Woningen met tuin per inkomenskwartiel	41
Tabel 32	Woning van de huishoudens per gewest (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	42
Tabel 33	Woning van de huishoudens per gewest (Percentage huishoudens per gewest)	43
Tabel 34	Woning van de huishoudens in functie van het inkomenskwartiel (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	44
Tabel 35	Woning van de huishoudens in functie van het inkomenskwartiel (Rijk) (Percentage huishoudens per kwartiel)	45
Tabel 36	Woonoppervlakte in functie van de aard van de woning (Rijk)	46
Tabel 37	Aard van de woning in functie van de bouwperiode (Rijk)	47
Tabel 38	Woonoppervlakte in functie van de bouwperiode (Rijk)	48
Tabel 39	Woning van de huishoudens volgens het beroepsstatuut van de referentiepersoon (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	49
Tabel 40	Woning van de huishoudens volgens het beroepsstatuut van de referentiepersoon (Rijk) (Percentage huishoudens per beroepsstatuut)	50
Tabel 41	Woning van de huishoudens volgens leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	51
Tabel 42	Woning van de huishoudens volgens leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk) (Percentage huishoudens per leeftijdsklasse)	52
Tabel 43	Woning van de huishoudens in functie van het aantal actieve personen in het huishouden (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	53
Tabel 44	Woning van de huishoudens in functie van het aantal actieve personen in het huishouden (Rijk) (Percentage huishoudens)	54
Tabel 45	Woning van de huishoudens in functie van het aantal kinderen ten laste (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	55
Tabel 46	Woning van de huishoudens in functie van het aantal kinderen ten laste (Rijk) (Percentage huishoudens)	56

Tabel 47 Woning van de huishoudens in functie van het aantal personen in het huishouden (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens).....	57
Tabel 48 Woning van de huishoudens in functie van het aantal personen in het huishouden (Rijk) (Percentage huishoudens)	58
Tabel 49 Woning van de huishoudens in functie van het inkomensdecieel (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	59
Tabel 50 Woning van de huishoudens in functie van het inkomensdecieel (Rijk) (Percentage huishoudens per decieel)	60
Tabel 51 Gemiddelde jaarlijkse kosten voor huisvesting per gewest (steekproef).....	61
Tabel 52 Gemiddelde jaarlijkse huur van woning en grond per gewest (steekproef).....	61
Tabel 53 Gemiddelde jaarlijkse geschatte huurwaarde van woning per gewest (steekproef).....	61
Tabel 54 Hoofdzakelijke wijze van verwarming per gewest.....	62
Tabel 55 Hoofdzakelijk gebruikte energie of brandstof per gewest.....	62
Tabel 56 Hoofdzakelijke wijze van verwarming per inkomenskwartiel (Rijk).....	63
Tabel 57 Hoofdzakelijk gebruikte energie of brandstof per inkomenskwartiel (Rijk).....	63
Tabel 58 Hoofdzakelijke wijze van verwarming per leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk).....	64
Tabel 59 Hoofdzakelijk gebruikte energie of brandstof per leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk).....	64
Tabel 60 Gemiddelde jaarlijkse kost voor brandstoffen per gewest (steekproef).....	65
Tabel 61 Jaarlijkse kosten electriciteit, gas, teledistributie, water per gewest (steekproef).....	65
Tabel 62 Hoofdzakelijke wijze van verwarming per inkomensdecieel (Rijk)	66
Tabel 63 Hoofdzakelijk gebruikte energie of brandstof per inkomensdecieel (Rijk).....	66
Tabel 64 Totale consumptie per huishouden en per verbruikseeheid in functie van het type huishouden.....	68
Tabel 65 Totale uitgaven per gewest	69
Tabel 66 Totale uitgaven per beroepsstatuut	69
Tabel 67 Totale uitgaven per leeftijdsklasse.....	70
Tabel 68 Totale uitgaven per aantal actieven	70
Tabel 69 Totale uitgaven per beroepsstatuut en aantal actieven.....	71
Tabel 70 Voeding, dranken en tabakswaaren per gewest.....	73
Tabel 71 Voeding, dranken en tabakswaaren per beroepsstatuut.....	73
Tabel 72 Voeding, dranken en tabakswaaren per leeftijdsklasse	74
Tabel 73 Voeding, dranken en tabakswaaren per aantal actieven	74
Tabel 74 Kledingsartikelen en schoeisel per gewest	76
Tabel 75 Kledingsartikelen en schoeisel per beroepsstatuut.....	76
Tabel 76 Kledingsartikelen en schoeisel per leeftijdsklasse.....	77
Tabel 77 Kledingsartikelen en schoeisel per aantal actieven.....	77
Tabel 78 Huisvesting per gewest.....	79
Tabel 79 Huisvesting per beroepsstatuut.....	79
Tabel 80 Huisvesting per leeftijdsklasse.....	80
Tabel 81 Huisvesting per aantal actieven	80
Tabel 82 Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud per gewest	82
Tabel 83 Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud per beroepsstatuut.....	82
Tabel 84 Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud per leeftijdsklasse.....	83
Tabel 85 Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud per aantal actieven.....	83
Tabel 86 Lichaams en gezondheidszorgen per gewest.....	85
Tabel 87 Lichaams- en gezondheidszorgen per beroepsstatuut.....	85
Tabel 88 Lichaams- en gezondheidszorgen per leeftijdsklasse	86
Tabel 89 Lichaams- en gezondheidszorgen per aantal actieven.....	86
Tabel 90 Transport en communicatie per gewest	88
Tabel 91 Transport en communicatie per beroepsstatuut	88
Tabel 92 Transport en communicatie per leeftijdsklasse.....	89
Tabel 93 Transport en communicatie per aantal actieven.....	89
Tabel 94 Cultuur, ontspanning en onderwijs per gewest.....	91
Tabel 95 Cultuur, ontspanning en onderwijs per beroepsstatuut.....	91
Tabel 96 Cultuur, ontspanning en onderwijs per leeftijdsklasse.....	92
Tabel 97 Cultuur, ontspanning en onderwijs per aantal actieven	92
Tabel 98 Beschikbaar inkomen per gewest	94
Tabel 99 Beschikbaar inkomen per beroepsstatuut	94
Tabel 100 Beschikbaar inkomen per leeftijdsklasse.....	95
Tabel 101 Beschikbaar inkomen per aantal actieven.....	95
Tabel 102 Beschikbaar inkomen per beroepsstatuut en aantal actieve personen.....	96
Tabel 103 Relatieve armoedegrens voor het Rijk.....	99

1. Situering van het Huishoudbudgetonderzoek (HBO)

De huishoudbudgetenquête, georganiseerd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek, is een statistisch onderzoek naar de omvang en samenstelling van inkomsten en uitgaven van een gestratificeerde steekproef van huishoudens. De enquête verzamelt en verwerkt hoofdzakelijk gegevens betreffende het consumptiepatroon van representatieve private huishoudens in België. Parallel hiermee worden gegevens verzameld omtrent diverse socio-economische karakteristieken en omtrent de ontvangsten en de financiële en kapitaalverrichtingen van deze huishoudens. Als dusdanig kan de enquête worden beschouwd als een flexibel instrument voor het meten van de evolutie van de inkomensverdeling en het consumptiepatroon vanuit het standpunt van het huishouden als basiseenheid.

Onder "huishouden" verstaan wij alle vormen van samenleven en niet alleen het gezin waarin de personen verbonden zijn door familiebanden. Ook alleenstaande personen worden beschouwd als een huishouden. Nationaliteit speelt geen rol : alle in België gedomicilieerde huishoudens kunnen in de enquête worden opgenomen. Deelname aan de enquête is niet verplicht. Een huishouden wordt gekenmerkt door een referentiepersoon die wordt gedefinieerd als de persoon die het meest tot het huishoudelijk inkomen bijdraagt. HBO-enquêtes beperken zich tot de populatie van private huishoudens. Collectieve huishoudens (rusthuizen, gevangenissen, enz.) worden niet in de enquête opgenomen. Hierdoor worden in België ongeveer 115.000 personen, of iets meer dan 1% van de bevolking uitgesloten.

In het ontwikkelen van de huishoudbudgetenquête als bron van socio-economische gegevens speelde België onder impuls van Quetelet op het statistisch congres te Brussel in 1853 een baanbrekende rol. Sindsdien werden in ons land met onregelmatige tussenpozen van gemiddeld 7 à 8 jaar enquêtes georganiseerd. De meest recente dateringen van 78-79, 87-88, 95-96 en 96-97. De enquête 97-98 wordt afgesloten op 31 mei 98. De enquête 95-96, was dus de eerste van een reeks van drie jaarlijkse enquêtes. Op basis van de resultaten van deze drie enquêtes zal worden beslist onder welke vorm en met welke frequentie het huishoudbudgetonderzoek na 1998 verder zal worden georganiseerd. Hierbij zal ook in toenemende mate rekening worden gehouden met het streven naar harmonisatie van de huishoudbudgetenquêtes binnen de Europese Unie en de hiermee verband houdende aanbevelingen van Eurostat.

Het statistisch bureau van de Europese Unie, Eurostat, organiseerde voor het eerst in 1963-64 een enquête in de zes landen van de toenmalige Europese Gemeenschap. Sindsdien worden de gegevens van de nationale onderzoeken rond een gegeven "referentiejaar" centraal verzameld. Sedert 1988 transfereren alle lidstaten systematisch hun micro-gegevens naar Eurostat's databank, alwaar ze volgens een gemeenschappelijk tabulatieplan worden gehercodeerd. Ook de gegevens van Noorwegen, IJsland en Zwitserland worden sedert 1988 in de databank ingevoerd. Omwille van de onderlinge vergelijkbaarheid wordt synchronisatie in frequentie, duur en tijdstip tussen de verschillende enquêtes nagestreefd. Gedurende het referentiejaar 1998, voorzien 11 van de 15 lidstaten een huishoudbudgetenquête.

2. Structuur van het huishoudbudget

De techniek van de nationale rekeningen verschaft op macro-economisch vlak een aantal definities en classificaties over inkomen, consumptie, besparingen, kapitaalverrichtingen en financiële verrichtingen, waarvan bij het weergeven van een huishoudbudget nuttig gebruik kan worden gemaakt. Bij de nationale rekeningen wordt evenwel voornamelijk uitgegaan van productie, export- en importgegevens, zodat een eenvoudige transpositie op het individueel huishouden onmogelijk is. De huishoudbudgetenquête verzamelt voornamelijk gegevens betreffende inkomen en consumptie.

In het huishoudbudget worden drie delen onderscheiden:

1. de ontvangsten waaronder voornamelijk het beschikbaar inkomen
2. de uitgaven waaronder voornamelijk de consumptieuitgaven
3. de kapitaalverrichtingen en de financiële verrichtingen

2.1. Het beschikbaar inkomen

De consumptie van een huishouden wordt voornamelijk bepaald door het beschikbaar inkomen. Het beschikbaar inkomen wordt berekend uit verschillende componenten. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het inkomen uit economische activiteit en vermogen enerzijds en het inkomen uit sociale zekerheid en overig overgedragen inkomen anderzijds.

2.1.1. Inkomen uit economische activiteit

2.1.1.1. Inkomen voortkomend uit de hoofdactiviteit

- Het inkomen voortkomend uit een activiteit in loonverband omvat de lonen en wedden die door de leden van het huishouden geheel of gedeeltelijk in de huishoudkas worden gestort. Het omvat tevens vakantiegeld en andere inkomens uit arbeid (betaling voor overuren, fooien, diverse premies, maaltijdcheques, terugbetaling van transportkosten of andere kosten door de werkgever, enz...). Het gaat hier om netto lonen, exclusief de bijdragen voor sociale zekerheid en de aan de bron ingehouden belastingen.
- Het inkomen voortkomend uit een zelfstandige activiteit omvat het netto bedrag (exclusief belastingen) dat zelfstandige leden geheel of gedeeltelijk in de gemeenschappelijke huishoudkas storten. Dit bedrag wordt door deze leden zelf berekend of geschat. Indien dit om de een of andere reden niet mogelijk is, wordt het door het N.I.S. berekend als de som van de dagelijkse uitgaven van het huishouden, eventueel verminderd met de huishoudelijke bijdrage van leden met een ontvangst in loonverband. Het inkomen uit een zelfstandige activiteit moet derhalve met de nodige omzichtigheid worden benaderd en resulteert niet uitsluitend uit de gegevens die door het betrokken lid van het huishouden zelf werden opgegeven.

2.1.1.2. Voordelen in natura

De rubriek voordelen in natura verleend door de werkgever, stemt overeen met de door het N.I.S. geschatte waarde van alle door de werkgevers aan de leden van het huishouden verleende voordelen in natura: brandstof, kleding, maaltijden, huisvesting, gas en electriciteit, kosteloze vervoerbiljetten, enz.

De voordelen in natura voortkomend uit een zelfstandige activiteit omvatten de verkoopprijs van alle goederen die de zelfstandige uit eigen zaak of onderneming ter beschikking van het huishouden heeft gesteld.

2.1.1.3. Inkomens uit nevenactiviteiten

De inkomens uit nevenactiviteiten worden gesplitst in autoconsumptie (goederen die door het huishouden werden geproduceerd en zelf geconsumeerd of gratis weggeschonken aan derden) en lucratieve nevenactiviteiten (goederen of diensten die werden verkocht).

De autoconsumptie staat hoofdzakelijk in verband met de beoefening van land- en tuinbouw en veeteelt als nevenactiviteit. De waarde van de verbruikte of weggeschonken goederen wordt geschat uitgaande van de geproduceerde hoeveelheid en de gemiddelde verkoopprijs van het product gedurende de maand van de oogst of de productie.

Geldelijke inkomsten uit lucratieve nevenactiviteiten hebben betrekking op de verkoop van land- en tuinbouw- of veeteeltproducten of op ontvangsten van andere nevenactiviteiten zoals : deelname aan het Huishoudbudgetonderzoek, inkomsten in verband met het uitoefenen van een hobby of sportactiviteit, vergoeding voor gemeenschappelijk gebruik van een wagen, voor het leveren van maaltijden aan derden, enz.

2.1.2. Inkomen uit vermogen

Hier wordt een onderscheid gemaakt tussen het netto inkomen uit onroerend vermogen en uit roerend vermogen.

2.1.2.1. Netto inkomen uit onroerend vermogen

Het netto inkomen uit onroerend vermogen is gelijk aan het bruto bedrag ontvangen uit pachten en huurgelden van onroerende goederen in België of in het buitenland, verminderd met de onroerende voorheffing, de lasten voor beheer en onderhoud gedragen door de eigenaar en de onkosten voor kleine herstellingen van minder dan 30.000 BEF betaald door de eigenaar.

Voor de eigenaars bestaat het netto inkomen uit onroerend vermogen uit de geschatte netto huurwaarde van de eigen woning. Deze waarde werd geschat door de eigenaar zelf of door het N.I.S. De schatting gebeurde op grond van een aantal karakteristieken van de woning of het appartement, zoals ligging, aantal kamers, grootte, garage, lift en algemeen comfort.

2.1.2.2. Netto inkomen uit roerend vermogen

Het netto inkomen uit roerend vermogen omvat de ontvangen intresten, dividenden en andere winstuitkeringen en tantièmes.

2.1.3. Inkomen uit sociale zekerheid

- Pensioenen : ouderdoms-, rust- en overlevingspensioenen, brugpensioen, invaliditeitspensioenen en andere pensioenen en voordelen in natura toegekend aan gepensioneerden. Deze laatste post heeft onder meer betrekking op gratis openbaar vervoer, gratis maaltijden, enz.
- Werkloosheidsvergoeding
- Uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid : vergoedingen wegens werkonbekwaamheid of invaliditeit en vergoedingen wegens arbeidsongevallen.
- Gezinstoelagen (kindergeld) en geboortepremies
- Uitkeringen door het ziekenfonds of de mutualiteit
- Andere sociale uitkeringen van de overheid en van diverse instellingen : studiebeurzen, toelagen van het OCMW, en andere niet eerder genoemde sociale toelagen. De geschatte waarde van de giften in natura afkomstig van openbare instellingen werd er eveneens in opgenomen.

2.1.4. Overig overgedragen inkomen

- Transfers tussen huishoudens : ontvangen onderhoudsgelden minus betaalde, alsook de geschatte huurwaarde van woningen die gratis ter beschikking worden gesteld door andere huishoudens (niet werkgevers).
- Uitkeringen van verzekeringen : kapitalen en renten uitgekeerd door levensverzekeringsmaatschappijen en effectief ontvangen schadevergoedingen van verzekeringsmaatschappijen.
- Overige overgedragen inkomens : vergoedingen ontvangen van syndicaten (vb. stakingsvergoedingen), geldprijzen bij lotto of andere spelen en weddenschappen en allerlei andere ontvangsten, alsook gevonden geld. Verloren of gestolen geld en terugbetaling van te veel ontvangen bedragen worden van deze rubriek afgetrokken.

2.1.5. Inkomenslasten

De nog niet afgetrokken belastingen op het inkomen (d.w.z. die welke niet aan de bron werden geheven) worden van het beschikbaar inkomen afgetrokken; eventueel teruggetrokken belastingen worden erbij opgeteld.

2.2. De consumptie

2.2.1. Algemene principes

Onder huishoudelijke consumptie verstaat men alle goederen en diensten door het huishouden zelf verbruikt of aan een derde geschonken. Giften in natura van andere huishoudens worden niet in de consumptie opgenomen. Het verbruik bestaat derhalve uit :

- a) aangekochte goederen en diensten (aankopen in winkels, betaling van facturen,...)
- b) zelfgeproduceerde goederen
- c) goederen ontvangen van de werkgever of van openbare instellingen.

De waarde van de elementen onder b) en c) dient te worden toegerekend in het budget. Dit toegerekend verbruik omvat dus de geschatte waarde van alle goederen die het huishouden zonder betaling verkregen heeft (eigen productie en van de werkgever ontvangen voordelen in natura).

Gekochte producten worden geacht verbruikt te zijn op het ogenblik van de aankoop of van de verwerving, ook al wordt een gedeelte ervan aan de voorraad toegevoegd of bijvoorbeeld wegens bederf nooit effectief verbruikt. In het geval van de land-, tuinbouw- en veeteeltproducten uit eigen bedrijf wordt de totale oogst als verbruik opgenomen, met dien verstande evenwel dat de eventuele verkopen van deze producten ervan worden afgetrokken

Ook op afbetaling gekochte producten worden geacht verbruikt te zijn op het ogenblik van de aankoop. Ieder gedurende het onderzoek gekocht product wordt dus voor zijn volle waarde in het verbruik opgenomen, ongeacht of de koopsom al dan niet volledig afbetaald is op het einde van het onderzoek. Het bedrag dat op dat ogenblik nog verschuldigd is wordt als opgenomen lening geboekt.

De bedragen die gedurende het onderzoek betaald worden ter afbetaling van aankopen gedaan voor de aanvang van de enquête, worden evenmin in het verbruik opgenomen maar als afbetaling van schulden geboekt.

2.2.2. Opmerkingen i.v.m. de consumptie van de zelfstandigen

Volgens de definitie van het huishoudbudget vallen hier eveneens de goederen onder die het huishouden uit eigen zaak heeft opgenomen of de produkten die het zelf heeft voortgebracht en verbruikt in het kader van de uitoefening van een zelfstandig beroep (bv. een bakker die zijn eigen brood verbruikt). Deze goederen zijn in het onderzoek gewaardeerd tegen verkoopprijs.

Kenmerkend in het budget van het zelfstandig huishouden zijn de "gemengde uitgaven" of het gebruik van goederen of diensten die gelijktijdig aan het huishouden en het zelfstandig beroep ten goede komen. Dit kan bv. het geval zijn voor uitgaven voor telefoon, electriciteit, huur, onderhoud van gebouwen, gebruik van wagen, enz. Van dit soort uitgaven mag enkel het deel dat werkelijk op het huishouden betrekking heeft in de consumptie worden opgenomen. De aankoop van een product (vb. een wagen) wordt nooit als gemengd beschouwd; het gebruik ervan (vb. benzine of onderhoudskosten) kan wel "gemengd" zijn.

2.2.3. Structuur van de consumptie

De consumptie is ingedeeld in acht hoofdstukken:

1 Voedingswaren, dranken en tabak : heeft betrekking op de thuis verbruikte voedingsmiddelen en dranken. Het verbruik in hotels, restaurants, café's wordt opgenomen onder hoofdstuk 8: "uitgaven in de horecasector"; het verbruik in pensionaten, scholen onder hoofdstuk 7: "onderwijs"; het verbruik in verzorgingsinstellingen en ziekenhuizen onder hoofdstuk 5: "Ziekenhuizen en soortgelijke".

2. Kledingsartikelen en schoeisel

3. Huisvesting : omvat de "bruto huur" of de effectief door de huurders betaalde huurgelden en de geschatte netto huurwaarde der woningen betrokken door de eigenaar of door huishoudens die gratis gehuisvest zijn. Deze netto huurwaarde wordt vermeerderd met de lasten en de gewone onderhouds-, inrichtings- en reparatiekosten (tot een bedrag van 30.000 BEF), onverschillig of ze door eigenaars of huurders werden betaald. Grotere reparatie- of verbouwingskosten (vanaf 30.000 BEF) worden beschouwd als een investering en opgenomen onder de spaarverrichtingen. Vermits de totale huurwaarde onder het verbruik wordt opgenomen, komen de hypothecaire aflossingen hier niet in voor. De delging van hypothecaire leningen (met inbegrip van intrest) wordt geboekt als afbetaling van schuld onder de financiële verrichtingen.

Grondbelasting en gemeentebelasting worden enkel onder de lasten opgenomen in zover zij door de huurders worden betaald. In dat geval worden zij beschouwd als een supplementaire huur. Door de eigenaars betaalde belastingen worden in mindering gebracht van het bruto-inkomen uit onroerend vermogen.

4. Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud

5. Lichaams- en gezondheidszorgen met diverse rubrieken die betrekking hebben op de geneeskundige zorgen en farmaceutische produkten. De bedragen betaald aan geneesheren, apothekers, verzorgingsinstellingen en para-medisch personeel worden niet verminderd met de terugbetaling der verplichte en vrije verzekering tegen ziekte en invaliditeit en omgekeerd evenmin verhoogd met de rechtstreeks door de ziekteverzekering aan de sector geneeskunde uitgekeerde sommen. Zij geven dus de rechtstreeks door de huishoudens betaalde bedragen weer en hebben geen betrekking op de totale kosten voor geneeskundige verzorging.

6. Vervoer en communicatie : de diverse verkeersbelastingen worden vanaf de enquête 95-96 als deel van het verbruik opgenomen. Tijdens de vorige enquêtes werden deze posten als een belasting op het inkomen beschouwd en als dusdanig van het inkomen afgetrokken.

7. Cultuur, ontspanning en onderwijs

8. Andere goederen en diensten (waaronder lichamelijke verzorging, persoonlijke voorwerpen, horeca, toeristische reizen, financiële diensten en verzekeringen)

2.3. Besparingen, kapitaalverrichtingen en financiële verrichtingen

De Huishoudbudgetenquête heeft niet tot de doel een inventaris op te maken van alle spaarverrichtingen van de huishoudens. Nog minder kan de enquête gebruikt worden om bij benadering de omvang van het spaarpatrimonium vast te stellen. Omwille van de onzekerheid omtrent deze verrichtingen werd besloten de gegevens van de opeenvolgende enquêtes (95-96, 96-97, 97-98) niet afzonderlijk te publiceren. Na afloop van de enquête 97-98 zullen de resultaten collectief geëvalueerd worden en zullen, indien relevant, de gegevens in verband met de spaarverrichtingen gezamenlijk worden gepubliceerd.

Hierna volgt een beknopt overzicht van de verschillende begrippen die het sparen/ontsparen in de Huishoudbudgetenquête helpen definiëren.

2.3.1. Definitie van het sparen

Men kan de besparingen definiëren als het verschil tussen het inkomen en de consumptie.

$\text{besparingen} = \text{inkomen} - \text{consumptie}$ (1).

Is het saldo van alle ontvangsten en uitgaven, gelijk aan nul, dan zijn de besparingen ook gelijk aan het saldo van alle verrichtingen die noch tot het inkomen, noch tot de consumptie behoren :

$\text{inkomen} - \text{consumptie} + \text{ontvangsten andere dan inkomens-niet consumptieve uitgaven} = 0$.

Dan geldt ook :

$\text{besparingen} = \text{ontvangsten andere dan inkomens-niet consumptieve uitgaven}$ (2).

Indien het totaal van alle ontvangsten en uitgaven echter een aan allerlei oorzaken te wijten statistisch verschil vertoont, geven definities (1) en (2) niet hetzelfde resultaat :

$\text{inkomen} - \text{consumptie} + \text{ontvangsten andere dan inkomens-niet consumptieve uitgaven} = \text{statistisch verschil van ongekende herkomst}$.

Indien we kiezen voor definitie (2), geldt :

$\text{besparingen} = \text{inkomen} - \text{consumptie} - \text{statistisch verschil}$,

waarin $\text{statistisch verschil} = \text{totaal ontvangsten} - \text{totaal uitgaven}$.

De aldus berekende besparingen maken het huishoudbudget sluitend.

2.3.2. Componenten van het sparen

Alhoewel het registreren van de spaarverrichtingen niet tot het hoofddoel van het HBO behoort, is het interessant een overzicht te geven van de verschillende verrichtingen die noch tot het inkomen, noch tot de consumptie behoren en die bijgevolg volgens definitie (2) per saldo het sparen (of ontsparen) uitmaken.

1. De kapitaalverrichtingen omvatten de transacties (aankoop = sparen; verkoop = ontsparen) inzake reële kapitaalgoederen (gebouwen en gronden). Grote verbouwingen of reparaties (meer dan 30.000 BEF) worden beschouwd als investeringen en opgenomen onder de besparingen.

2. De financiële verrichtingen hebben een wijziging van schulden of vorderingen tot gevolg. Ze omvatten :

- de aangroei of vermindering van kasbedragen en bedragen op lopende rekeningen
- de aangroei of afname van spaarrekeningen en het pensioensparen
- de aankoop of verkoop van aandelen en goud; ontvangen of betalen van lijfrenten
- leningen toegestaan aan derden of afbetaling van leningen door derden

3. De spaarverrichtingen omvatten ook het aflossen van schulden :

- aflossing van aankopen op afbetaling aangegaan voor het begin van de enquête
- aflossing van leningen voor aankoop van gebouwen of gronden
- aflossing van andere schulden.

Het opnemen van leningen en de niet afbetaalde bedragen van in de loop van de enquête aangegane aankopen op afbetaling worden verrekend onder het ontsparen.

4. Geschenken of ontvangen giften worden verrekend onder een afzonderlijke rubriek, waarbij giften aan godsdienstige of liefdadige instellingen en giften aan andere huishoudens worden beschouwd als deel uitmakend van het sparen. Ontvangen bouwpremies en vergoedingen door openbare instellingen, erfenissen in specie en schenkingen ontvangen van een ander huishouden maken deel uit van het ontsparen.

5. Tenslotte is er een rubriek "diversen" die betrekking heeft op ontvangsten en uitgaven i.v.m. leeggoed, waarborgen, uitgaven voor rekening van derden en afbetaling van voor derden verrichte uitgaven.

3. Beschrijving van de Budgetenquête.

3.1. Organisatie van het onderzoek

HBO-enquêtes worden overal uitgevoerd d.m.v. een combinatie van huishoudboekjes en interviews of vragenlijsten. Naargelang de aard onderscheiden we drie types van huishoudboekjes :

- "zeer intensief" : dagelijks noteren van alle ontvangsten en uitgaven
- "intensief" : dagelijks noteren van alle consumptieuitgaven
- "beknopt" : selectief noteren van consumptieuitgaven boven een bepaald bedrag

De huishoudboekjes zijn meestal opgesteld onder de vorm van een "open" dagboek, waarin de huishoudens chronologisch de uitgaven (met vermelding van aard, hoeveelheid e.d.) noteren.

De meeste landen gebruiken een korte "intensieve" of "zeer intensieve" periode die varieert van één week (Nederland) tot 14 dagen (9 landen). De huishoudens van de steekproef worden verdeeld in een gelijk aantal groepen die elk op een verschillend tijdstip van het jaar "intensieve" of "zeer intensieve" huishoudboekjes invullen. Voor een "intensieve" periode van 14 dagen zijn er dus 26 groepen, continu gespreid over het jaar. Door deze spreiding worden de wisselende invloeden van seizoenen geëlimineerd.

De Belgische huishoudbudgetenquête loopt over twee kalenderjaren. Zij verzamelt tussen 1 juni en 31 mei doorlopend gegevens met behulp van huishoudboekjes en diverse vragenlijsten. In België wordt een "zeer intensieve" maand ingelast in een "beknopt" jaar. Aldus vult elk huishouden gedurende één maand een "zeer intensief" boekje in en gedurende de rest van het jaar een "beknopt" boekje met enkel de consumptieuitgaven van meer dan 1.000 BEF. Deze werkwijze is vrij belastend voor het huishouden en leidt in het algemeen tot een lagere deelnemingsbereidheid en meerdere opgaves gedurende het jaar. Ter compensatie wordt naargelang de omvang van het huishouden een vergoeding van 13.000 tot 21.000 BEF toegekend.

In de loop van de enquête wordt ieder huishouden gemiddeld 8 maal door een enquêteur bezocht :

- Bij de aanvang van de enquête om de te verrichten taken grondig uit te leggen.
- Binnen de eerste maand om na te gaan of het werk zonder problemen is gestart.
- Op het einde van iedere trimester om de huishoudboekjes van het voorbije trimester op te halen.
- Bij het begin en op het einde van de "intensieve" maand.

De enquêteur is de belangrijkste schakel tussen het huishouden en het NIS. Inzet , ervaring en deskundigheid van de enquêteur zijn essentieel voor de kwaliteit van de ingezamelde gegevens.

Bij het ophalen van de boekjes worden deze door de enquêteur voor de eerste maal gecontroleerd. Na registratie en codering worden de gegevens nogmaals aan een reeks systematische controles onderworpen. Naast het opsporen van anomalieën hebben deze controles betrekking op de consistentie van de resultaten (regelmatig terugkeren van periodieke uitgaven, consistentie van de prijs van voedingswaren met de aangekochte hoeveelheid, waarde van voordelen in natura, geldigheid van de gemengde bestedingen...).

Bij de Huishoudbudgetenquête zijn zowel de centrale NIS-dienst te Brussel, als de regionale NIS-centra in Antwerpen, Charleroi, Gent en Luik betrokken. Het werk is over deze verschillende diensten als volgt verdeeld : Centrale Dienst :

- Samenstellen van de steekproef der huishoudens
- Recrutering van de enquêteurs
- Vergoeding van huishoudens en enquêteurs
- Verdeling van huishoudens over de enquêteurs
- Versturen van documenten naar de huishoudens
- Centralisatie van de elektronisch gerigistreeerde gegevens (via telefoonlijnen die de Centrale Dienst met de Regionale Centra verbinden)
- Elektronisch vaststellen van fouten en onwaarschijnlijkheden
- Verwerken van de resultaten

Regionale Diensten :

- Organiseren van opleidingscursussen voor enquêteurs
- Contacten met huishoudens (per telefoon of brief)
- Contacten met enquêteurs (ophalen van huishoudboekjes)
- Electronisch registreren van de gegevens van de boekjes
- Correctie van foute gegevens

Gegevensinvoer en -validatie worden verdeeld over twee hoofdprogramma's :

- registratie van de boekjes : het beheer van het afleveren en ontvangen van de boekjes
- codering van de gegevens : het registreren van de gegevens uit de boekjes

3.2. Steekproeftrekking en extrapolatie

De huishoudens van de enquête worden gegroepeerd in cellen volgens het principe van een gestratificeerde steekproef. In België vormen de geselecteerde huishoudens een sub-steekproef uit de 35.000 huishoudens van de jaarlijkse verplichte Arbeidskrachtenenquête. Dit heeft het grote voordeel dat de gegevens van deze grotere enquête kunnen worden gebruikt als basis voor de stratificatie. Oorspronkelijk is deze steekproef gebaseerd op de gegevens van het Nationaal personenregister.

Volgende criteria liggen aan de basis van de stratificatie :

- de gewesten (Brussel, Vlaanderen, Wallonië)
- het beroepsstatuut (arbeiders, bedienden, ambtenaren, zelfstandigen, niet-actieven)
- het aantal leden van het huishouden (1, 2, 3, 4, 5 en meer)
- de leeftijd van de referentiepersoon (minder dan 50 jaar, 50 tot 64 jaar, ouder dan 64 jaar)

Binnen elke cel van het stratificatierooster is de selectie van huishoudens volledig toevallig. De steekproef wordt jaarlijks vernieuwd. Het Brussels gewest en de huishoudens met een referentiepersoon ouder dan 65 jaar worden in verhouding tot hun hogere non-responsfactor overbemonsterd.

Voor elke groep of cel van het stratificatierooster wordt een extrapolatiecoëfficiënt berekend die gelijk is aan het totaal aantal huishoudens van de populatie behorend tot die cel gedeeld door het corresponderend aantal huishoudens dat aan de enquête heeft deelgenomen. Voor ieder huishouden worden de jaargegevens geëxtrapoleerd naar de populatie door vermenigvuldiging met de passende extrapolatiecoëfficiënt. Daarbij moet rekening worden gehouden met een toevallige steekproeffout die groter wordt naarmate de groep van huishoudens waarop de waarneming betrekking heeft kleiner is. We moeten dus voorzichtig zijn met de interpretatie van gegevens die door extrapolatie van kleine groepen huishoudens werden verkregen.

Van de ongeveer 11.500 gecontacteerde huishoudens begonnen er 3.422 aan de enquête 95-96. Uiteindelijk bleven 2.724 bruikbare huishoudens over. De totale huishoudpopulatie werd voor het Rijk vastgesteld op 4.027.755. Elk huishouden binnen de enquête vertegenwoordigt bijgevolg gemiddeld ongeveer 1.500 tot 2.000 huishoudens (steekproefratio van ongeveer 0,7 op 1.000). De omvang van de steekproef aan bruikbare huishoudens verschilt vanzelfsprekend sterk naargelang de grootte van het land, variërend van 2.000-3.000 (Nederland, België, Denemarken) tot 50.000 (Duitsland). De meeste landen hebben een bruikbare steekproef van 6.500 tot 12.500 huishoudens. In de Scandinavische landen bestaat de tendens om de gegevens te cumuleren over drie jaar. Voor de meeste landen ligt de steekproefverhouding tussen de 1 à 2,5 per 1.000. De steekproefverhouding speelt vooral een rol i.v.m. de kosten van de enquête, terwijl de grootte van de steekproef belangrijk is in verband met de betrouwbaarheid van de gegevens. Voor landen waar regionale opsplitsing noodzakelijk is, gaat dit gepaard met een zeker verlies aan betrouwbaarheid op regionaal niveau.

Het "gemiddeld" budget wordt berekend voor het totaal aantal huishoudens dat in de beschouwde groep thuishoort, ongeacht of elk huishouden voor elke beschouwde uitgave- of ontvangstrubriek voorkomt. Zo is bijvoorbeeld de gemiddelde uitgave voor de aankoop van wagens niet het gemiddelde berekend op de huishoudens die zich tijdens het referentiejaar een wagen aanschaffen, maar wel het gemiddelde over alle huishoudens. Derhalve kan het gemiddeld budget ook gezien worden als een budget van een fictief huishouden dat tegelijk huurder en eigenaar is van zijn woning, zowel privaat als openbaar vervoer gebruikt, enz. De resultaten worden uitgedrukt in Belgische franken per huishouden en per jaar en/of in procent of promille van het totale pakket van ontvangsten of bestedingen per huishouden.

4. Resultaten van de budgetenquête 95-96

4.1. Publicatie van de resultaten

De nomenclatuur van het totaal pakket van goederen en diensten bestaat uit een coderingsstelsel van maximaal zes cijfers. De goederen en diensten worden meer gedetailleerd naarmate men van het hoogste niveau (één cijfer) naar het laagste niveau (zes cijfers) afdaalt. Daarbij moet men er zich van bewust zijn dat bij afdaling naar steeds fijnere indelingen de gegevens op kleinere groepen van huishoudens betrekking hebben, waardoor de steekproeffout vergroot. Voor de dagelijkse, courante uitgaven (voedingswaren) vormt dit geen bezwaar. Voor grote, minder courante uitgaven (aankoop van wagens), noopt dit tot enige voorzichtigheid i.v.m. de interpretatie van de gegevens. Tot voor enkele jaren gebruikte ieder land een eigen nomenclatuur. Eurostat streeft naar een harmonisatie van de nomenclaturen binnen de Europese Unie en werkt daarom aan een COICOP (Classification Of Individual Consumption by Purpose)-nomenclatuur in samenwerking met de UNO en het OCDE. Voor de enquête 95-96 werd de NIS-nomenclatuur zoveel mogelijk aan de COICOP aangepast. De aangebrachte wijzigingen en aanpassingen zijn echter nooit van die aard dat de vergelijking van de resultaten tussen de jaren onderling onmogelijk wordt.

De resultaten van de enquête 95-96 werden gepubliceerd in een eerste deel (tome 1) onder de vorm van acht uitgebreide tabellen die ontvangsten en consumptie tot op vier cijfers van de nomenclatuur weergeven voor de gewesten en het Rijk. De resultaten worden uitgedrukt in BEF per huishouden en per jaar en/of in procent of promille van het totale pakket van ontvangsten of bestedingen per huishouden. De resultaten tot op zes cijfers van de nomenclatuur zijn in gelijkaardige tabellen op diskette beschikbaar op aanvraag.

Deze eerste reeks van tabellen omvatten de volgende gegevens :

- structuur van het budget van een gemiddeld huishouden
- vergelijking tussen de laatste drie enquêtes (77-78, 87-88, 95-96)
- structuur van het budget van een gemiddeld huishouden volgens inkomenskwartiel
- structuur van het budget van een gemiddeld huishouden volgens inkomensdeciël
- structuur van het budget van een gemiddeld huishouden per inkomenskwartiel volgens de consumptieëenheden (1ste volwassene = 1, andere volwassenen = 0,7, kinderen van 0 tot 13 jaar = 0,5)
- structuur van het budget van een gemiddeld huishouden volgens het aantal actieven
- structuur van het budget van een gemiddeld huishouden volgens het beroepsstatuut van de referentiepersoon
- structuur van het budget van een gemiddeld huishouden naar leeftijdscategorie van de referentiepersoon.

Deze acht tabellen vormen samen met een inleidende methodologische nota het eerste deel waaronder de budgetresultaten worden gepubliceerd. Later werden deze aangevuld met twee gelijkaardige tabellen die de gegevens rangschikken volgens de :

- structuur van het budget van een gemiddeld huishouden volgens het type huishouden
- structuur van het budget van een gemiddeld huishouden volgens de urbanisatiegraad

Deze tabellen zijn beschikbaar op aanvraag maar werden noch in het eerste, noch in dit tweede volume opgenomen.

Dit tweede deel omvat naast een korte algemene bespreking van de enquête ook meer precieze gegevens omtrent de karakteristieken van de huishoudens en enkele tabellen omtrent het comfort en de woonomstandigheden van de huishoudens. Deze gegevens werden hoofdzakelijk bekomen met behulp van midden-enquête vragenlijsten. In dit deel wordt tevens wat meer aandacht besteedt aan de betrouwbaarheid van de gepubliceerde resultaten.

De individuele basisgegevens per huishouden worden wettelijk beschermd en niet vrijgegeven. Op bijzondere aanvraag (bv. van universitaire instellingen) kunnen geïndividualiseerde maar niet-identificeerbare gegevens voor specifieke studies en mits strikt contractuele afspraken ter beschikking worden gesteld.

4.2. Betrouwbaarheid van de resultaten

De resultaten van de enquête worden uitgedrukt in BEF per "gemiddeld huishouden". Men voelt intuïtief aan dat de betrouwbaarheid van deze resultaten zal toenemen naarmate het aantal huishoudens waarop dit gemiddelde betrekking heeft, groter is. Het aantal huishoudens die voor een bepaalde rubriek in rekening werden gebracht geeft dus een eerste ruwe aanduiding van de betrouwbaarheid. Het gemiddeld resultaat voor "aardappelen" (2.422 huishoudens) is bijgevolg betrouwbaarder dan dat voor "auto's" (204 huishoudens). Het vergroten van de steekproef leidt tot een hogere betrouwbaarheid. De grootte van de steekproef wordt echter beperkt door het budget.

De standaardafwijking vormt een betere benadering voor de betrouwbaarheid op een gemiddelde. Zij neemt toe met spreiding van de resultaten, en neemt af met het aantal huishoudens. Wij weten bovendien dat er een kans bestaat van 95% dat de reële waarde van het gemiddelde van de populatie niet meer dan twee maal de standaardafwijking van het berekende steekproefgemiddelde zal afwijken. Door de standaardafwijking te delen door het gemiddelde bekomen we de relatieve standaardafwijking, uitgedrukt in percent, een eenvoudige en handige maat voor de "betrouwbaarheid" van de resultaten.

In 95-96 bedroeg de gemiddelde uitgave voor aardappelen 3.564 BEF. De relatieve standaardafwijking hierop bedroeg 1,8%. We kunnen dus met 95% zekerheid zeggen dat de reële uitgave voor aardappelen zal liggen tussen de 3.436 BEF ($3.564 - 2 \times 64$) en 3.692 BEF ($3.564 + 2 \times 64$).

Voor auto's werd gemiddeld 40.202 BEF uitgegeven, met een relatieve afwijking van 6,6%. Hier verwachten we het reële gemiddelde dus tussen de 34.895 BEF en de 45.509 BEF.

De betrouwbaarheid van de resultaten neemt af naarmate we in de nomenclatuur meer gedetailleerde rubrieken beschouwen (6 cijfers) en naarmate we de populatie indelen in fijnere sub-populaties. De relatieve fout voor aardappelen stijgt in Brussel tot 4.5% en voor auto's tot 20.4%.

Er bestaan geen absolute criteria om een resultaat als "goed" of "slecht" te beschouwen. In sommige landen wordt het gemiddelde niet gepubliceerd indien het betrekking heeft op minder dan 20 huishoudens, en/of indien de relatieve fout boven de 20% stijgt.

In het totaal bevat de HBO-nomenclatuur 161 rubrieken op 4 cijfers en 799 rubrieken op 6 cijfers. Tabel 1 geeft per gewest, het aantal en het percentage van de rubrieken die afwijkingen vertonen van meer dan 20%.

Tabel 1 Aantal en percentage van de rubrieken op 4 of 6 cijfers waarvan de relatieve standaardafwijking hoger ligt dan 20%.

	Rubrieken op 4 cijfers		Rubrieken op 6 cijfers	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Rijk	6	3.7	161	20.2
Brussel	42	26.1	457	57.2
Vlaanderen	14	8.7	272	34.0
Wallonië	18	11.2	290	36.3

Naast deze objectieve criteria (grootte van de steekproef, standaardafwijking) voor betrouwbaarheid, bestaan binnen het HBO enkele traditioneel "zwakke" rubrieken die betrekking hebben op alcoholverbruik, tabak en narcotica. De reële uitgaven voor deze rubrieken worden door het HBO steeds onderschat, meer om psychologische dan om statistische redenen.

4.3. Verdeling van de gegevens

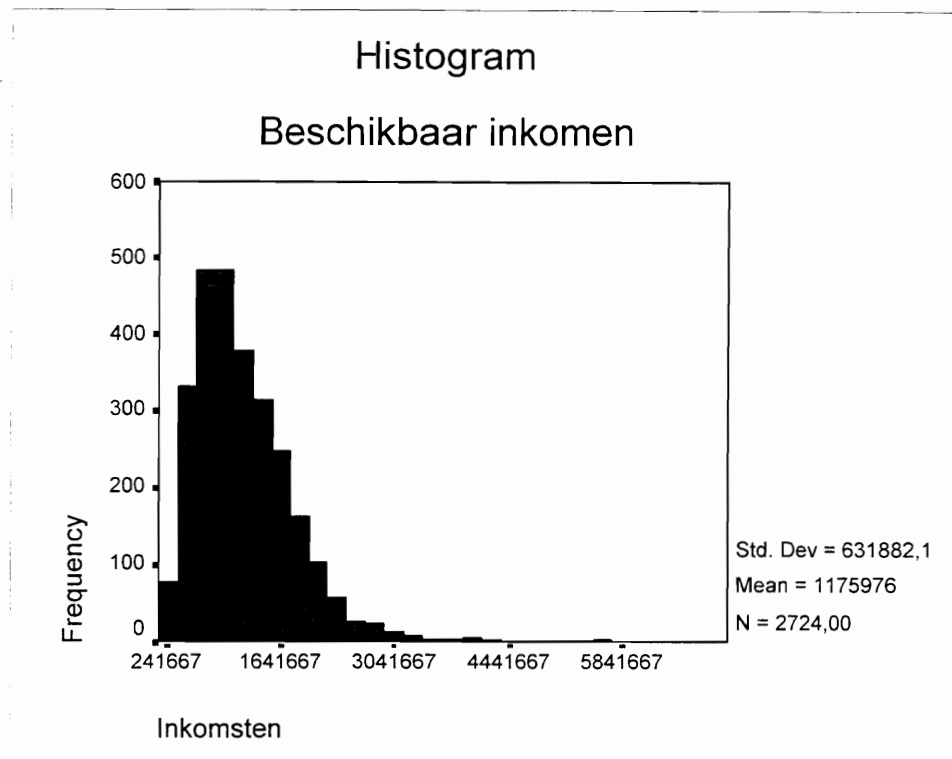
In eerste instantie wordt een verdeling van gegevens gekarakteriseerd door een centrale waarde en een spreiding. Fig 1 en 2 tonen de verdeling (histogram) van de totale consumptieuitgaven en de inkomsten voor alle huishoudens van de enquête. Deze verdelingen vertonen niet de normale klokvorm, maar een afwijking naar links, m.a.w. een relatief groter deel van de huishoudens bevindt zich aan de lagere kant van de uitgaven of de inkomsten en de verdeling vertoont een "staart" naar rechts. Een dergelijke asymmetrische verdeling is karakteristiek voor het merendeel van de consumptieurbrieven.

Alhoewel het gebruikelijk is de centrale waarde van de resultaten van het HBO door het gemiddelde te karakteriseren, is in het geval van een scheve verdeling de mediaan evenwaardig of beter. De mediaan vormt de scheidingslijn waar 50% van de huishoudens zowel onder als boven vallen. De mediaan heeft bovendien het voordeel dat hij in tegenstelling tot het gemiddelde niet beïnvloed wordt door "uitschieters".

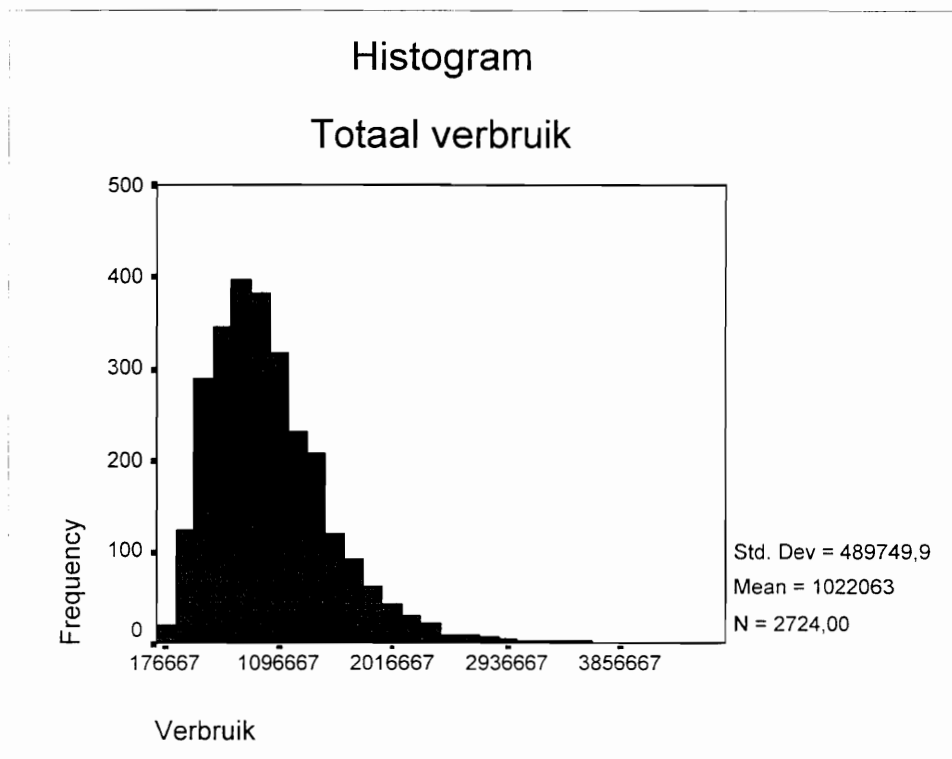
Een uitschieter is een waarde die ongewoon sterk van de centrale waarde afwijkt. Statistisch kan een uitschieter worden bepaald door de constructie van een "box-plot" (Fig 3). Hierbij wordt de mediaan ingesloten in een "box" tussen het eerste (scheidingslijn voor de 25% laagste huishoudens) en derde (scheidingslijn voor de 25% hoogste huishoudens) kwartiel. De afstand tussen eerste en derde kwartiel noemt men de interkwartiel afstand. De uiteinden van het boxplot worden bepaald door de spilwaarden. Deze liggen aan weerskanten van de "box" op een afstand die gelijk is aan anderhalve maal de interkwartiel afstand. De benedengrens is de waarneming die onmiddellijk groter of gelijk is aan de benedenspilwaarde, de bovengrens is de waarneming die onmiddellijk kleiner of gelijk is aan de bovenspilwaarde. De waarnemingen die buiten deze grenswaarden liggen worden beschouwd als uitschieters en aangeduid door een sterretje. Uitschieters zijn niet noodzakelijk fout, maar kunnen vooral bij kleine steekproeven een meer dan evenredig gewicht in de schaal leggen en het gemiddelde beïnvloeden.

De boxplots tonen aan dat er uitschieters voorkomen aan de hoge kant van de verdeling. De boxplots voor de totale consumptieuitgaven per beroepsstatuut tonen 8 van dergelijke uitschieters, waarvan 4 bij de gepensioneerden en 2 bij de niet actieven. De hoogste uitschieter vinden wij bij de zelfstandigen met een totale uitgave van 4.530.843 BEF. Zoals gezegd zijn deze uitschieters niet noodzakelijk aberraties. Bij het uitschakelen van de uitschieters (5% van de waarden aan beide kanten van de verdeling), verkrijgen wij getrunceerde gemiddelden die zich tussen het globaal gemiddelde en de mediaan bevinden. Voor de algemene karakteristieken (gewest, beroepsklassen,...) is hun invloed dus niet overheersend. Zij vragen echter wel een speciale controle, aangezien zij het gemiddelde voor kleinere groepen (vb. Brusselse zelfstandigen met één actief lid) wel sterk kunnen beïnvloeden (Tabel 2).

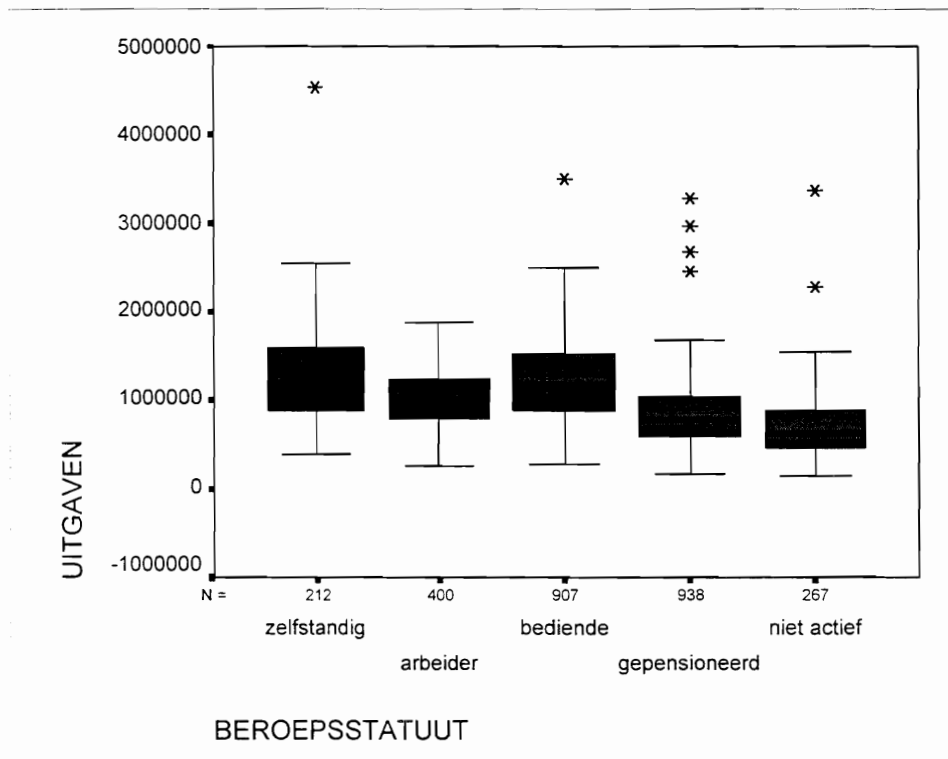
Tabel 2 Gemiddelde en mediaan voor de totale uitgaven (BEF)			
	Gemiddelde	Getrunceerd gemiddelde (5%)	Mediaan
Rijk	1.022.063	987.897	943.831
Brussel	955.319	919.161	858.138
Vlaanderen	1.077.922	1.047.079	1.006.691
Wallonië	985.045	947.908	903.528
Zelfstandige	1.314.009	1.264.340	1.181.777
Arbeider	1.026.710	1.014.349	1.003.104
Bediende	1.229.499	1.200.941	1.172.808
Niet actief	702.028	669.721	617.580
Gepensioneerde	844.461	818.338	782.167
Brusselse zelfstandigen, één actief (19 huishoudens)	1.212.615	1.073.873	983.353

Figuur 1. Histogram voor inkomsten (Rijk)

Figuur 2. Histogram voor consumptieuitgaven (Rijk)

Figuur 3. Boxplots per beroepsstatuut (Rijk)

4.4. Overzicht van de resultaten

Het HBO levert niet alleen resultaten omtrent consumptie en inkomen. De kennis van de samenstelling en de karakteristieken van de huishoudens laten toe enkele belangrijke demografische kenmerken van de bevolking te benaderen. De steekproef van de enquête van 95-96 vertoonde de volgende kenmerken (Tabel 3) :

Tabel 3 Gemiddeld aantal kinderen ten laste, totaal aantal leden en aantal consumptieëenheden per gewest, beroepsstatuut, leeftijdsklasse, aantal actieven en inkomensdecielen:					
<u>Gewest</u>	Brussel	Vlaanderen	Wallonië		
Kinderen te laste	0,32	0,49	0,58		
Totaal aantal leden	2,00	2,66	2,67		
Aantal consumptieëenheden		2,14	2,13		
<u>Beroepsstatuut</u>	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief
Kinderen te laste	0,83	0,92	0,72	0,01	0,52
Totaal aantal leden	3,26	3,28	2,91	1,79	2,41
Aantal verbruikseenheden	2,54	2,54	2,29	1,55	1,96
<u>Leeftijdsklasse</u>	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
Kinderen te laste	0,67	1,25	0,60	0,08	0,01
Totaal aantal leden	2,33	3,12	3,30	2,43	1,78
Aantal consumptieëenheden	1,89	2,43	2,56	2,00	1,55
<u>Aantal actieve leden</u>	0	1	2 of meer		
Kinderen te laste	0,12	0,57	0,92		
Totaal aantal leden	1,82	2,59	3,46		
Aantal consumptieëenheden	1,56	2,08	2,67		
<u>Nationale inkomensdecielen</u>	Kinderen ten laste	Totaal aantal leden	Verbruikseenheden		
deciel 1	0,10	1,30	1,21		
deciel 2	0,20	1,69	1,47		
deciel 3	0,20	1,99	1,67		
deciel 4	0,27	2,11	1,76		
deciel 5	0,24	2,20	1,83		
deciel 6	0,58	2,80	2,22		
deciel 7	0,59	2,93	2,32		
deciel 8	0,71	3,13	2,45		
deciel 9	0,91	3,42	2,64		
deciel 10	1,07	3,72	2,85		

4.4.1. Karakteristieken van de huishoudens

De volgende reeks tabellen geeft de verdeling weer van de huishoudens volgens de verschillende kenmerken. De eerste tabel geeft het totaal geëxtrapoleerd aantal huishoudens, de twee volgende het percentage van de huishoudens volgens elk van de karakteristieken.

Tabel 4 Verdeling van de huishoudens per inkomensdeciël en per beroepsstatuut						
Tabel 4a. Aantal huishoudens per inkomensdeciël en per beroepsstatuut (Rijk)						
	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	Totaal
deciël 1	11200	26016	32080	200634	131783	401713
deciël 2	11996	44731	51978	234730	60380	403815
deciël 3	14318	76304	59059	204342	47292	401315
deciël 4	16965	65899	90221	187433	42125	402643
deciël 5	30096	96227	87250	173839	16635	404047
deciël 6	23005	132139	123220	106655	16403	401422
deciël 7	50992	129105	142477	65505	14913	402992
deciël 8	36377	129385	158837	62297	16699	403595
deciël 9	72840	61178	225046	35845	7848	402757
deciël 10	149718	18210	212111	20382	3035	403456
Totaal	417507	779194	1182279	1291662	357113	4027755
Tabel 4b. Percentage huishoudens per inkomensdeciël en per beroepsstatuut (Rijk) (percentage per statuut)						
	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	
deciël 1	2,68	3,34	2,71	15,53	36,90	
deciël 2	2,87	5,74	4,40	18,17	16,91	
deciël 3	3,43	9,79	5,00	15,82	13,24	
deciël 4	4,06	8,46	7,63	14,51	11,80	
deciël 5	7,21	12,35	7,38	13,46	4,66	
deciël 6	5,51	16,96	10,42	8,26	4,59	
deciël 7	12,21	16,57	12,05	5,07	4,18	
deciël 8	8,71	16,60	13,43	4,82	4,68	
deciël 9	17,45	7,85	19,03	2,78	2,20	
deciël 10	35,86	2,34	17,94	1,58	0,85	
Totaal	100	100	100	100	100	
Tabel 4c. Percentage huishoudens per inkomensdeciël en per beroepsstatuut (Rijk) (percentage per deciël)						
	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	Totaal
deciël 1	2,79	6,48	7,99	49,94	32,81	100
deciël 2	2,97	11,08	12,87	58,13	14,95	100
deciël 3	3,57	19,01	14,72	50,92	11,78	100
deciël 4	4,21	16,37	22,41	46,55	10,46	100
deciël 5	7,45	23,82	21,59	43,02	4,12	100
deciël 6	5,73	32,92	30,70	26,57	4,09	100
deciël 7	12,65	32,04	35,35	16,25	3,70	100
deciël 8	9,01	32,06	39,36	15,44	4,14	100
deciël 9	18,09	15,19	55,88	8,90	1,95	100
deciël 10	37,11	4,51	52,57	5,05	0,75	100
Totaal	10,37	19,35	29,35	32,07	8,87	100

Tabel 5 Verdeling van de huishoudens per inkomensdecieel en per leeftijdsklasse						
Tabel 5a. Aantal huishoudens per inkomensdecieel en per leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk)						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	Totaal
decieel 1	54441	45444	58633	41075	202120	401713
decieel 2	30390	58241	55660	30303	229221	403815
decieel 3	29965	80469	35825	56709	198347	401315
decieel 4	26222	85812	44342	69273	176994	402643
decieel 5	36386	77392	79348	49588	161333	404047
decieel 6	29984	97710	92049	76858	104821	401422
decieel 7	38834	121111	118776	64300	59971	402992
decieel 8	31592	131650	119286	62250	58817	403595
decieel 9	28796	149561	125602	50056	48742	402757
decieel 10	15340	140972	149753	75986	21405	403456
Totaal	321950	988362	879274	576398	1261771	4027755
Tabel 5b. Percentage huishoudens per inkomensdecieel en per leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk) (percentage per leeftijd)						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	
decieel 1	16,91	4,60	6,67	7,13	16,02	
decieel 2	9,44	5,89	6,33	5,26	18,17	
decieel 3	9,31	8,14	4,07	9,84	15,72	
decieel 4	8,14	8,68	5,04	12,02	14,03	
decieel 5	11,30	7,83	9,02	8,60	12,79	
decieel 6	9,31	9,89	10,47	13,33	8,31	
decieel 7	12,06	12,25	13,51	11,16	4,75	
decieel 8	9,81	13,32	13,57	10,80	4,66	
decieel 9	8,94	15,13	14,28	8,68	3,86	
decieel 10	4,76	14,26	17,03	13,18	1,70	
Totaal	100	100	100	100	100	
Tabel 5c. Percentage huishoudens per inkomensdecieel en per leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk) (percentage per decieel)						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	Totaal
decieel 1	13,55	11,31	14,60	10,22	50,31	100
decieel 2	7,53	14,42	13,78	7,50	56,76	100
decieel 3	7,47	20,05	8,93	14,13	49,42	100
decieel 4	6,51	21,31	11,01	17,20	43,96	100
decieel 5	9,01	19,15	19,64	12,27	39,93	100
decieel 6	7,47	24,34	22,93	19,15	26,11	100
decieel 7	9,64	30,05	29,47	15,96	14,88	100
decieel 8	7,83	32,62	29,56	15,42	14,57	100
decieel 9	7,15	37,13	31,19	12,43	12,10	100
decieel 10	3,80	34,94	37,12	18,83	5,31	100
Totaal	7,99	24,54	21,83	14,31	31,33	100

Tabel 6 Verdeling van de huishoudens per inkomensdecieel en per aantal actieven

Tabel 6a. Aantal huishoudens per inkomensdecieel en per aantal actieven (Rijk)

	0 actief	1 actief	2 of meer	Totaal
decieel 1	323370	77176	1167	401713
decieel 2	282246	107940	13629	403815
decieel 3	227327	151979	22009	401315
decieel 4	211551	152578	38514	402643
decieel 5	160512	185393	58142	404047
decieel 6	107584	180322	113516	401422
decieel 7	68225	159954	174813	402992
decieel 8	68080	110950	224565	403595
decieel 9	35811	81480	285466	402757
decieel 10	19970	96547	286939	403456
Totaal	1504676	1304319	1218760	4027755

Tabel 6b. Percentage huishoudens per inkomensdecieel en per aantal actieven (Rijk)
(percentage per aantal actieven)

	0 actief	1 actief	2 of meer
decieel 1	17,88	6,21	0,23
decieel 2	16,52	8,98	1,04
decieel 3	15,70	12,02	1,73
decieel 4	14,88	12,02	2,89
decieel 5	11,80	13,08	4,62
decieel 6	8,08	13,34	9,71
decieel 7	5,26	11,62	13,87
decieel 8	5,17	8,72	18,50
decieel 9	3,18	6,87	23,93
decieel 10	1,54	7,13	23,47
Totaal	100	100	100

Tabel 6c. Percentage huishoudens per inkomensdecieel en per aantal actieven (Rijk)
(percentage per decieel)

	0 actief	1 actief	2 of meer	Totaal
decieel 1	80,08	19,11	0,81	100
decieel 2	70,27	26,25	3,47	100
decieel 3	62,01	32,62	5,38	100
decieel 4	58,57	32,50	8,93	100
decieel 5	48,33	36,80	14,87	100
decieel 6	32,48	36,86	30,66	100
decieel 7	21,80	33,08	45,11	100
decieel 8	20,14	23,32	56,54	100
decieel 9	11,90	17,69	70,41	100
decieel 10	6,20	19,71	74,09	100
Totaal	40,46	27,79	31,75	100

Tabel 7 Aantal huishoudens per inkomenskwartiel en per beroepsstatuut (Rijk en gewesten)						
RIJK						
	zelfstandige	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	Totaal
kwartiel 1	29686	102027	116970	540256	217536	1006475
kwartiel 2	54889	207150	203618	460722	80679	1007058
kwartiel 3	92713	323629	345561	204487	40888	1007278
kwartiel 4	240219	146388	516130	86197	18010	1006944
Totaal	417507	779194	1182279	1291662	357113	4027755
BRUSSEL						
	zelfstandige	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	Totaal
kwartiel 1	6568	5447	16082	44233	37381	109711
kwartiel 2	4741	10928	40189	36609	15775	108242
kwartiel 3	8764	14610	46608	37444	4113	111539
kwartiel 4	18953	11224	58014	16809	5365	110365
Totaal	39026	42209	160893	135095	62634	439857
VLAANDEREN						
	zelfstandige	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	Totaal
kwartiel 1	25808	77508	56239	333847	73827	567229
kwartiel 2	24036	126716	122741	257978	37130	568601
kwartiel 3	64377	203215	186097	94846	20383	568918
kwartiel 4	141547	72850	305088	38846	9993	568324
Totaal	255768	480289	670165	725517	141333	2273072
WALLONIE						
	zelfstandige	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	Totaal
kwartiel 1	5138	33918	33989	158052	97124	328221
kwartiel 2	11860	69757	60116	146124	40625	328482
kwartiel 3	24914	99130	107907	87185	9499	328635
kwartiel 4	80801	53891	149209	39689	5898	329488
Totaal	122713	256696	351221	431050	153146	1314826

Tabel 8 Percentage huishoudens per inkomenskwartiel en per beroepsstatuut (Rijk en gewesten) (percentage per statuut)

RIJK

	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief
kwartiel 1	7,11	13,09	9,89	41,83	60,92
kwartiel 2	13,15	26,59	17,22	35,67	22,59
kwartiel 3	22,21	41,53	29,23	15,83	11,45
kwartiel 4	57,54	18,79	43,66	6,67	5,04
Totaal	100	100	100	100	100

BRUSSEL

	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief
kwartiel 1	16,83	12,90	10,00	32,74	59,68
kwartiel 2	12,15	25,89	24,98	27,10	25,19
kwartiel 3	22,46	34,61	28,97	27,72	6,57
kwartiel 4	48,57	26,59	36,06	12,44	8,57
Totaal	100	100	100	100	100

VLAANDEREN

	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief
kwartiel 1	10,09	16,14	8,39	46,02	52,24
kwartiel 2	9,40	26,38	18,32	35,56	26,27
kwartiel 3	25,17	42,31	27,77	13,07	14,42
kwartiel 4	55,34	15,17	45,52	5,35	7,07
Totaal	100	100	100	100	100

WALLONIE

	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief
kwartiel 1	4,19	13,21	9,68	36,67	63,42
kwartiel 2	9,66	27,17	17,12	33,90	26,53
kwartiel 3	20,30	38,62	30,72	20,23	6,20
kwartiel 4	65,85	20,99	42,48	9,21	3,85
Totaal	100	100	100	100	100

Tabel 9 Percentage huishoudens per inkomenskwartiel en per beroepsstatuut (Rijk en gewesten) (percentage per kwartiel)

RIJK						
	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	Totaal
kwartiel 1	2,95	10,14	11,62	53,68	21,61	100
kwartiel 2	5,45	20,57	20,22	45,75	8,01	100
kwartiel 3	9,20	32,13	34,31	20,30	4,06	100
kwartiel 4	23,86	14,54	51,26	8,56	1,79	100
Totaal	10,37	19,35	29,35	32,07	8,87	100
BRUSSEL						
	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	Totaal
kwartiel 1	5,99	4,96	14,66	40,32	34,07	100
kwartiel 2	4,38	10,10	37,13	33,82	14,57	100
kwartiel 3	7,86	13,10	41,79	33,57	3,69	100
kwartiel 4	17,17	10,17	52,57	15,23	4,86	100
Totaal	8,87	9,60	36,58	30,71	14,24	100
VLAANDEREN						
	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	Totaal
kwartiel 1	4,55	13,66	9,91	58,86	13,02	100
kwartiel 2	4,23	22,29	21,59	45,37	6,53	100
kwartiel 3	11,32	35,72	32,71	16,67	3,58	100
kwartiel 4	24,91	12,82	53,68	6,84	1,76	100
Totaal	11,25	21,13	29,48	31,92	6,22	100
WALLONIE						
	zelfstandig	arbeider	bediende	gepensioneerd	niet actief	Totaal
kwartiel 1	1,57	10,33	10,36	48,15	29,59	100
kwartiel 2	3,61	21,24	18,30	44,48	12,37	100
kwartiel 3	7,58	30,16	32,83	26,53	2,89	100
kwartiel 4	24,52	16,36	45,29	12,05	1,79	100
Totaal	9,33	19,52	26,71	32,78	11,65	100

Tabel 10 Aantal huishoudens per leeftijdsklasse van de referentiepersoon en per inkomenskwartiel (Rijk en gewesten)						
RIJK						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	60 jaar en meer	Totaal
kwartiel 1	101464	139395	128710	94013	542893	1006475
kwartiel 2	75940	207963	145098	152935	425122	1007058
kwartiel 3	83496	278594	272278	174470	198440	1007278
kwartiel 4	61050	362410	333188	154980	95316	1006944
Totaal	321950	988362	879274	576398	1261771	4027755
BRUSSEL						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	60 jaar en meer	Totaal
kwartiel 1	17651	20245	16559	13716	41540	109711
kwartiel 2	11969	27396	18703	13188	36986	108242
kwartiel 3	11982	29256	15988	13769	40544	111539
kwartiel 4	6878	37758	31585	17482	16662	110365
Totaal	48480	114655	82835	58155	135732	439857
VLAANDEREN						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	60 jaar en meer	Totaal
kwartiel 1	39267	81401	41978	73875	330708	567229
kwartiel 2	27110	112786	86244	105836	236625	568601
kwartiel 3	57384	162842	171536	87587	89569	568918
kwartiel 4	30484	203148	199162	85578	49952	568324
Totaal	154245	560177	498920	352876	706854	2273072
WALLONIE						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	60 jaar en meer	Totaal
kwartiel 1	42305	49967	63361	14824	157764	328221
kwartiel 2	30514	57570	54881	37632	147885	328482
kwartiel 3	30207	88473	80459	52489	77007	328635
kwartiel 4	16199	117520	98818	60422	36529	329488
Totaal	119225	313530	297519	165367	419185	1314826

Tabel 11. Percentage huishoudens per leeftijdsklasse van de referentiepersoon en per inkomenskwartiel (percentage per leeftijdsklasse)

RIJK						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	Totaal
kwartiel 1	33,49	14,46	14,98	16,33	36,43	23,75
kwartiel 2	21,23	18,83	16,03	24,93	36,43	25,18
kwartiel 3	26,89	27,11	28,75	30,95	18,16	24,89
kwartiel 4	18,40	39,61	40,24	27,79	8,97	26,17
Totaal	100	100	100	100	100	100
BRUSSEL						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	Totaal
kwartiel 1	36,36	17,07	19,28	21,21	23,62	22,25
kwartiel 2	29,09	27,64	26,51	25,76	27,56	27,31
kwartiel 3	20,00	24,39	18,07	24,24	31,50	24,67
kwartiel 4	14,55	30,89	36,14	28,79	17,32	25,77
Totaal	100	100	100	100	100	100
VLAANDEREN						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	Totaal
kwartiel 1	22,78	10,96	5,93	18,29	39,81	21,36
kwartiel 2	16,46	16,28	15,56	28,66	37,41	24,94
kwartiel 3	40,51	30,56	32,59	25,61	15,35	25,83
kwartiel 4	20,25	42,19	45,93	27,44	7,43	27,86
Totaal	100	100	100	100	100	100
WALLONIE						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	Totaal
kwartiel 1	32,05	15,83	18,55	9,24	31,23	22,52
kwartiel 2	26,92	16,25	19,00	22,69	37,80	26,28
kwartiel 3	26,92	26,25	26,70	34,45	21,26	25,51
kwartiel 4	14,10	41,67	35,75	33,61	9,71	25,70
Totaal	100	100	100	100	100	100

Tabel 12 Percentage huishoudens per leeftijdsklasse van de referentiepersoon en per inkomenskwartiel (percentage per kwartiel)						
RIJK						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	Totaal
kwartiel 1	10,97	14,84	13,29	8,81	52,09	100
kwartiel 2	6,56	18,22	13,41	12,68	49,13	100
kwartiel 3	8,41	26,55	24,34	15,93	24,78	100
kwartiel 4	5,47	36,89	32,40	13,60	11,64	100
Totaal	7,78	24,38	21,07	12,81	33,96	100
BRUSSEL						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	Totaal
kwartiel 1	19,80	20,79	15,84	13,86	29,70	100
kwartiel 2	12,90	27,42	17,74	13,71	28,23	100
kwartiel 3	9,82	26,79	13,39	14,29	35,71	100
kwartiel 4	6,84	32,48	25,64	16,24	18,80	100
Totaal	12,11	27,09	18,28	14,54	27,97	100
VLAANDEREN						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	Totaal
kwartiel 1	6,84	12,55	6,08	11,41	63,12	100
kwartiel 2	4,23	15,96	13,68	15,31	50,81	100
kwartiel 3	10,06	28,93	27,67	13,21	20,13	100
kwartiel 4	4,66	37,03	36,15	13,12	9,04	100
Totaal	6,42	24,45	21,93	13,32	33,87	100
WALLONIE						
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60	Totaal
kwartiel 1	10,68	16,24	17,52	4,70	50,85	100
kwartiel 2	7,69	14,29	15,38	9,89	52,75	100
kwartiel 3	7,92	23,77	22,26	15,47	30,57	100
kwartiel 4	4,12	37,45	29,59	14,98	13,86	100
Totaal	7,51	23,10	21,27	11,45	36,67	100

Tabel 13 Aantal huishoudens per aantal actieve leden en per inkomenskwartiel (Rijk en gewesten)

RIJK				
	0 actieven	1 actief lid	2 of meer actieven	Totaal
kwartiel 1	729518	254601	22356	1006475
kwartiel 2	475488	420465	111105	1007058
kwartiel 3	210564	397641	399073	1007278
kwartiel 4	89106	231612	686226	1006944
Totaal	1504676	1304319	1218760	4027755
BRUSSEL				
	0 actieven	1 actief lid	2 of meer actieven	Totaal
kwartiel 1	80970	25747	2994	109711
kwartiel 2	45608	53737	8897	108242
kwartiel 3	40269	49961	21309	111539
kwartiel 4	18105	40283	51977	110365
Totaal	184952	169728	85177	439857
VLAANDEREN				
	0 actieven	1 actief lid	2 of meer actieven	Totaal
kwartiel 1	392071	154987	20171	567229
kwartiel 2	249652	235870	83079	568601
kwartiel 3	98561	204388	265969	568918
kwartiel 4	42287	115200	410837	568324
Totaal	782571	710445	780056	2273072
WALLONIE				
	0 actieven	1 actief lid	2 of meer actieven	Totaal
kwartiel 1	247307	76810	4104	328221
kwartiel 2	168927	129314	30241	328482
kwartiel 3	83196	139060	106379	328635
kwartiel 4	37723	78962	212803	329488
Totaal	537153	424146	353527	1314826

Tabel 14 Percentage huishoudens per aantal actieve leden en per inkomenskwartiel (Percentage per aantal actieven)				
RIJK				
	0 actieven	1 actief lid	2 of meer actieven	Totaal
kwartiel 1	42,83	21,14	1,73	23,75
kwartiel 2	33,94	31,18	8,79	25,18
kwartiel 3	16,15	28,93	32,49	24,89
kwartiel 4	7,08	18,76	56,99	26,17
Totaal	100	100	100	100
BRUSSEL				
	0 actieven	1 actief lid	2 of meer actieven	Totaal
kwartiel 1	39,05	17,20	3,03	22,25
kwartiel 2	24,85	38,17	11,11	27,31
kwartiel 3	23,67	25,27	25,25	24,67
kwartiel 4	12,43	19,35	60,61	25,77
Totaal	100	100	100	100
VLAANDEREN				
	0 actieven	1 actief lid	2 of meer actieven	Totaal
kwartiel 1	43,05	20,26	2,29	21,36
kwartiel 2	35,76	33,44	9,56	24,94
kwartiel 3	15,26	28,94	33,47	25,83
kwartiel 4	5,92	17,36	54,68	27,86
Totaal	100	100	100	100
WALLONIE				
	0 actieven	1 actief lid	2 of meer actieven	Totaal
kwartiel 1	38,66	15,38	1,05	22,52
kwartiel 2	35,22	28,85	8,42	26,28
kwartiel 3	17,61	33,85	31,58	25,51
kwartiel 4	8,50	21,92	58,95	25,70
Totaal	100	100	100	100

Tableau 15 Pourcentage de ménages par quartile de revenu et par nombre d'actifs (Pourcentage par quartile)

ROYAUME				
	0 actifs	1 actif	2 actifs ou plus	Total
quartile 1	72,95	24,73	2,32	100
quartile 2	54,52	34,40	11,08	100
quartile 3	26,25	32,30	41,45	100
quartile 4	10,94	19,92	69,14	100
Total	40,46	27,79	31,75	100
BRUXELLES				
	0 actifs	1 actif	2 actifs ou plus	Total
quartile 1	65,35	31,68	2,97	100
quartile 2	33,87	57,26	8,87	100
quartile 3	35,71	41,96	22,32	100
quartile 4	17,95	30,77	51,28	100
Total	37,22	40,97	21,81	100
FLANDRE				
	0 actifs	1 actif	2 actifs ou plus	Total
quartile 1	71,86	23,95	4,18	100
quartile 2	51,14	33,88	14,98	100
quartile 3	21,07	28,30	50,63	100
quartile 4	7,58	15,74	76,68	100
Total	35,66	25,26	39,07	100
WALLONIE				
	0 actifs	1 actif	2 actifs ou plus	Total
quartile 1	81,62	17,09	1,28	100
quartile 2	63,74	27,47	8,79	100
quartile 3	32,83	33,21	33,96	100
quartile 4	15,73	21,35	62,92	100
Total	47,55	25,02	27,43	100

4.4.2. Wooncomfort

De enquête verzamelt verder ook gegevens betreffende algemene woonomstandigheden en -comfort. Volgende tabel vat de gegevens omtrent wooncomfort enquête 95-96)

Tabel 16 Huishoudelijk comfort : percentage huishoudens al dan niet in het bezit van de volgende goederen (Rijk)			
RIJK	Aantal		
	geen	1	2 of meer
Goederen			
boot	99,3	0,7	
caravan	95,5	4,5	
diaprojector	75,3	24,7	
diepvriezer	38,1	61,9	
droogkast	50,5	49,5	
kookhaard op aardgas	65,4	34,6	
kookhaard op butaan- of propaangas	82,5	17,5	
kookhaard op elektriciteit	47,3	52,7	
microgolfoven	45,9	54,1	
mobilhome	99,6	0,4	
solarium	94,4	5,6	
televisietoestel (zwart-wit)	96,0	4,0	
vaatwasmachine	67,1	32,9	
videocamera	84,6	15,4	
wasmachine	10,6	89,4	
auto	17,5	63,9	18,6
CD-speler	43,7	49,2	7,2
cassettespeler	32,2	58,4	9,3
computer (P.C.)	71,9	25,6	2,5
fiets	32,4	21,4	46,2
fototoestel	17,5	66,1	16,4
grasmaaier	38,0	60,1	1,9
hifiketen	27,8	63,5	8,7
koelkast	35,6	61,1	3,3
koel-vriescombinatie	56,2	42,8	1,0
motorfiets, bromfiets, scooter	91,4	7,6	1,1
naaimachine (elektrisch)	47,3	51,6	1,1
stofzuiger	4,0	90,0	6,0
strijkijzer	2,6	92,6	4,8
televisietoestel (kleuren)	5,2	77,0	17,8
videospelen	83,5	13,8	2,7
videorecorder	29,7	65,0	5,3

Tabel 17 Huishoudelijk comfort : percentage huishoudens al dan niet in het bezit van de volgende goederen (naar gewest)									
Goederen	BRUSSEL			VLAANDEREN			WALLONIE		
	geen	1	2 of meer	geen	1	2 of meer	geen	1	2 of meer
boot	99,8	0,2		99,0	1,0		99,4	0,6	
caravan	96,9	3,1		95,8	4,2		94,6	5,4	
diaprojector	75,7	24,3		73,5	26,5		77,3	22,7	
diepvriezer	67,9	32,1		29,6	70,4		35,2	64,8	
droogkast	69,0	31,0		44,0	56,0		50,3	49,7	
kookhaard op aardgas	28,6	71,4		69,5	30,5		76,5	23,5	
kookhaard op butaan- of propaangas	95,7	4,3		89,4	10,6		68,6	31,4	
kookhaard op elektriciteit	72,3	27,7		37,7	62,3		47,7	52,3	
microgolfoven	52,2	47,8		39,9	60,1		50,2	49,8	
mobilhome	99,8	0,2		99,4	0,6		99,6	0,4	
solarium	98,7	1,3		89,1	10,9		98,7	1,3	
televisietoestel (zwart-wit)	96,0	4,0		95,9	4,1		96,2	3,8	
vaatwasmachine	69,0	31,0		68,3	31,7		65,0	35,0	
videocamera	85,0	15,0		86,6	13,4		82,1	17,9	
wasmachine	27,5	72,5		7,3	92,7		7,2	92,8	
auto	30,4	61,4	8,3	12,7	64,1	23,1	17,5	64,8	17,7
CD-speler	35,5	55,6	8,9	42,2	50,5	7,3	49,0	44,8	6,2
cassettespeler	29,0	62,3	8,7	28,5	60,6	11,0	38,1	54,3	7,7
computer (P.C.)	72,3	25,0	2,7	68,5	28,3	3,1	75,7	22,6	1,7
fiets	62,9	20,3	16,7	12,9	20,1	67,0	42,3	23,5	34,2
fototoestel	17,2	65,6	17,2	15,8	68,4	15,8	19,7	63,6	16,7
grasmaaier	73,7	25,0	1,3	29,2	69,5	1,2	32,9	64,2	2,8
hifiketen	21,0	70,3	8,7	26,8	63,9	9,2	31,8	60,1	8,1
koelkast	54,7	43,5	1,8	27,2	69,1	3,8	37,2	59,4	3,4
koel-vriescombinatie	42,0	56,9	1,1	61,0	37,4	1,6	56,6	43,0	0,4
motorfiets, bromfiets, scooter	97,1	2,7	0,2	89,8	9,2	1,1	90,8	7,8	1,5
naaimachine (elektrisch)	62,3	36,8	0,9	42,6	56,1	1,3	46,3	52,7	1,0
stofzuiger	6,5	88,8	4,7	1,3	91,9	6,8	6,1	88,3	5,6
strijkijzer	5,4	91,5	3,1	1,8	91,9	6,3	2,3	93,9	3,8
televisietoestel (kleuren)	12,7	75,7	11,6	2,7	79,1	18,2	4,8	75,1	20,1
videospelen	87,9	10,3	1,8	84,1	12,6	3,3	80,8	16,8	2,4
videorecorder	32,8	62,1	5,1	28,6	67,9	3,5	29,7	63,0	7,4

Tabel 18 Aanwezigheid van stromend water in de woning			
Aantal huishoudens	stromend water		Totaal
	ja	neen	
Brussel	430164	,	430164
Vlaanderen	2213436	46038	2259474
Wallonië	1301200	8316	1309516
Rijk	3944800	54354	3999154
Percentage per gewest	stromend water		Totaal
	ja	neen	
Brussel	100	,	100
Vlaanderen	97,96	2,04	100
Wallonië	99,36	0,64	100
Rijk	98,64	1,36	100
Tabel 19 Aanwezigheid van warm water in de woning (per gewest)			
Aantal huishoudens	warm water		Totaal
	ja	neen	
Brussel	396000	34587	431627
Vlaanderen	2178618	80856	2259474
Wallonië	1227423	82093	1309516
Rijk	3802041	197536	4000617
Percentage per gewest	warm water		Totaal
	ja	neen	
Brussel	92,39	7,38	100
Vlaanderen	97,30	2,70	100
Wallonië	94,01	5,99	100
Rijk	95,23	4,73	100

Tabel 20 Aanwezigheid van warm water in functie van de leeftijdsklasse

Percentage per leeftijdsklasse

Rijk			
warm water			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	96,23	3,77	100
30 tot 39 jaar	97,57	2,43	100
40 tot 49 jaar	95,77	4,05	100
50 tot 59 jaar	96,80	3,20	100
ouder dan 60	92,40	7,60	100
Totaal	95,23	4,73	100
Brussel			
warm water			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	92,73	7,27	100
30 tot 39 jaar	95,08	4,92	100
40 tot 49 jaar	91,46	7,32	100
50 tot 59 jaar	95,31	4,69	100
ouder dan 60	88,71	11,29	100
Totaal	92,39	7,38	100
Vlaanderen			
warm water			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	98,73	1,27	100
30 tot 39 jaar	98,99	1,01	100
40 tot 49 jaar	98,87	1,13	100
50 tot 59 jaar	96,32	3,68	100
ouder dan 60	95,19	4,81	100
Totaal	97,30	2,70	100
Wallonië			
warm water			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	96,15	3,85	100
30 tot 39 jaar	97,07	2,93	100
40 tot 49 jaar	93,64	6,36	100
50 tot 59 jaar	98,29	1,71	100
ouder dan 60	90,55	9,45	100
Totaal	94,01	5,99	100

Tabel 21 Aanwezigheid van warm water in functie van de inkomenskwartielen

Percentage per kwartiel

Rijk			
warm water			
	ja	neen	
kwartiel 1	88,79	11,21	100
kwartiel 2	94,27	5,73	100
kwartiel 3	98,37	1,63	100
kwartiel 4	99,01	0,85	100
Totaal	95,23	4,73	100
Brussel			
warm water			
	ja	neen	
kwartiel 1	86,73	13,27	100
kwartiel 2	91,06	8,94	100
kwartiel 3	94,59	5,41	100
kwartiel 4	96,52	2,61	100
Totaal	92,39	7,38	100
Vlaanderen			
warm water			
	ja	neen	
kwartiel 1	91,98	8,02	100
kwartiel 2	97,05	2,95	100
kwartiel 3	99,68	0,32	100
kwartiel 4	99,41	0,59	100
Totaal	97,30	2,70	100
Wallonië			
warm water			
	ja	neen	
kwartiel 1	86,27	13,73	100
kwartiel 2	92,65	7,35	100
kwartiel 3	96,59	3,41	100
kwartiel 4	99,62	0,38	100
Totaal	94,01	5,99	100

Tabel 22 Aanwezigheid van toilet binnen de woning per gewest			
Percentage huishoudens			
toilet			
	ja	neen	
Brussel	94,78	4,54	100
Vlaanderen	97,32	2,68	100
Wallonië	97,32	2,48	100
Rijk	96,90	2,91	100

Tabel 23 Aanwezigheid van toilet binnen de woning per inkomenskwartiel			
Percentage huishoudens			
Rijk			
toilet			
	ja	neen	
kwartiel 1	92,97	6,71	100
kwartiel 2	96,25	3,60	100
kwartiel 3	98,48	1,52	100
kwartiel 4	99,57	0,14	100
Totaal	96,90	2,91	100

Brussel			
toilet			
	ja	neen	
kwartiel 1	87,63	10,31	100
kwartiel 2	95,87	4,13	100
kwartiel 3	95,41	3,67	100
kwartiel 4	99,12	0,88	100
Totaal	94,78	4,54	100

Vlaanderen			
toilet			
	ja	neen	
kwartiel 1	93,36	6,64	100
kwartiel 2	96,66	3,34	100
kwartiel 3	98,38	1,62	100
kwartiel 4	100,00		100
Totaal	97,32	2,68	100

Wallonië			
toilet			
	ja	neen	
kwartiel 1	93,36	6,64	100
kwartiel 2	97,33	2,67	100
kwartiel 3	98,85	1,15	100
kwartiel 4	99,23		100
Totaal	97,32	2,48	100

Tabel 24 Aanwezigheid van toilet binnen de woning per

Tabel 24 Aanwezigheid van toilet binnen de woning per leeftijdsklasse

Percentage huishoudens

Rijk			
toilet			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	95,71	4,29	100
30 tot 39 jaar	96,60	2,78	100
40 tot 49 jaar	97,29	2,53	100
50 tot 59 jaar	97,00	3,00	100
ouder dan 60	97,11	2,89	100
Totaal	96,90	3,10	100,00
Brussel			
toilet			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	94,44	5,56	100
30 tot 39 jaar	90,16	7,38	100
40 tot 49 jaar	95,06	4,94	100
50 tot 59 jaar	96,83	3,17	100
ouder dan 60	98,35	1,65	100
Totaal	94,78	4,54	100
Vlaanderen			
toilet			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	96,20	3,80	100
30 tot 39 jaar	98,28	1,72	100
40 tot 49 jaar	98,84	1,16	100
50 tot 59 jaar	96,20	3,80	100
ouder dan 60	96,31	3,69	100
Totaal	97,32	2,68	100
Wallonië			
toilet			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	96,10	3,90	100
30 tot 39 jaar	97,86	1,71	100
40 tot 49 jaar	96,26	3,27	100
50 tot 59 jaar	98,21	1,79	100
ouder dan 60	97,58	2,42	100
Totaal	97,32	2,48	100

Tabel 25 Aansluiting op telefoon per gewest			
Percentage huishoudens			
telefoon			
	ja	neen	
Brussel	94,57	4,30	100
Vlaanderen	97,06	2,94	100
Wallonië	94,35	5,35	100
Rijk	95,61	4,09	100

Tabel 26 Aansluiting op telefoon per inkomenskwartiel			
Percentage huishoudens			
Rijk			
telefoon			
	ja	neen	
kwartiel 1	87,70	11,82	100
kwartiel 2	96,69	3,01	100
kwartiel 3	98,49	1,51	100
kwartiel 4	98,99	0,58	100
Totaal	95,61	4,09	100

Brussel			
telefoon			
	ja	neen	
kwartiel 1	81,25	14,43	100
kwartiel 2	96,01	3,23	100
kwartiel 3	98,60	0,80	100
kwartiel 4	100,00	,	100
Totaal	94,04	4,56	100

Vlaanderen			
telefoon			
	ja	neen	
kwartiel 1	88,64	11,36	100
kwartiel 2	97,81	2,19	100
kwartiel 3	97,69	2,31	100
kwartiel 4	100,00	,	100
Totaal	96,03	3,97	100

Wallonië			
telefoon			
	ja	neen	
kwartiel 1	83,09	16,91	100
kwartiel 2	93,89	6,11	100
kwartiel 3	99,14	0,86	100
kwartiel 4	97,20	1,38	100
Totaal	93,37	6,27	100

Tabel 27 Aansluiting op telefoon per leeftijdsklasse			
Percentage huishoudens			
Rijk			
telefoon			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	89,52	10,48	100
30 tot 39 jaar	94,90	4,17	100
40 tot 49 jaar	96,22	3,60	100
50 tot 59 jaar	96,11	3,89	100
ouder dan 60	96,99	2,90	100
Totaal	95,61	4,09	100
Brussel			
telefoon			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	92,59	7,41	100
30 tot 39 jaar	91,80	4,92	100
40 tot 49 jaar	96,30	3,70	100
50 tot 59 jaar	92,19	7,81	100
ouder dan 60	98,35	0,83	100
Totaal	94,57	4,30	100
Vlaanderen			
telefoon			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	96,20	3,80	100
30 tot 39 jaar	98,28	1,72	100
40 tot 49 jaar	96,54	3,46	100
50 tot 59 jaar	96,84	3,16	100
ouder dan 60	96,78	3,22	100
Totaal	97,06	2,94	100
Wallonië			
telefoon			
	ja	neen	
20 tot 29 jaar	80,52	19,48	100
30 tot 39 jaar	92,31	6,84	100
40 tot 49 jaar	95,79	3,74	100
50 tot 59 jaar	97,32	2,68	100
ouder dan 60	96,77	3,23	100
Totaal	94,35	5,35	100

Tabel 28 Aanwezigheid van een badkamer			
Rijk			
badkamer			
	neen	ja	
kwartiel 1	9,67	90,33	100
kwartiel 2	2,94	97,06	100
kwartiel 3	2,22	97,78	100
kwartiel 4	0,71	99,29	100
Totaal	3,77	96,23	100
Brussel			
badkamer			
	neen	ja	
kwartiel 1	15,55	84,45	100
kwartiel 2	4,57	95,43	100
kwartiel 3	3,90	96,10	100
kwartiel 4	,	100,00	100
Totaal	5,96	94,04	100
Vlaanderen			
badkamer			
	neen	ja	
kwartiel 1	7,54	92,46	100
kwartiel 2	3,47	96,53	100
kwartiel 3	3,00	97,00	100
kwartiel 4	0,99	99,01	100
Totaal	3,75	96,25	100
Wallonië			
badkamer			
	neen	ja	
kwartiel 1	13,43	86,57	100
kwartiel 2	4,81	95,19	100
kwartiel 3	1,08	98,92	100
kwartiel 4	,	,	100
Totaal	4,82	95,18	100

Tabel 29 Bezit van een garage volgens gewest (enkel huishoudens die minstens één auto bezitten)			
	ja	neen	
Brussel	45,85	54,15	100
Vlaanderen	79,12	20,88	100
Wallonië	73,63	26,37	100
Rijk	74,36	25,64	100

Tabel 30 Bezit van een garage volgens inkomenskwartiel (enkel huishoudens die minstens één auto bezitten)			
	ja	neen	
kwartiel 1	58,29	41,71	100
kwartiel 2	71,43	28,57	100
kwartiel 3	76,76	23,24	100
kwartiel 4	82,62	17,38	100
Totaal	74,36	25,64	100

Tabel 31 Woningen met tuin per inkomenskwartiel			
Rijk			
	tuin		
	ja	neen	
kwartiel 1	55,45	44,55	100
kwartiel 2	73,58	26,42	100
kwartiel 3	84,25	15,75	100
kwartiel 4	88,66	11,34	100
Totaal	75,50	24,50	100
Brussel			
	tuin		
	ja	neen	
kwartiel 1	11,80	88,20	100
kwartiel 2	32,95	67,05	100
kwartiel 3	45,48	54,52	100
kwartiel 4	58,62	41,38	100
Totaal	37,39	62,61	100
Vlaanderen			
	tuin		
	ja	neen	
kwartiel 1	61,32	38,68	100
kwartiel 2	78,09	21,91	100
kwartiel 3	87,76	12,24	100
kwartiel 4	90,95	9,05	100
Totaal	79,51	20,49	100
Wallonië			
	tuin		
	ja	neen	
kwartiel 1	62,78	37,22	100
kwartiel 2	81,59	18,41	100
kwartiel 3	88,28	11,72	100
kwartiel 4	92,30	7,70	100
	81,29	18,71	100

4.4.3. Aard van de woning

Tabel 32 Woning van de huishoudens per gewest (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)				
Aard van de woning				
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
eensgezinswoning open bebouwd	18085	855882	493103	1367070
eensgezinswoning half open bebouwd	18341	468329	290293	776963
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	97114	615971	327233	1040318
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	14850	26387	50007	91244
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	91170	52350	41567	185087
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	56203	88833	32475	177511
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	132351	150636	59015	342002
ander niet eerder genoemd woningtype	4231	1757	17038	23026
Totaal	432345	2260145	1310731	4003221
Totale oppervlakte van de woonvertrekken				
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
minder dan 35 m ²	19896	25596	31679	77171
35 tot 44 m ²	23010	24971	27530	75511
45 tot 54 m ²	33571	69078	67400	170049
55 tot 64 m ²	52405	106505	81634	240544
65 tot 84 m ²	110941	321444	231873	664258
85 tot 104 m ²	84453	548371	311115	943939
105 tot 124 m ²	45989	382701	178878	607568
meer dan 125 m ²	59153	770046	371169	1200368
Totaal	430136	2248712	1303030	3981878
Periode van bouw of belangrijke verbouwing				
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
voor 1918	52688	139418	228243	420349
van 1918 tot 1945	100121	302858	242867	645846
van 1946 tot 1960	97311	398881	191125	687317
van 1961 tot 1970	70101	411219	155621	636941
van 1971 tot 1980	41283	459872	209230	710385
van 1981 tot 1990	21838	322185	148818	492841
van 1991 tot nu	14654	181220	55771	251645
onbekend	33826	44646	80808	159280
Totaal	431822	2260299	1312483	4004604

Tabel 33 Woning van de huishoudens per gewest (Percentage huishoudens per gewest)				
Aard van de woning				
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
eensgezinswoning open bebouwd	4,18	37,82	37,62	34,13
eensgezinswoning half open bebouwd	4,24	20,70	22,15	19,40
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	22,46	27,22	24,97	25,97
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	3,43	1,17	3,82	2,28
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	21,09	2,31	3,17	4,62
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	13,00	3,93	2,48	4,43
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	30,61	6,66	4,50	8,54
ander niet eerder genoemd woningtype	0,98	0,19	1,30	0,64
Totaal	100	100	100	100
Totale oppervlakte van de woonvertrekken				
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
minder dan 35 m ²	4,63	1,14	2,43	1,94
35 tot 44 m ²	5,35	1,11	2,11	1,90
45 tot 54 m ²	7,80	3,07	5,17	4,27
55 tot 64 m ²	12,18	4,74	6,26	6,04
65 tot 84 m ²	25,79	14,29	17,79	16,68
85 tot 104 m ²	19,63	24,39	23,88	23,71
105 tot 124 m ²	10,69	17,02	13,73	15,26
meer dan 125 m ²	13,75	34,24	28,49	30,15
Totaal	100	100	100	100
Periode van bouw of belangrijke verbouwing				
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
voor 1918	12,20	6,17	17,39	10,50
van 1918 tot 1945	23,19	13,40	18,50	16,13
van 1946 tot 1960	22,53	17,65	14,56	17,16
van 1961 tot 1970	16,23	18,19	11,86	15,91
van 1971 tot 1980	9,56	20,35	15,94	17,74
van 1981 tot 1990	5,06	14,25	11,34	12,31
van 1991 tot nu	3,39	8,02	4,25	6,28
onbekend	7,83	1,98	6,16	3,98
Totaal	100	100	100	100

Tabel 34 Woning van de huishoudens in functie van het inkomenskwartiel (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)

Aard van de woning					
	Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4	Totaal
eensgezinswoning open bebouwd	183858	298313	379320	505579	1367070
eensgezinswoning half open bebouwd	144573	214077	237222	181091	776963
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	301768	261552	259254	217744	1040318
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	41567	31685	10375	7617	91244
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	85874	47660	33072	18481	185087
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	88900	43591	24005	21015	177511
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	141444	99330	53803	47425	342002
ander niet eerder genoemd woningtype	11275	3698	6285	4408	25666
Totaal	999259	999906	1003336	1003360	4005861
Totale oppervlakte van de woonvertrekken					
	Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4	Totaal
minder dan 45 m ²	112823	20020	17017	5292	155152
45 tot 54 m ²	118518	30998	13113	7420	170049
55 tot 64 m ²	115389	66854	34092	24209	240544
65 tot 84 m ²	249147	194854	145298	74959	664258
85 tot 104 m ²	222297	285664	254299	181679	943939
105 tot 124 m ²	59255	186527	157689	204097	607568
meer dan 125 m ²	114082	210155	375186	500945	1200368
Totaal	991511	995072	996694	998601	3981878
Periode van bouw of belangrijke verbouwing					
	Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4	Totaal
voor 1918	127299	117249	98307	77494	420349
van 1918 tot 1945	183442	182354	149695	130355	645846
van 1946 tot 1960	223972	205723	136673	120949	687317
van 1961 tot 1970	156531	178484	168936	132990	636941
van 1971 tot 1980	123928	151908	213057	221492	710385
van 1981 tot 1990	72968	97901	144540	177432	492841
van 1991 tot nu	20860	32319	66920	131546	251645
onbekend	92011	33968	22722	10579	159280
Totaal	1001011	999906	1000850	1002837	4004604

Tabel 35 Woning van de huishoudens in functie van het inkomenskwartiel (Rijk) (Percentage huishoudens per kwartiel)

Aard van de woning					
	Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4	Totaal
eensgezinswoning open bebouwd	17,63	26,10	35,56	48,45	32,31
eensgezinswoning half open bebouwd	14,82	21,55	23,41	17,32	19,31
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	25,59	27,13	26,37	22,39	25,33
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	4,84	3,52	1,19	0,99	2,58
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	10,14	5,72	3,70	2,39	5,39
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	9,98	4,99	2,81	2,25	4,91
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	15,76	10,56	6,07	5,77	9,42
ander niet eerder genoemd woningtype	1,25	0,44	0,89	0,42	0,74
Totaal	100	100	100	100	100
Totale oppervlakte van de woonvertrekken					
	Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4	Totaal
minder dan 45 m ²	11,38	2,01	1,71	0,53	3,90
45 tot 54 m ²	11,95	3,12	1,32	0,74	4,27
55 tot 64 m ²	11,64	6,72	3,42	2,42	6,04
65 tot 84 m ²	25,13	19,58	14,58	7,51	16,68
85 tot 104 m ²	22,42	28,71	25,51	18,19	23,71
105 tot 124 m ²	5,98	18,75	15,82	20,44	15,26
meer dan 125 m ²	11,51	21,12	37,64	50,16	30,15
Totaal	100	100	100	100	100
Periode van bouw of belangrijke verbouwing					
	Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4	Totaal
voor 1918	12,72	11,73	9,82	7,73	10,50
van 1918 tot 1945	18,33	18,24	14,96	13,00	16,13
van 1946 tot 1960	22,37	20,57	13,66	12,06	17,16
van 1961 tot 1970	15,64	17,85	16,88	13,26	15,91
van 1971 tot 1980	12,38	15,19	21,29	22,09	17,74
van 1981 tot 1990	7,29	9,79	14,44	17,69	12,31
van 1991 tot nu	2,08	3,23	6,69	13,12	6,28
onbekend	9,19	3,40	2,27	1,05	3,98
Totaal	100	100	100	100	100

Tabel 37 Aard van de woning in functie van de bouwperiode (Rijk)										
	voor 1918	van 1918 tot 1945	van 1946 tot 1960	van 1961 tot 1970	van 1971 tot 1980	van 1981 tot 1990	van 1991 tot nu	onbekend	Totaal	
	Aantal huishoudens									
eengezinswoning open bebouwd	129294	114358	163322	205522	324570	257226	147326	22966	1364584	
eengezinswoning half open bebouwd	65212	126240	176588	128238	151381	77723	28917	22664	776963	
eengezinswoning aaneengesloten bebouwd	158725	305043	221397	114061	78283	88773	35242	38271	1039795	
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	16814	26947	12367	9047	4842	10335	.	10892	91244	
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	29242	39297	44245	27928	9795	6275	9390	18915	185087	
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	5325	15470	31994	40914	38271	16403	13794	15340	177511	
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	4921	17137	35220	108439	98586	34529	16976	26194	342002	
ander niet eerder genoemd woningtype	10816	1354	2184	1040	2017	1577	.	4038	23026	
Totaal	420349	645846	687317	635189	707745	492841	251645	159280	4000212	
	Percentage per woningtype									
eengezinswoning open bebouwd	9,38	8,24	11,56	16,02	24,14	17,96	11,21	1,49	100	
eengezinswoning half open bebouwd	9,94	16,06	23,33	17,21	17,21	9,94	3,63	2,68	100	
eengezinswoning aaneengesloten bebouwd	16,20	29,34	20,44	11,24	7,45	8,32	2,77	4,23	100	
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	21,43	24,29	17,14	8,57	7,14	10,00		11,43	100	
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	16,44	22,60	24,66	11,64	5,48	3,42	5,48	10,27	100	
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	3,76	13,53	18,05	24,81	16,54	6,77	6,77	9,77	100	
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	1,18	5,49	12,55	32,55	30,20	7,84	4,31	5,88	100	
ander niet eerder genoemd woningtype	47,37	10,53	10,53	5,26	5,26	5,26		15,79	100	
Totaal	11,13	16,30	17,34	16,52	17,19	11,39	6,06	4,07	100	
	Percentage per bouwperiode									
eengezinswoning open bebouwd	27,24	16,33	21,54	31,32	45,38	50,97	59,76	11,82	32,31	
eengezinswoning half open bebouwd	17,28	19,05	26,01	20,13	19,35	16,88	11,59	12,73	19,33	
eengezinswoning aaneengesloten bebouwd	36,88	45,58	29,85	17,23	10,97	18,51	11,59	26,36	25,32	
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	4,98	3,85	2,56	1,34	1,08	2,27		7,27	2,59	
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	7,97	7,48	7,68	3,80	1,72	1,62	4,88	13,64	5,40	
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	1,66	4,08	5,12	7,38	4,73	2,92	5,49	11,82	4,92	
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	1,00	3,17	6,82	18,57	16,56	6,49	6,71	13,64	9,43	
ander niet eerder genoemd woningtype	2,99	0,45	0,43	0,22	0,22	0,32		2,73	0,70	
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

Tabel 38 Woonoppervlakte in functie van de bouwperiode (Rijk)									
	minder dan 35 m²	35 tot 44 m²	45 tot 54 m²	55 tot 64 m²	65 tot 84 m²	85 tot 104 m²	105 tot 124 m²	meer dan 125 m²	Totaal
	Aantal huishoudens								
voor 1918	19399	19302	11040	16454	67444	90492	52022	140884	417037
van 1918 tot 1945	7100	19321	30796	45269	128154	135827	98088	179143	643698
van 1946 tot 1960	19093	11061	37963	44426	122341	163553	115478	167176	681091
van 1961 tot 1970	6150	4986	26619	41841	121663	192400	83023	157824	635224
van 1971 tot 1980	13618	5084	30788	39065	92019	156890	122793	244096	706105
van 1981 tot 1990	3308	4986	8326	24320	67862	116437	81600	182860	489699
van 1991 tot nu		3816	3988	3492	36416	51354	39984	111919	250969
onbekend	8503	6955	20529	25677	28359	36463	14580	16466	157532
Totaal	77171	75511	170049	240544	664258	943416	607568	1200368	3981355
	Percentage per bouwperiode								
voor 1918	2,33	3,33	3,00	5,00	15,67	22,00	14,33	34,33	100
van 1918 tot 1945	1,14	3,20	4,57	7,08	20,78	22,37	13,47	27,40	100
van 1946 tot 1960	2,80	1,29	6,03	7,76	17,89	24,35	16,16	23,71	100
van 1961 tot 1970	0,89	1,34	3,36	6,26	19,46	30,20	13,20	25,06	100
van 1971 tot 1980	1,95	0,87	3,90	5,84	13,85	22,29	18,18	32,90	100
van 1981 tot 1990	0,98	0,98	1,95	4,89	14,01	22,15	17,59	37,46	100
van 1991 tot nu		1,84	1,23	1,23	13,50	20,25	15,95	46,01	100
onbekend	5,56	4,63	12,04	18,52	16,67	21,30	11,11	10,19	100
Totaal	1,75	1,90	4,13	6,47	16,92	23,76	15,32	29,68	100
	Percentage per woonoppervlakte								
voor 1918	14,89	19,61	8,11	8,62	10,33	10,33	10,44	12,91	11,16
van 1918 tot 1945	10,64	27,45	18,02	17,82	20,00	15,34	14,32	15,04	16,29
van 1946 tot 1960	27,66	11,76	25,23	20,69	18,24	17,68	18,20	13,78	17,26
van 1961 tot 1970	8,51	11,76	13,51	16,09	19,12	21,13	14,32	14,04	16,62
van 1971 tot 1980	19,15	7,84	16,22	15,52	14,07	16,12	20,39	19,05	17,18
van 1981 tot 1990	6,38	5,88	5,41	8,62	9,45	10,64	13,11	14,41	11,42
van 1991 tot nu		5,88	1,80	1,15	4,84	5,16	6,31	9,40	6,06
onbekend	12,77	9,80	11,71	11,49	3,96	3,60	2,91	1,38	4,02
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 39 Woning van de huishoudens volgens het beroepsstatuut van de referentiepersoon (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)

Aard van de woning					
	zelfstandig	arbeider	bediende	pensioen	niet actief
eensgezinswoning open bebouwd	210141	263408	433293	396928	63300
eensgezinswoning half open bebouwd	69112	197627	196590	250624	63010
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	68709	218773	308364	352793	91679
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	12382	9642	23520	27846	17854
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	17149	15064	60355	56577	35942
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	11119	24646	55866	61671	24209
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	19428	46678	86771	137244	51881
ander niet eerder genoemd woningtype	6863	1492	8884	766	7661
Totaal	414903	777330	1173643	1284449	355536
Totale oppervlakte van de woonvertrekken					
	zelfstandig	arbeider	bediende	pensioen	niet actief
minder dan 45 m ²	12736	20269	28777	52189	38711
45 tot 54 m ²	7377	22866	33256	78988	27562
55 tot 64 m ²	12185	27528	61062	85779	53990
65 tot 84 m ²	35077	135957	180082	249845	63297
85 tot 104 m ²	70784	233570	235420	329517	74648
105 tot 124 m ²	72616	134236	185381	179085	36250
meer dan 125 m ²	203012	196172	441621	301657	57906
Totaal	413787	770598	1165599	1279530	352364
Periode van bouw of belangrijke verbouwing					
	zelfstandig	arbeider	bediende	pensioen	niet actief
voor 1918	52504	47705	114084	161227	44829
van 1918 tot 1945	81544	147167	162181	192068	62886
van 1946 tot 1960	52466	102610	144861	329705	57675
van 1961 tot 1970	37367	81005	148801	315560	54208
van 1971 tot 1980	70672	166701	252142	174726	46144
van 1981 tot 1990	58356	143534	187930	63603	39418
van 1991 tot nu	50755	52228	111038	22555	15069
onbekend	11239	33894	52083	26757	35307
Totaal	414903	774844	1173120	1286201	355536

Tabel 40 Woning van de huishoudens volgens het beroepsstatuut van de referentiepersoon (Rijk) (Percentage huishoudens per beroepsstatuut)

Aard van de woning					
	zelfstandig	arbeider	bediende	pensioen	niet actief
eensgezinswoning open bebouwd	50,65	33,89	36,92	30,90	17,80
eensgezinswoning half open bebouwd	16,66	25,42	16,75	19,51	17,72
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	16,56	28,14	26,27	27,47	25,79
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	2,98	1,24	2,00	2,17	5,02
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	4,13	1,94	5,14	4,40	10,11
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	2,68	3,17	4,76	4,80	6,81
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	4,68	6,00	7,39	10,69	14,59
ander niet eerder genoemd woningtype	1,65	0,19	0,76	0,06	2,15
Totaal	100	100	100	100	100
Totale oppervlakte van de woonvertrekken					
	zelfstandig	arbeider	bediende	pensioen	niet actief
minder dan 45 m ²	3,08	2,63	2,47	4,08	10,99
45 tot 54 m ²	1,78	2,97	2,85	6,17	7,82
55 tot 64 m ²	2,94	3,57	5,24	6,70	15,32
65 tot 84 m ²	8,48	17,64	15,45	19,53	17,96
85 tot 104 m ²	17,11	30,31	20,20	25,75	21,18
105 tot 124 m ²	17,55	17,42	15,90	14,00	10,29
meer dan 125 m ²	49,06	25,46	37,89	23,58	16,43
Totaal	100	100	100	100	100
Periode van bouw of belangrijke verbouwing					
	zelfstandig	arbeider	bediende	pensioen	niet actief
voor 1918	14,22	7,04	10,36	11,78	15,04
van 1918 tot 1945	18,96	18,84	15,59	14,88	17,67
van 1946 tot 1960	13,74	13,57	12,47	24,73	16,17
van 1961 tot 1970	9,95	11,06	12,69	25,16	12,78
van 1971 tot 1980	15,64	19,10	21,27	14,13	12,78
van 1981 tot 1990	13,27	19,10	14,59	4,93	10,15
van 1991 tot nu	11,37	7,29	8,80	2,14	4,51
onbekend	2,84	4,02	4,23	2,25	10,90
Totaal	100	100	100	100	100

Tabel 41 Woning van de huishoudens volgens leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens) -

Aard van de woning					
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
eensgezinswoning open bebouwd	75140	349810	317688	233413	391019
eensgezinswoning half open bebouwd	42032	186361	204155	106709	237706
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	96101	260116	215105	124824	344172
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	19027	21324	14783	6966	29144
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	20175	46994	36761	19685	61472
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	26125	43323	24652	23596	59815
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	40451	66070	53552	50699	131230
ander niet eerder genoemd woningtype	2899	8397	6994	3970	766
Totaal	321950	982395	873690	569862	1255324
Totale oppervlakte van de woonvertrekken					
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
minder dan 45 m ²	18885	34453	23177	21377	54790
45 tot 54 m ²	20848	35272	23781	14579	75569
55 tot 64 m ²	24397	53027	41962	31650	89508
65 tot 84 m ²	77308	154669	126007	70408	235866
85 tot 104 m ²	77336	206578	201446	138541	320038
105 tot 124 m ²	36343	162709	149640	88078	170798
meer dan 125 m ²	64347	328578	302054	205231	300158
Totaal	319464	975286	868067	569864	1249197
Periode van bouw of belangrijke verbouwing					
	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
voor 1918	34886	75949	95864	49913	163737
van 1918 tot 1945	74710	172215	136166	74390	188365
van 1946 tot 1960	45146	134236	113661	67088	327186
van 1961 tot 1970	37143	80300	79492	130963	309043
van 1971 tot 1980	26121	108349	234657	184594	156664
van 1981 tot 1990	34700	220878	129005	49032	59226
van 1991 tot nu	40516	135041	49089	2950	24049
onbekend	26242	54904	35756	13572	28806
Totaal	319464	981872	873690	572502	1257076

Tabel 42 Woning van de huishoudens volgens leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk) (Percentage huishoudens per leeftijdsklasse)

Aard van de woning

	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
eensgezinswoning open bebouwd	23,34	35,61	36,36	40,77	31,15
eensgezinswoning half open bebouwd	13,06	18,97	23,37	18,64	18,94
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	29,85	26,48	24,62	21,80	27,42
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	5,91	2,17	1,69	1,22	2,32
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	6,27	4,78	4,21	3,44	4,90
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	8,11	4,41	2,82	4,12	4,76
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	12,56	6,73	6,13	8,86	10,45
ander niet eerder genoemd woningtype	0,90	0,85	0,80	1,15	0,06
Totaal	100	100	100	100	100

Totale oppervlakte van de woonvertrekken

	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
minder dan 45 m ²	5,91	3,53	2,67	3,75	4,39
45 tot 54 m ²	6,53	3,62	2,74	2,56	6,05
55 tot 64 m ²	7,64	5,44	4,83	5,55	7,17
65 tot 84 m ²	24,20	15,86	14,52	12,36	18,88
85 tot 104 m ²	24,21	21,18	23,21	24,31	25,62
105 tot 124 m ²	11,38	16,68	17,24	15,46	13,67
meer dan 125 m ²	20,14	33,69	34,80	36,01	24,03
Totaal	100	100	100	100	100

Periode van bouw of belangrijke verbouwing

	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
voor 1918	10,92	7,74	10,97	8,72	13,03
van 1918 tot 1945	23,39	17,54	15,59	12,99	14,98
van 1946 tot 1960	14,13	13,67	13,01	11,72	26,03
van 1961 tot 1970	11,63	8,18	9,10	22,88	24,58
van 1971 tot 1980	8,18	11,03	26,86	32,24	12,46
van 1981 tot 1990	10,86	22,50	14,77	8,56	4,71
van 1991 tot nu	12,68	13,75	5,62	0,52	1,91
onbekend	8,21	5,59	4,09	2,37	2,29
Totaal	100	100	100	100	100

Tabel 43 Woning van de huishoudens in functie van het aantal actieve personen in het huishouden (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)			
Aard van de woning			
	1	2	>2
eensgezinswoning open bebouwd	406607	427887	532576
eensgezinswoning half open bebouwd	283551	236077	257335
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	403413	342873	294032
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	42388	27339	21517
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	87726	67261	30100
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	78334	65880	33297
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	186461	116846	38695
ander niet eerder genoemd woningtype	8427	11204	3395
Totaal	1496907	1295367	1210947
Totale oppervlakte van de woonvertrekken			
	1	2	>2
minder dan 45 m ²	81004	57295	14383
45 tot 54 m ²	105659	53364	11026
55 tot 64 m ²	128978	69470	42096
65 tot 84 m ²	291271	238628	134359
85 tot 104 m ²	383934	298042	261963
105 tot 124 m ²	181582	204004	221982
meer dan 125 m ²	314594	368062	517712
Totaal	1489492	1288865	1203521
Periode van bouw of belangrijke verbouwing			
	1	2	>2
voor 1918	181416	149176	89757
van 1918 tot 1945	243301	191374	211171
van 1946 tot 1960	352436	198763	136118
van 1961 tot 1970	324361	174027	138553
van 1971 tot 1980	205952	252161	252272
van 1981 tot 1990	99185	174648	219008
van 1991 tot nu	32871	81299	137475
onbekend	59137	73919	26224
Totaal	1498659	1295367	1210578

Tabel 44 Woning van de huishoudens in functie van het aantal actieve personen in het huishouden (Rijk) (Percentage huishoudens)			
Aard van de woning			
	1	2	>2
eensgezinswoning open bebouwd	27,16	33,03	43,98
eensgezinswoning half open bebouwd	18,94	18,22	21,25
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	26,95	26,47	24,28
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	2,83	2,11	1,78
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	5,86	5,19	2,49
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	5,23	5,09	2,75
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	12,46	9,02	3,20
ander niet eerder genoemd woningtype	0,56	0,86	0,28
Totaal	100	100	100
Totale oppervlakte van de woonvertrekken			
	1	2	>2
minder dan 45 m ²	5,44	4,45	1,20
45 tot 54 m ²	7,09	4,14	0,92
55 tot 64 m ²	8,66	5,39	3,50
65 tot 84 m ²	19,56	18,51	11,16
85 tot 104 m ²	25,78	23,12	21,77
105 tot 124 m ²	12,19	15,83	18,44
meer dan 125 m ²	21,12	28,56	43,02
Totaal	100	100	100
Periode van bouw of belangrijke verbouwing			
	1	2	>2
voor 1918	12,11	11,52	7,41
van 1918 tot 1945	16,23	14,77	17,44
van 1946 tot 1960	23,52	15,34	11,24
van 1961 tot 1970	21,64	13,43	11,45
van 1971 tot 1980	13,74	19,47	20,84
van 1981 tot 1990	6,62	13,48	18,09
van 1991 tot nu	2,19	6,28	11,36
onbekend	3,95	5,71	2,17
Totaal	100	100	100

Tabel 45 Woning van de huishoudens in functie van het aantal kinderen ten laste (Rijk)
(Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)

Aard van de woning				
	0	1	2	>2
eensgezinswoning open bebouwd	898257	217876	182027	68910
eensgezinswoning half open bebouwd	532591	125179	79210	39983
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	738059	150211	110617	41431
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	70309	12128	6848	1959
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	155429	14223	10355	5080
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	145274	18790	10771	2676
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	291470	35327	15205	
ander niet eerder genoemd woningtype	20419	1353	1768	2126
Totaal	2851808	575087	416801	162165
Totale oppervlakte van de woonvertrekken				
	0	1	2	>2
minder dan 45 m ²	147546	5136		
45 tot 54 m ²	152404	11630	4143	1872
55 tot 64 m ²	191800	25585	13014	10145
65 tot 84 m ²	517778	69231	62851	14398
85 tot 104 m ²	683579	142475	90817	27068
105 tot 124 m ²	396078	108048	77446	25996
meer dan 125 m ²	748266	206359	163057	82686
Totaal	2839921	568464	411328	162165
Periode van bouw of belangrijke verbouwing				
	0	1	2	>2
voor 1918	322662	40727	44256	12704
van 1918 tot 1945	448504	95020	68319	34003
van 1946 tot 1960	544998	71019	52302	18998
van 1961 tot 1970	552924	44680	27202	12135
van 1971 tot 1980	555234	101562	39054	14535
van 1981 tot 1990	222519	119978	106996	43348
van 1991 tot nu	99174	65878	64815	21778
onbekend	104536	36223	13857	4664
Totaal	2850551	575087	416801	162165

Tabel 46 Woning van de huishoudens in functie van het aantal kinderen ten laste (Rijk)
(Percentage huishoudens)

Aard van de woning

	0	1	2	>2
eensgezinswoning open bebouwd	29,42	34,76	44,95	42,49
eensgezinswoning half open bebouwd	18,47	22,73	18,12	24,66
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	25,01	25,94	26,48	25,55
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	2,85	2,14	1,74	1,21
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	6,28	3,48	2,79	3,13
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	5,76	3,74	2,09	1,65
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	11,42	6,95	3,14	,
ander niet eerder genoemd woningtype	0,78	0,27	0,70	1,31
Totaal	100	100	100	100

Totale oppervlakte van de woonvertrekken

	0	1	2	>2
minder dan 45 m²	5,20	0,90		
45 tot 54 m²	5,37	2,05	1,01	,
55 tot 64 m²	6,75	4,50	3,16	6,26
65 tot 84 m²	18,23	12,18	15,28	8,88
85 tot 104 m²	24,07	25,06	22,08	16,69
105 tot 124 m²	13,95	19,01	18,83	16,03
meer dan 125 m²	26,35	36,30	39,64	50,99
Totaal	100	100	100	100

Periode van bouw of belangrijke verbouwing

	0	1	2	>2
voor 1918	11,32	7,08	10,62	7,83
van 1918 tot 1945	15,73	16,52	16,39	20,97
van 1946 tot 1960	19,12	12,35	12,55	11,72
van 1961 tot 1970	19,40	7,77	6,53	7,48
van 1971 tot 1980	19,48	17,66	9,37	8,96
van 1981 tot 1990	7,81	20,86	25,67	26,73
van 1991 tot nu	3,48	11,46	15,55	13,43
onbekend	3,67	6,30	3,32	2,88
Totaal	100	100	100	100

Tabel 47 Woning van de huishoudens in functie van het aantal personen in het huishouden (Rijk)
(Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)

Aard van de woning				
	1	2	3	>3
eensgezinswoning open bebouwd	208066	422570	305776	430658
eensgezinswoning half open bebouwd	129142	279206	169376	199239
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	322717	310918	168099	238584
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	35701	29236	12199	14108
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	105976	43575	23387	12149
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	84795	55729	21484	15503
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	176886	106029	42193	16894
ander niet eerder genoemd woningtype	14346	3682	3744	3894
Totaal	1077629	1250945	746258	931029
Totale oppervlakte van de woonvertrekken				
	1	2	3	>3
minder dan 45 m ²	114545	27946	7253	2938
45 tot 54 m ²	120543	31132	11683	6691
55 tot 64 m ²	101611	74923	40690	23320
65 tot 84 m ²	275442	191890	110105	86821
85 tot 104 m ²	211015	364101	186806	182017
105 tot 124 m ²	80438	220995	132720	173415
meer dan 125 m ²	167101	334276	252146	446845
Totaal	1072447	1245263	741403	922047
Periode van bouw of belangrijke verbouwing				
	1	2	3	>3
voor 1918	155299	108332	64952	91766
van 1918 tot 1945	191069	182955	109501	162321
van 1946 tot 1960	227311	245612	107516	106878
van 1961 tot 1970	173220	275609	117564	70548
van 1971 tot 1980	148192	235742	142929	183522
van 1981 tot 1990	82262	97078	114328	199173
van 1991 tot nu	37444	64400	58501	91300
onbekend	64584	38208	30967	25521
Totaal	1079381	1247936	746258	931029

Tabel 48 Woning van de huishoudens in functie van het aantal personen in het huishouden (Rijk)
(Percentage huishoudens)

Aard van de woning				
	1	2	3	>3
eensgezinswoning open bebouwd	16,53	31,32	36,96	46,26
eensgezinswoning half open bebouwd	10,81	21,21	23,20	21,40
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	25,76	25,30	24,02	25,63
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	3,82	2,69	1,85	1,52
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	12,24	4,31	3,90	1,30
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	9,70	4,95	3,49	1,67
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	19,55	9,80	6,16	1,81
ander niet eerder genoemd woningtype	1,59	0,43	0,41	0,42
Totaal	100	100	100	100
Totale oppervlakte van de woonvertrekken				
	1	2	3	>3
minder dan 45 m ²	4,55	1,59	0,53	0,32
45 tot 54 m ²	11,24	2,50	1,58	0,73
55 tot 64 m ²	9,47	6,01	5,49	2,53
65 tot 84 m ²	25,68	15,40	14,85	9,42
85 tot 104 m ²	19,68	29,22	25,20	19,74
105 tot 124 m ²	7,50	17,74	17,90	18,81
meer dan 125 m ²	15,58	26,83	34,01	48,46
Totaal	100	100	100	100
Periode van bouw of belangrijke verbouwing				
	1	2	3	>3
voor 1918	14,39	8,68	8,70	9,86
van 1918 tot 1945	17,70	14,66	14,67	17,43
van 1946 tot 1960	21,06	19,68	14,41	11,48
van 1961 tot 1970	16,05	22,09	15,75	7,58
van 1971 tot 1980	13,73	18,89	19,15	19,71
van 1981 tot 1990	7,62	7,78	15,32	21,39
van 1991 tot nu	3,47	5,16	7,84	9,81
onbekend	5,98	3,06	4,15	2,74
Totaal	100	100	100	100

Tabel 49 Woning van de huishoudens in functie van het inkomensdecieel (Rijk) (Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)

Aard van de woning	decieel 1	decieel 2	decieel 3	decieel 4	decieel 5	decieel 6	decieel 7	decieel 8	decieel 9	decieel 10	Totaal
eengezinswoning open bebouwd	50564	76277	97827	116422	141081	134530	170293	154510	179119	246447	1367070
eengezinswoning half open bebouwd	51052	57205	67107	95656	87630	90808	95216	97010	85569	49710	776963
eengezinswoning aaneengesloten bebouwd	106000	133804	133343	81498	108675	116422	97743	96457	93831	72545	1040318
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	21565	15595	11825	15386	8881	1956	1198	7221	6726	891	91244
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	44792	27982	30216	17868	12676	11351	13765	10845	8505	7087	185087
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	40649	38805	15996	20742	16299	9187	11100	9294	7852	7587	177511
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	72002	51785	42663	50204	24120	30921	11561	25373	20039	13334	342002
ander niet eerder genoemd woningtype	8913	2362	.	3110	588	5481	804	.	.	4408	25666
Totaal	395537	403815	398977	400886	399950	400656	401680	400710	401641	402009	4005861
Totale oppervlakte van de woonvertrekken	decieel 1	decieel 2	decieel 3	decieel 4	decieel 5	decieel 6	decieel 7	decieel 8	decieel 9	decieel 10	Totaal
minder dan 45 m²	84080	19793	18501	5975	4494	7079	2936	9353	920	2021	155152
45 tot 54 m²	55210	50120	24592	10736	8858	5822	6251	1040	6529	891	170049
55 tot 64 m²	53802	45221	32137	29323	21760	17957	7889	15398	8757	8300	240544
65 tot 84 m²	102135	105405	81572	94727	60162	59887	52339	64136	26574	17321	664258
85 tot 104 m²	60842	102390	110969	122810	110950	110245	94083	101226	73146	57278	943939
105 tot 124 m²	20413	28246	41564	63455	92104	66654	66870	56875	83378	88009	607568
meer dan 125 m²	18026	50441	81392	72756	101622	131295	169549	147324	202337	225626	1200368
Totaal	394508	401616	390727	399782	399950	398939	399917	395352	401641	399446	3981878
Periode van bouw of belangrijke verbouwing	decieel 1	decieel 2	decieel 3	decieel 4	decieel 5	decieel 6	decieel 7	decieel 8	decieel 9	decieel 10	Totaal
voor 1918	64523	39205	47646	42120	51054	42491	48191	21573	34676	28870	420349
van 1918 tot 1945	55342	90060	77771	77673	64950	63116	58476	58164	52201	48093	645846
van 1946 tot 1960	74174	92440	91713	80528	90840	56675	46064	55391	59586	39906	687317
van 1961 tot 1970	58404	65354	68643	71476	71138	76529	61503	64855	62333	36706	636941
van 1971 tot 1980	45237	51859	69705	61733	47302	95452	75686	72051	85090	106270	710385
van 1981 tot 1990	36410	24901	30338	41256	37964	41796	64589	82507	55547	77533	492841
van 1991 tot nu	12484	7700	676	11736	20583	15069	41368	32918	51010	58101	251645
onbekend	50715	32296	12485	14364	16119	9528	5803	10242	1198	6530	159280
Totaal	397289	403815	398977	400886	399950	400656	401680	397701	401641	402009	4004604

Tabel 50 Woning van de huishoudens in functie van het inkomensdecieel (Rijk) (Percentage huishoudens per decieel)												
Aard van de woning	decieel 1	decieel 2	decieel 3	decieel 4	decieel 5	decieel 6	decieel 7	decieel 8	decieel 9	decieel 10	Totaal	
eengezinswoning open bebouwd	12,03	18,53	21,66	26,16	30,34	30,40	40,38	37,37	43,34	59,34	32,31	
eengezinswoning half open bebouwd	12,86	13,51	18,05	24,73	21,35	22,34	23,77	23,49	20,14	11,72	19,31	
eengezinswoning aaneengesloten bebouwd	21,58	28,96	29,96	22,58	28,46	28,94	25,66	24,56	23,21	19,41	25,33	
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	6,22	3,86	5,05	3,23	2,62	0,73	0,38	1,78	2,05	0,37	2,58	
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	12,03	10,04	8,30	5,38	4,12	4,03	3,02	3,20	2,73	2,20	5,39	
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	12,03	10,81	5,05	5,02	4,87	3,30	3,02	2,14	2,05	2,20	4,91	
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	20,75	13,51	11,91	12,19	7,87	8,42	3,40	7,47	6,48	3,66	9,42	
ander niet eerder genoemd woningtype	2,49	0,77		0,72	0,37	1,83	0,38			1,10	0,74	
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
Totale oppervlakte van de woonvertrekken	decieel 1	decieel 2	decieel 3	decieel 4	decieel 5	decieel 6	decieel 7	decieel 8	decieel 9	decieel 10	Totaal	
minder dan 45 m²	21,31	4,93	4,74	1,49	1,12	1,77	0,73	2,37	0,23	0,51	3,90	
45 tot 54 m²	15,06	10,16	6,23	3,24	2,62	2,21	1,89	0,36	1,02	0,37	4,13	
55 tot 64 m²	14,23	11,72	9,89	7,55	6,37	4,78	2,65	3,97	2,39	2,58	6,47	
65 tot 84 m²	26,36	26,17	21,98	23,02	15,73	17,28	12,88	16,25	6,83	4,80	16,91	
85 tot 104 m²	15,06	25,78	28,94	32,01	26,97	26,10	24,24	24,55	20,14	13,28	23,79	
105 tot 124 m²	4,60	8,20	10,26	15,83	20,97	16,91	16,29	16,61	19,80	21,77	15,32	
meer dan 125 m²	4,60	11,33	18,68	16,19	25,47	31,25	41,29	36,46	49,49	56,83	29,67	
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
Periode van bouw of belangrijke verbouwing	decieel 1	decieel 2	decieel 3	decieel 4	decieel 5	decieel 6	decieel 7	decieel 8	decieel 9	decieel 10	Totaal	
voor 1918	16,24	9,71	11,94	10,51	12,77	10,61	12,00	5,42	8,63	7,18	10,50	
van 1918 tot 1945	13,93	22,30	19,49	19,38	16,24	15,75	14,56	14,63	13,00	11,96	16,13	
van 1946 tot 1960	18,67	22,89	22,99	20,09	22,71	14,15	11,47	13,93	14,84	9,93	17,16	
van 1961 tot 1970	14,70	16,18	17,20	17,83	17,79	19,10	15,31	16,31	15,52	9,13	15,91	
van 1971 tot 1980	11,39	12,84	17,47	15,40	11,83	23,82	18,84	18,12	21,19	26,43	17,74	
van 1981 tot 1990	9,16	6,17	7,60	10,29	9,49	10,43	16,08	20,75	13,83	19,29	12,31	
van 1991 tot nu	3,14	1,91	0,17	2,93	5,15	3,76	10,30	8,28	12,70	14,45	6,28	
onbekend	12,77	8,00	3,13	3,58	4,03	2,38	1,44	2,58	0,30	1,62	3,98	
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

Tabel 51 Gemiddelde jaarlijkse kosten voor huisvesting per gewest (alle huishoudens van de steekproef)
(Bruto huur, inclusief geschatte huurwaarde voor eigenaars en lasten, exclusief kosten voor verwarming, electriciteit en water)

	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
eensgezinswoning open bebouwd	434917	227729	214119	225246
eensgezinswoning half open bebouwd	265361	196444	172981	188714
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	252344	174472	177142	186734
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	164947	160531	113594	135453
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	165458	155680	136161	157830
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	176982	171083	181380	175824
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	194174	164910	154169	178580
ander niet eerder genoemd woningtype	173601	76515	126613	136341
Totaal	208824	198493	184956	195022

Tabel 52 Gemiddelde jaarlijkse huur van woning en grond per gewest (steekproef)
(Effectieve huur, exclusief geschatte huurwaarde voor de eigenaars en lasten, enkel huishoudens met huur > 50000 BEF per jaar)

	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
eensgezinswoning open bebouwd	507940	133199	132117	145730
eensgezinswoning half open bebouwd	184764	136743	107511	121922
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	179703	131371	118621	134135
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	153684	154468	110939	132508
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	149782	145011	130458	144704
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	157152	145038	170098	155594
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	163513	147126	138989	153538
ander niet eerder genoemd woningtype	61666	76515	90452	83301
Totaal	165168	138010	124195	140837

Tabel 53 Gemiddelde jaarlijkse geschatte huurwaarde van woning per gewest (steekproef)
(Enkel geschatte huurwaarde voor de eigenaars, enkel huishoudens met huur > 50000 BEF per jaar)

	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
eensgezinswoning open bebouwd	406909	225869	218402	225200
eensgezinswoning half open bebouwd	289609	203848	189633	201214
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	271932	188016	186192	199100
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	163813	195000	140906	155707
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	184158	175500	204000	183871
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	189636	196755	203429	194313
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	222973	191273	163595	205615
ander niet eerder genoemd woningtype	182000	,	143833	159100
Totaal	242835	209127	199706	209291

4.4.4. Verwarming en energieverbruik

Tabel 54 Hoofdzakelijke wijze van verwarming per gewest				
(Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
individuele installatie voor centrale verwarming	196998	1465659	803026	2465683
gemeenschappelijke centrale verwarming voor één gebouw	155330	145384	66677	367391
gemeenschappelijke centrale verwarming voor meer gebouwen	14823	1190	12058	28071
andere verwarmingsinstallaties	65194	627287	426372	1118853
Totaal	432345	2239520	1308133	3979998
(Percentage per gewest)	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
individuele installatie voor centrale verwarming	45,57	65,45	61,39	61,95
gemeenschappelijke centrale verwarming voor één gebouw	35,93	6,49	5,10	9,23
gemeenschappelijke centrale verwarming voor meer gebouwen	3,43	0,05	0,92	0,71
andere verwarmingsinstallaties	15,08	28,01	32,59	28,11
Totaal	100	100	100	100
Tabel 55 Hoofdzakelijk gebruikte energie of brandstof per gewest				
(Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
stookolie	123123	939146	702449	1764718
steenkool	5804	66263	48828	120895
stads- of aardgas	288903	992134	409010	1690047
butaan of propaan	4700	40589	51349	96638
andere	7154	212275	99771	319200
Totaal	430922	2251605	1311407	3993934
(Percentage per gewest)	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
stookolie	28,57	41,71	53,56	44,18
steenkool	1,35	2,94	3,72	3,03
stads- of aardgas	67,04	44,06	31,19	42,32
butaan of propaan	1,09	1,80	3,92	2,42
andere	1,66	9,43	7,61	7,99
Totaal	100,00	100,00	100,00	100,00

Tabel 56 Hoofdzakelijke wijze van verwarming per inkomenskwartiel (Rijk)

(Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4
individuele installatie voor centrale verwarming	422850	579974	695343	767516
gemeenschappelijke centrale verwarming voor één gebouw	151909	112654	49240	53588
gemeenschappelijke centrale verwarming voor meer gebouwen	13357	7074	3523	4117
andere verwarmingsinstallaties	402200	292397	248914	175342
Totaal	990316	992099	997020	1000563
(Percentage per gewest)	Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4
individuele installatie voor centrale verwarming	42,70	58,46	69,74	76,71
gemeenschappelijke centrale verwarming voor één gebouw	15,34	11,36	4,94	5,36
gemeenschappelijke centrale verwarming voor meer gebouwen	1,35	0,71	0,35	0,41
andere verwarmingsinstallaties	40,61	29,47	24,97	17,52
Totaal	100,00	100,00	100,00	100,00

Tabel 57 Hoofdzakelijk gebruikte energie of brandstof per inkomenskwartiel (Rijk)

(Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4
stookolie	371099	448664	457908	487047
steenkool	48194	33138	28237	11326
stads- of aardgas	475864	411248	413808	389127
butaan of propaan	34476	26766	22038	13358
andere	67274	75421	74003	102502
Totaal	998145	995237	997192	1003360
(Percentage per gewest)	Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3	Kwartiel 4
stookolie	37,18	45,08	45,92	48,54
steenkool	4,83	3,33	2,83	1,13
stads- of aardgas	47,67	41,32	41,50	38,78
butaan of propaan	3,45	2,69	2,21	1,33
andere	6,74	7,58	7,42	10,22
Totaal	100,00	100,00	100,00	100,00

Tabel 58 Hoofdzakelijke wijze van verwarming per leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk)					
(Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
individuele installatie voor centrale verwarming	163134	615042	561739	375728	750040
gemeenschappelijke centrale verwarming voor één gebouw	46474	61385	60532	55375	143625
gemeenschappelijke centrale verwarming voor meer gebouwen	2341	2207	4931	5816	12776
andere verwarmingsinstallaties	107092	293717	243848	132046	342150
Totaal	319041	972351	871050	568965	1248591
(Percentage per gewest)	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
individuele installatie voor centrale verwarming	51,13	63,25	64,49	66,04	60,07
gemeenschappelijke centrale verwarming voor één gebouw	14,57	6,31	6,95	9,73	11,50
gemeenschappelijke centrale verwarming voor meer gebouwen	0,73	0,23	0,57	1,02	1,02
andere verwarmingsinstallaties	33,57	30,21	27,99	23,21	27,40
Totaal	100	100	100	100	100
Tabel 59 Hoofdzakelijk gebruikte energie of brandstof per leeftijdsklasse van de referentiepersoon (Rijk)					
(Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
stookolie	131578	428401	363706	265498	575535
steenkool	12142	38442	22335	13116	34860
stads- of aardgas	134491	404492	386639	245964	518461
butaan of propaan	12000	12414	19916	17487	34821
andere	31739	93059	76678	29247	88477
Totaal	321950	979244	869274	571312	1252154
(Percentage per gewest)	20 tot 29 jaar	30 tot 39 jaar	40 tot 49 jaar	50 tot 59 jaar	ouder dan 60
stookolie	40,87	43,75	41,84	46,47	45,96
steenkool	3,77	3,93	2,57	2,30	2,78
stads- of aardgas	41,77	41,31	44,48	43,05	41,41
butaan of propaan	3,73	1,27	2,29	3,06	2,78
andere	9,86	9,50	8,82	5,12	7,07
Totaal	100	100	100	100	100

Tabel 60 Gemiddelde jaarlijkse kost voor brandstoffen per gewest (steekproef)				
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
stookolie	23382	22058	22944	22565
steenkool	19751	18798	19689	19323
stads- of aardgas	16686	9847	8765	11344
butaan of propaan		10776	10850	10826
andere	10000	11322	8535	9590
	20790	20611	21141	20886

Tabel 61 Jaarlijkse kosten electriciteit, gas, teledistributie, water per gewest (steekproef)				
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
eensgezinswoning open bebouwd	48856	35892	30832	33876
eensgezinswoning half open bebouwd	40077	37878	28275	33645
eensgezinswoning aaneengesloten bebouwd	38060	36157	29507	33873
appartement of studio in een gebouw van 2 woningen	31831	37397	21759	27926
appartement of studio in een gebouw van 3-4 woningen	26138	28813	18943	25279
appartement of studio in een gebouw van 5-9 woningen	17835	25985	18850	20736
appartement of studio in een gebouw van 10 woningen en meer	14193	20376	23223	17536
ander niet eerder genoemd woningtype	15048	17939	23204	20917
	25394	34961	28623	30978

Tabel 62 Hoofdzakelijke wijze van verwarming per inkomensdecieel (Rijk)													
(Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	decieel 1	decieel 2	decieel 3	decieel 4	decieel 5	decieel 6	decieel 7	decieel 8	decieel 9	decieel 10	Totaal		
individuele installatie voor centrale verwarming	147668	197811	180956	214114	262275	275348	272272	295627	306492	313120	2465683		
gemeenschappelijke centrale verwarming voor één gebouw	80043	51029	43150	58688	31653	23901	11790	27442	18115	21580	367391		
gemeenschappelijke centrale verwarming voor meer gebouwen	7719	2181	6633	2459	1439		1960	2358	2081	1241	28071		
andere verwarmingsinstallaties	155799	151301	165096	119026	103375	99964	113018	71369	73837	66068	1118853		
Totaal	391229	402322	395835	394287	398742	399213	399040	396796	400525	402009	3979998		
(Percentage per decieel)	decieel 1	decieel 2	decieel 3	decieel 4	decieel 5	decieel 6	decieel 7	decieel 8	decieel 9	decieel 10	Totaal		
individuele installatie voor centrale verwarming	37,7	49,2	45,7	54,3	65,8	69,0	68,2	74,5	76,5	77,9	61,95		
gemeenschappelijke centrale verwarming voor één gebouw	20,5	12,7	10,9	14,9	7,9	6,0	3,0	6,9	4,5	5,4	9,23		
gemeenschappelijke centrale verwarming voor meer gebouwen	2,0	0,5	1,7	0,6	0,4		0,5	0,6	0,5	0,3	0,71		
andere verwarmingsinstallaties	39,8	37,6	41,7	30,2	25,9	25,0	28,3	18,0	18,4	16,4	28,11		
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		

Tabel 63 Hoofdzakelijk gebruikte energie of brandstof per inkomensdecieel (Rijk)													
(Geëxtrapoleerd aantal huishoudens)	decieel 1	decieel 2	decieel 3	decieel 4	decieel 5	decieel 6	decieel 7	decieel 8	decieel 9	decieel 10	Totaal		
stookolie	144770	163624	142876	160398	208095	175551	192654	180235	176721	219794	1764718		
steenkool	18174	15711	25021	10428	11998	13765	9115	7109	8291	1283	120895		
stads- of aardgas	198407	183188	177880	176480	151157	172241	151228	178983	168278	132205	1690047		
butaan of propaan	10289	11017	21513	16980	1443	8441	7309	9471	4510	5665	96638		
andere	22988	28832	29284	35524	26067	24514	40176	24912	43841	43062	319200		
Totaal	395866	402372	396574	399810	398760	394512	401680	400710	401641	402009	3993934		
(Percentage per decieel)	decieel 1	decieel 2	decieel 3	decieel 4	decieel 5	decieel 6	decieel 7	decieel 8	decieel 9	decieel 10	Totaal		
stookolie	36,57	40,66	36,03	40,12	52,19	44,50	47,96	44,98	44,00	54,67	44,18		
steenkool	4,59	3,90	6,31	2,61	3,01	3,49	2,27	1,77	2,06	0,32	3,03		
stads- of aardgas	50,12	45,53	44,85	44,14	37,91	43,66	37,65	44,67	41,90	32,89	42,32		
butaan of propaan	2,60	2,74	5,42	4,25	0,36	2,14	1,82	2,36	1,12	1,41	2,42		
andere	5,81	7,17	7,38	8,89	6,54	6,21	10,00	6,22	10,92	10,71	7,99		
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		

4.5. Vergelijking van uitgaven en inkomsten volgens de voornaamste karakteristieken van de huishoudens

De gemiddelde uitgaven kunnen worden vergeleken volgens verschillende karakteristieken van de huishoudens. Hieruit kunnen we afleiden of er verschillen bestaan naargelang leeftijdsklasse van de referentiepersoon, beroepsstatuut, gewest, enz. Naarmate deze verschillen kleiner worden kan er twijfel ontstaan omtrent de relevantie, of meer bepaald de statistische significantie van deze verschillen. Verschillen tussen gemiddelden kunnen met behulp van de variantieanalyse o.a. getoetst worden met "Duncan's Multiple Range Test" (DMR). Significantie voor het scheiden van de gemiddelden kan hierdoor op verschillende betrouwbaarheidsdrempels (vb. 1 of 5%) worden nagegaan. Het statistisch verantwoord analyseren van verschillen is belangrijk voor de juiste interpretatie.

Zo blijkt bijvoorbeeld de gemiddelde uitgave aan huisvesting voor een huishouden met referentiepersoon tussen de 20 en de 29 jaar 220.049 BEF te bedragen. De kans dat het verschil met de uitgaven van een huishouden met een referentiepersoon van meer dan 70 jaar (258.275 BEF) uitsluitend aan het toeval zou te wijten zijn is volgens de DMT-toets minder dan 1%. Dit verschil is dus reëel op het 1% niveau. Volgens dezelfde toets bestaat er echter geen statistisch significant verschil tussen de uitgaven van de categorie van meer dan 70 jaar en de leeftijdsklasse tussen de 30 en de 39 jaar (271.999 BEF).

De resultaten van de test worden weergegeven in tabellen, waarbij de gemiddelden die in dezelfde kolom voorkomen niet significant van elkaar verschillen voor de gegeven betrouwbaarheidsdrempel van 1%. Gemiddelden die in verschillende kolommen voorkomen verschillen wel significant van elkaar. Het is mogelijk dat éénzelfde gemiddelde in twee aangrenzende kolommen voorkomt. In dat geval verschilt dit gemiddelde niet significant van alle gemiddelden in beide kolommen. In iedere tabel geeft de eerste kolom het aantal huishoudens aan waarop de gemiddelden betrekking hebben.

Bij de interpretatie van de resultaten moeten we ook voldoende rekening houden met de "eenheid" waarop ze betrekking hebben. Het feit dat een huishouden in de leeftijdsklasse van 40 tot 49 jaar significant meer uitgeeft aan voeding (221.246 BEF) dan een huishouden van de klasse van 60 tot 69 jaar (163.673 BEF) is logisch als we rekening houden met het feit dat het gemiddeld aantal personen in het huishouden in het eerste geval 3,30 bedraagt en in het tweede slechts 1,78.

De kennis van het aantal leden in het huishouden laat ons toe de voedingsuitgaven om te rekenen "per persoon". In dat geval blijkt één persoon uit een huishouden van de klasse 60 tot 69 jaar 91.636 BEF uit te geven aan voeding, hetgeen significant hoger is dan één persoon uit een huishouden van de klasse van 40 tot 49 jaar (72.814 BEF). Er bestaat verder geen significant verschil tussen de voedingsuitgaven van de klassen 50 tot 59, 60 tot 69 en meer dan 70 jaar.

De interpretatie "per persoon" blijkt dus volledig te verschillen van die "per huishouden". Het beeld "per persoon" is echter vrij ongenueanceerd. De 3,30 personen uit de leeftijdsklasse van 40 tot 49 jaar bestaan, in tegenstelling tot de 1,78 personen uit de klasse van 60 tot 69 jaar, vermoedelijk niet uitsluitend uit volwassenen. Een kind van 10 jaar verbruikt vermoedelijk minder aan voeding dan een actief volwassene van 40. Dit soort overwegingen leidt tot de ontwikkeling van een schaal voor het bepalen van de "verbruikseenheid". Hierbij wordt aan ieder lid van het huishouden een factor toegekend overeenkomstig zijn/haar aandeel in de consumptie. Deze factoren zijn steeds min of meer arbitrair, zodat meerdere "equivalentieschalen" mogelijk zijn. Alhoewel er nog geen volledige eensgezindheid bestaat omtrent het aannemen van één enkele referentieschaal, wordt bij Eurostat gebruik gemaakt van twee equivalentieschalen :

1 OECD-schaal waarbij :

- eerste volwassene in het huishouden = 1
- iedere volgende volwassene (ouder dan 13 jaar) = 0,7
- ieder kind (13 jaar of minder) = 0,5

gemodificeerde OECD-schaal (ingevoerd omdat werd gepostuleerd dat de oorspronkelijke OECD-schaal te veel gewicht toekent aan de supplementaire personen van het huishouden) :

- eerste volwassene in het huishouden = 1
- iedere volgende volwassene (ouder dan 13 jaar) = 0,5
- ieder kind (13 jaar of minder) = 0,3

Volgens de oorspronkelijke OECD-schaal liggen de voedingsuitgaven per verbruikseenheid significant hoger voor de klasse 60 tot 69 jaar (103.218 BEF) dan voor de klasse 40 tot 49 jaar (89.474 BEF). Ook hier is er geen significant verschil tussen de klassen 50 tot 59, 60 tot 69 en meer dan 70 jaar.

De Europese Unie publiceert de resultaten ook volgens huishoudtype. De huishoudens worden hierbij ingedeeld in 11 klassen (Tabel 48) :

Tabel 64 Totale consumptie per huishouden en per verbruikseenheid in functie van het type huishouden		
Type huishouden	Consumptie huishouden	Consumptie verbruikseenheid
één persoon, 65 jaar of ouder	610.922	610.922
één persoon, 30 tot 64 jaar	627.306	627.306
één persoon, jonger dan 30 jaar	526.578	526.578
één persoon met kinderen van 16 jaar of jonger	778.059	383.778
koppel zonder kinderen, 65 jaar of ouder	920.777	543.503
koppel zonder kinderen, jonger dan 65 jaar	1.057.632	626.544
koppel met 1 kind van 16 jaar of jonger	1.139.457	502.846
koppel met 2 kinderen van 16 jaar of jonger	1.323.483	445.082
koppel met 3 of meer kinderen van 16 jaar of jonger	1.380.710	369.432
alleenstaande of koppel met minstens één kind ouder dan 16 jaar	1.289.582	467.907
andere, niet eerder genoemde huishoudens.	1.060.059	481.720

Het is duidelijk dat de consumptieuitgaven per huishouden in dit geval geen bevredigende vergelijkingsbasis vormen. Cijfers hebben hier enkel betekenis indien uitgedrukt per persoon of per verbruikseenheid. Als algemene regel stelt men vast dat de uitgave per verbruikseenheid of per persoon daalt naarmate de grootte van het huishouden toeneemt.

Uit het bovenstaande blijkt dat de interpretatie van de gegevens niet altijd eenduidig is. Conclusies in de aard van "70-jarigen verbruiken minder dan 40-jarigen" of "Vlamingen beschikken over een hoger inkomen dan Walen" zijn nietszeggend, zolang niet duidelijk wordt omschreven in welk verband deze conclusie is bereikt en in welke mate de conclusie statistisch verantwoord is.

De volgende tabellen vergelijken de gemiddelden van de belangrijkste hoofdstukken voor het verbruik en het beschikbaar inkomen volgens gewest, beroepsstatuut, leeftijdsklasse en aantal actieve leden. Telkens wordt een onderscheid gemaakt tussen de resultaten per huishouden, per verbruikseenheid en per persoon.

4.5.1. Totale uitgaven

Tabel 65 Totale uitgaven per gewest

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2
Brussel	454	955319	
Wallonië	1039	985045	
Vlaanderen	1231		1077922

(per verbruikseenheid)				
Aantal huishoudens		1	2	3
Wallonië	1039	499847		
Vlaanderen	1231		535999	
Brussel	454			606373

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
Wallonië	1039	428489	
Vlaanderen	1231	455230	
Brussel	454		548581

Tabel 66 Totale uitgaven per beroepsstatuut

(per huishouden)						
Aantal huishoudens		1	2	3	4	5
niet actief	267	702028				
gepensioneerd	938		844614			
arbeider	400			1026710		
bediende	907				1229499	
zelfstandig	212					1314010

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	2
niet actief	267	402131	
arbeider	400	432414	
zelfstandig	212		553717
gepensioneerd	938		567794
bediende	907		577878

(per persoon)				
Aantal huishoudens		1	2	3
arbeider	400	351423		
niet actief	267	355316		
zelstandig	212		454866	
bediende	907		486195	486195
gepensioneerd	938			513641

Tabel 67 Totale uitgaven per leeftijdsklasse.

(per huishouden)				
Aantal huishoudens		1	2	3
meer dan 70	363	801751		
20 tot 29	212	830739		
60 tot 69	562	879326		
50 tot 59	349		1092273	
30 tot 39	664		1132303	1132303
40 tot 49	574			1201591

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	2
20 tot 29	212	466277	
40 tot 49	574	506013	
30 tot 39	664	506224	
meer dan 70	363		559975
60 tot 69	562		573723
50 tot 59	349		582556

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
20 tot 29	212	402988	
40 tot 49	574	416851	
30 tot 39	664	420585	
50 tot 59	349		503799
meer dan 70	363		511326
60 tot 69	562		514649

Tabel 68 Totale uitgaven per aantal actieven

(per huishouden)				
Aantal huishoudens		1	2	3
0	1102	797502		
1	757		980136	
2 of meer	865			1344843

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	
2 of meer	865	525231	
1	757	534305	
0	1102	540522	

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
2 of meer	865	414553	
1	757		469568
0	1102		490556

Tabel 69 Totale uitgaven per beroepsstatuut en aantal actieven

(per huishouden)						
Aantal huishoudens		1	2	3	4	5
niet actief/0 actief	231	656064				
gepensioneerd/0 actief	871	835013	835013			
arbeider/1 actief	184		894303	894303		
gepensioneerd/1 actief	61		950028	950028	950028	
bediende/1 actief	406		997754	997754	997754	
zelfstandig/1 actief	78			1091688	1091688	
arbeider/>2 actief	216				1139501	
bediende/>2 actief	501					1417300
zelfstandig/>2 actief	134					1443421

(per verbruikseenheid)					
Aantal huishoudens		1	2	3	
niet actief/0 actief	231	397626			
arbeider/1 actief	184	427476	427476		
gepensioneerd/1 actief	61	429459	429459		
arbeider/>2 actief	216	436620	436620		
zelfstandig/>2 actief	134		540188	540188	
bediende/>2 actief	501			564106	
zelfstandig/1 actief	78			576958	
gepensioneerd/0 actief	871			578420	
bediende/1 actief	406			594873	

(per persoon)					
Aantal huishoudens		1	2		
arbeider/>2 actief	216	342542			
gepensioneerd/1 actief	61	351121			
niet actief/0 actief	231	356119			
arbeider/1 actief	184	361849			
zelfstandig/>2 actief	134	423968	423968		
bediende/>2 actief	501	446824	446824		
zelfstandig/1 actief	78		507946		
gepensioneerd/0 actief	871		526211		
bediende/1 actief	406		534779		

Conclusie voor de totale uitgaven

Per huishouden

Vlaamse huishoudens geven jaarlijks 1,07 miljoen BEF uit, hetgeen significant verschilt van de uitgaven van Waalse (0,98 miljoen BEF) en Brusselse (0,96 miljoen BEF) huishoudens.

Per huishouden blijken de totale uitgaven het hoogst te liggen voor bedienden en zelfstandigen met minstens 2 actieven (ruim 1,4 miljoen BEF). Huishoudens van niet actieven daarentegen geven slechts 0,65 miljoen BEF uit. Alle overige combinaties volgens beroepsstatuut en aantal actieven situeren zich binnen deze twee uitersten.

Uitgaand van het beroepsstatuut van de referentiepersoon als dusdanig, zijn de totale uitgaven van alle klassen significant van elkaar verschillend en schommelen tussen maximaal 1,3 miljoen BEF voor zelfstandigen en 0,7 miljoen voor niet actieve huishoudens.

Huishoudens tussen 30 en 49 jaar vertonen de hoogste uitgaven (1,1 à 1,2 miljoen BEF). Huishoudens met oudere referentiepersonen (meer dan 60 jaar) en jongere huishoudens (minder dan 30) geven tussen de 0,8 en 0,9 miljoen BEF uit.

Per verbruikseenheid

In tegenstelling met de huishoudelijke uitgaven liggen de uitgaven per verbruikseenheid voor Brussel (0,61 miljoen BEF) hoger dan deze voor Vlaanderen (0,54 miljoen BEF) en Wallonië (0,50 miljoen BEF).

Ook de situatie per verbruikseenheid voor beroepsstatuut en aantal actieven verschilt aanzienlijk van deze per huishouden. Bedienden en zelfstandigen met 1 en 2 of meer actieven vertonen gelijkaardige uitgaven met de gepensioneerden zonder actieven (tussen 0,54 en 0,59 miljoen BEF). Arbeiders met 1 en 2 of meer actieven, niet actieven en gepensioneerden met 1 actieve persoon geven beduidend minder uit (tussen 0,40 en 0,44 miljoen BEF).

Er is verder in het algemeen een scherpe breuk tussen arbeiders en niet actieven enerzijds (tussen 0,40 en 0,43 miljoen BEF) en de overige statuten anderzijds (tussen 0,55 en 0,58 miljoen BEF).

Voor wat betreft het aantal actieven op zich vallen er geen significante verschillen meer waar te nemen.

Voor de leeftijdsklassen geven de resultaten per verbruikseenheid een volledig ander beeld vergeleken met die per huishouden. De uitgaven van de oudere (meer dan 50 jaar) liggen significant hoger (tussen 0,56 en 0,58 miljoen BEF) dan die van de jongere leeftijdsklassen (tussen de 0,47 en 0,51 miljoen BEF).

Per persoon

De resultaten per persoon lopen gelijk met deze per verbruikseenheid, met dit verschil dat de bedragen overall iets lager liggen.

In bepaalde gevallen worden de verschillen nog sterker geaccentueerd, o.a.

- hogere uitgaven voor Brussel (0,55 milj BEF) t.o.v. de gewesten (0,45 milj BEF)
- hogere uitgaven voor gepensioneerden (0,51 milj BEF) en lage voor niet actieven en arbeiders (0,35 milj BEF)
- vooral hoge uitgaven voor oudere klassen boven de 50 jaar (0,50 milj BEF) t.o.v. jongere klassen (0,40 milj BEF)
- minder uitgaven voor 2 of meer actieven (0,41 milj BEF) in vergelijking met geen of 1 actieve (0,47-0,49 milj BEF).

4.5.2. Voeding, dranken en tabakswaren

Tabel 70 Voeding, dranken en tabakswaren per gewest

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2
Brussel	454	153314	
Vlaanderen	1231		182819
Wallonië	1039		188011

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	
Vlaanderen	1231	88631	
Wallonië	1039	93207	
Brussel	454	93489	

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
Vlaanderen	1231	74717	
Wallonië	1039	79356	79356
Brussel	454		83670

Tabel 71 Voeding, dranken en tabakswaren per beroepsstatuut

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2
niet actieven	267	145619	
gepensioneerd	938	156497	
arbeider	907		197497
bediende	400		200732
zelfstandige	212		211794

(per verbruikseenheid)				
Aantal huishoudens		1	2	3
niet actieven	267	78755		
arbeider	400	82230	82230	
zelfstandige	212		88417	
bediende	907		88424	
gepensioneerde	938			101839

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
arbeider	400	66410	
niet-actief	267	68554	
zelfstandige	212	72650	
bediende	907	73403	
gepensioneerde	938		91222

Tabel 72 Voeding, dranken en tabakswaaren per leeftijdsklasse

(per huishouden)					
Aantal huishoudens		1	2	3	4
20 tot 29	212	131304			
meer dan 70	363	145815			
60 tot 69	562		163673		
30 tot 39	664			184772	
50 tot 59	349			193588	
40 tot 49	574				221246

(per verbruikseenheid)					
Aantal huishoudens		1	2	3	
20 tot 29	212	71741			
30 tot 39	664	78488			
40 tot 49	574		89474		
meer dan 70	363			99978	
50 tot 59	349			101451	
60 tot 69	562			103218	

(per persoon)					
Aantal huishoudens		1	2	3	
20 tot 29	212	61685			
30 tot 39	664	64218			
40 tot 49	574		72814		
50 tot 59	349			87249	
meer dan 70	363			90770	
60 tot 69	562			91638	

Tabel 73 Voeding, dranken en tabakswaaren per aantal actieven

(per huishouden)					
Aantal huishoudens		1	2	3	
0	1102	149466			
1	757		172290		
2 of meer	865			225275	

(per verbruikseenheid)					
Aantal huishoudens		1	2		
2 of meer	865	86312			
1	757	87500			
0	1102		97543		

(per persoon)					
Aantal huishoudens		1	2	3	
2 of meer	865	67896			
1	757		75519		
0	1102			87582	

Conclusie voor voeding, dranken en tabakswaaren

Per huishouden

Een Brussels huishouden geeft jaarlijks minder uit aan voeding (153.000 BEF) dan een Vlaams of Waals huishouden (180 tot 190.000 BEF).

Huishoudens van niet actieven en gepensioneerden besteden duidelijk minder aan voeding (rond de 150.000 BEF) dan de huishoudens van arbeiders, beddienden en zelfstandigen (rond de 200.000 BEF).

Volgens leeftijd zijn het de huishoudens van de allerjongsten (minder dan 30) en oudsten (meer dan 70) die het minst aan voeding besteden ((130 tot 145.000 BEF). Huishoudens met referentiepersoon tussen de 40 en de 49 jaar hebben de grootste bestedingen aan voeding (220.000 BEF).

Er is een scherp onderscheid naargelang het aantal actieve personen, met een geleidelijke stijging van 150.000 BEF (geen actieve persoon) naar 170.000 BEF (één actieve persoon) en 225.000 BEF (twee of meer actieven)

Per verbruikseenheid

Omerekend per verbruikseenheid bestaat voor voeding geen enkel verschil tussen de gewesten.

Niet actieven besteden minder (bijna 80.000 BEF) aan voeding dan arbeiders, bedienden en zelfstandigen (tussen de 80 en de 90.000 BEF). Merkwaardig is dat de gepensioneerden per verbruikseenheid duidelijk meer aan voeding uitgeven (100.000 BEF).

Jongere leeftijdsklassen besteden minder (tussen de 70 en de 80.000 BEF) aan voeding dan ouderen vanaf 50 (rond de 100.000 BEF). De klasse van 40 tot 49 jaar vormt een middengroep (90.000 BEF).

Per verbruikseenheid geven de bestedingen aan voeding een totaal ander beeld dan per huishouden. In dit geval zijn het de huishoudens zonder actieven (97.000 BEF) die meer besteden aan voeding dan de huishoudens met één of twee en meer actieven (rond de 85.000 BEF).

Per persoon

Per persoon blijkt men in Brussel meer te besteden aan voeding (84.000 BEF) dan in Vlaanderen (75.000 BEF). Wallonië neemt een tussenpositie in (80.000 BEF).

Gepensioneerden besteden per hoofd duidelijk meer aan voeding (90.000 BEF) dan de andere bevolkingsgroepen ((tussen de 65 en 75.000 BEF).

Het beeld is gelijkaardig aan de bestedingen per verbruikseenheid, met de laagste uitgaven voor de jongeren tussen 20 en 39 jaar (tussen 60 en 65.000 BEF) en de hoogste uitgaven voor de ouderen boven de 50 jaar (rond de 90.000 BEF). De klasse van 40 tot 49 jaar neemt een tussenpostie in (72.000 BEF).

Huishoudens met twee of meer actieven besteden het minst (68.000 BEF) aan voeding, gevolgd door deze met één actief lid (75.000 BEF) en tenslotte deze zonder actieven (88.000 BEF). Dit beeld is dus volledig tegengesteld aan dat per huishouden.

4.5.3. Kledingsartikelen en schoeisel

Tabel 74 Kledingsartikelen en schoeisel per gewest

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2
Brussel	454	48952	
Wallonië	1039	52113	
Vlaanderen	1231		73741

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	2 3
Wallonië	1039	24201	
Brussel	454		29839
Vlaanderen	1231		33943

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
Wallonië	1039	20269	
Brussel	454		26754
Vlaanderen	1231		28239

Tabel 75 Kledingsartikelen en schoeisel per beroepsstatuut

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2 3
niet actief	267	31951	
gepensioneerd	938	36326	
arbeider	400		70539
bediende	907		85477
zelfstandige	212		88665

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	2 3 4
niet actief	267	17079	
gepensioneerd	938		23967
arbeider	400		28682
zelfstandig	212		33596
bediende	907		38412

(per leeftijd)			
Aantal huishoudens		1	2 3 4
niet actief	267	14765	
gepensioneerd	938		21542
arbeider	400		23007 23007
zelfstandig	212		26652
bediende	907		31936

Tabel 76 Kledingsartikelen en schoeisel per leeftijdsklasse

(per huishouden)			
Aantal huishoudens	1	2	3
meer dan 70 363	31301		
60 tot 69 562	39896		
20 tot 29 212		54079	
50 tot 59 349		62886	
30 tot 39 664			78958
40 tot 49 574			82789

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens	1	2	3
meer dan 70 363	20983		
60 tot 69 562		25869	
20 tot 29 212		29251	29251
50 tot 59 349			32422
40 tot 49 574			32491
30 tot 39 664			33364

(per persoon)		
Aantal huishoudens	1	2
meer dan 70 363	18923	
60 tot 69 562		23144
20 tot 29 212		24943
40 tot 49 574		26229
30 tot 39 664		27208
50 tot 59 349		27742

Tabel 77 Kledingsartikelen en schoeisel per aantal actieven

(per huishouden)			
Aantal huishoudens	1	2	3
0 1102	34677		
1 757		56241	
2 of meer 865			99834

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens	1	2	3
0 1102	22816		
1 757		29377	
2 of meer 865			38259

(per persoon)			
Aantal huishoudens	1	2	3
0 1102	20515		
1 757		25580	
2 of meer 865			30054

Conclusie voor kledingsartikelen en schoeisel

Per huishouden

Vlaamse huishoudens geven gemiddeld 74.000 BEF uit aan kleding. Dit is meer dan Waalse en Brusselse huishoudens (rond de 50.000 BEF).

Huishoudens van niet actieven en gepensioneerden besteden duidelijk minder aan kleding (30 à 35.000 BEF) dan de huishoudens van beddienden en zelfstandigen (85 à 90.000 BEF). Huishoudens van arbeiders (70.000 BEF) nemen een tussenpositie in.

Volgens leeftijd zijn het de huishoudens van de ouderen (boven de 60 jaar) die het minst aan kleding besteden (30 tot 40.000 BEF). Huishoudens met referentiepersoon tussen de 30 en de 49 jaar hebben de grootste bestedingen aan kleding (rond de 80.000 BEF). De groepen van 20 tot 29 jaar en van 50 tot 59 jaar liggen daartussen (55 tot 60.000 BEF)

Er is een scherp onderscheid naargelang het aantal actieve personen, met een duidelijke stijging van 35.000 BEF (geen actieve persoon) naar 55.000 BEF (één actieve persoon) en 100.000 BEF (twee of meer actieven)

Per verbruikseenheid

Omgerekend per verbruikseenheid blijken voor kleding significante verschillen te bestaan tussen Wallonië (25.000 BEF), Brussel (30.000 BEF) en Vlaanderen (34.000 BEF).

Niet actieven besteden minder (17.000 BEF) aan voeding dan gepensioneerden en arbeiders (25 tot 29.000 BEF). Ook zelfstandigen (34.000 BEF) en bedienden (38.000 BEF) verschillen significant van elkaar.

De alleroudsten besteden minst aan kleding (21.000 BEF). De klasse van 60 tot 69 jaar (25.000 BEF) vormt een overgang naar de anderen die geen significant onderscheid vertonen (30 tot 33.000 BEF).

Per verbruikseenheid merken we dezelfde trend op als per huishouden : geen actieven (23.000 BEF), één actief lid (30.000 BEF) en twee of meer actieven (38.000 BEF).

Per persoon

Per persoon blijkt men in Wallonië minder te besteden aan kleding (20.000 BEF) dan in Vlaanderen en Brussel (27 à 28.000 BEF).

Niet actieven besteden per capita duidelijk minder aan kleding (15.000 BEF) dan gepensioneerden en arbeiders (22 à 23.000 BEF). Bedienden (32.000 BEF) geven meer uit dan zelfstandigen (26.000 BEF).

De alleroudsten (meer dan 70 jaar) geven minder uit aan kleding (19.000 BEF) dan de overige leeftijdsgroepen (23 tot 28.000 BEF).

De trend i.v.m. het aantal actieve leden blijft ongewijzigd : geen actieve leden (20.000 BEF), één actief lid (25.000 BEF), twee of meer actieven (30.000 BEF).

4.5.4. Huisvesting

Tabel 78 Huisvesting per gewest

(per huishouden)		
Aantal huishoudens		1
Wallonië	1039	262637
Brussel	454	272989
Vlaanderen	1231	273361

(per verbruikseenheid)		
Aantal huishoudens		1 2
Wallonië	1039	140355
Vlaanderen	1231	143099
Brussel	454	180023

(per persoon)		
Aantal huishoudens		1 2
Wallonië	1039	122010
Vlaanderen	1231	123253
Brussel	454	164495

Tabel 79 Huisvesting per beroepsstatuut

(per huishouden)				
Aantal huishoudens		1	2	3 4
niet actief	267	206150		
arbeider	400		258713	
gepensioneerd	938		259787	
bediende	907			289502
zelfstandige	212			323292

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	2 3
arbeider	400	111988	
niet actief	267	123662	
bediende	907		140686
zelfstandig	212		141769
gepensioneerd	938		179365

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2 3
arbeider	400	91905	
niet actief	267		110553
zelfstandig	212		117720
bediende	907		119660
gepensioneerd	938		163546

Tabel 80 Huisvesting per leeftijdsklasse

(per huishouden)				
Aantal huishoudens		1	2	3
20 tot 29	212	220049		
meer dan 70	363		258275	
60 tot 69	562		263094	
30 tot 39	664		271999	271999
40 tot 49	574			285246
50 tot 59	349			288603

(per verbruikseenheid)				
Aantal huishoudens		1	2	3
40 tot 49	574	124619		
30 tot 39	664	125896		
20 tot 29	212	127159		
50 tot 59	349		159453	
60 tot 69	562			175616
meer dan 70	363			185358

(per persoon)				
Aantal huishoudens		1	2	3
40 tot 49	574	103698		
30 tot 39	664	105841		
20 tot 29	212	111250		
50 tot 59	349		139445	
60 tot 69	562			158697
meer dan 70	363			170616

Tabel 81 Huisvesting per aantal actieven

(per huishouden)				
Aantal huishoudens		1	2	3
0	1102	245652		
1	757		259415	
2 of meer	865			307790

(per verbruikseenheid)				
Aantal huishoudens		1	2	3
2 of meer	865	120858		
1	757		145719	
0	1102			171382

(per persoon)				
Aantal huishoudens		1	2	3
2 of meer	865	95554		
1	757		129069	
0	1102			156819

Conclusie voor huisvesting

Per huishouden

Voor de huishoudens bestaan er geen verschillen tussen de gewesten. Belgische huishoudens besteden rond de 270.000 BEF per jaar aan hun woning.

Niet actieven (206.0000 BEF) en zelfstandigen (323.000 BEF) vormen de twee uitersten. Huishoudens van bedienden (290.000 BEF) geven duidelijk meer uit aan huisvesting dan die van arbeiders en gepensioneerden (rond de 260.000 BEF).

Jonge huishoudens (20 tot 29 jaar) besteden het minst aan huisvesting (220.000 BEF). Oudere huishoudens (boven de 60 jaar) besteden minder (rond de 260.000 BEF) dan de overige leeftijdsklassen tussen de 30 en 59 jaar (tussen de 270 en de 290.000 BEF).

Er is een scherp onderscheid naargelang het aantal actieve personen, met een duidelijke stijging van 245.000 BEF (geen actieve persoon) naar 260.000 BEF (één actieve persoon) en bijna 310.000 BEF (twee of meer actieven)

Per verbruikseenheid

Per verbruikseenheid blijken de hoogste uitgaven zich te concentreren in het Brussels gewest (180.000 BEF). Tussen Vlaanderen en Wallonië bestaat geen verschil (140.000 BEF).

Niet actieven en arbeiders hebben de laagste uitgaven voor huisvesting (110 tot 120.000 BEF). Bedienden en zelfstandigen besteden rond de 140.000 BEF. Gepensioneerden hebben duidelijk de hoogste uitgaven per verbruikseenheid (180.000 BEF).

Jongere leeftijdsklassen tussen de 20 en de 49 jaar besteden minder (rond de 125.000 BEF) dan ouderen boven de 60 jaar (175 tot 185.000 BEF). De groep tussen 50 en 59 jaar (160.000 BEF) neemt een tussenpositie in.

In vergelijking met de bestedingen per huishouden wordt voor het aantal actieven de trend per verbruikseenheid omgekeerd : twee of meer actieven (120.000 BEF), één actief lid (145.000 BEF) en geen actief lid (170.000 BEF).

Per persoon

Per persoon blijken de hoogste uitgaven zich eveneens te concentreren in het Brussels gewest (165.000 BEF). Tussen Vlaanderen en Wallonië bestaat ook hier geen verschil (120 tot 125.000).

Arbeiders besteden per persoon het minst aan huisvesting (90.000 BEF). De overige groepen (niet actieven, bedienden en zelfstandigen) geven minder uit (tussen de 110 en 120.000 BEF) dan gepensioneerden (165.000 BEF).

Zoals per verbruikseenheid besteden jongere bevolkingsgroepen tussen 20 en 49 jaar minder aan huisvesting (100 tot 110.000 BEF) dan ouderen van meer dan 60 jaar (160 tot 170.000 BEF). De leeftijdsgroep van 50 tot 59 jaar neemt een tussenpositie in (140.000 BEF).

De trend is gelijk aan deze per verbruikseenheid : twee of meer actieven (95.000 BEF), één actief lid (130.000 BEF) en geen actieven (157.000 BEF).

4.5.5. Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud

Tabel 82 Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud per gewest

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2
Brussel	454	53443	
Wallonië	1039	63476	
Vlaanderen	1231		76094

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	2
Wallonië	1039	31695	
Brussel	454	33397	33397
Vlaanderen	1231		37466

(per persoon)		
Aantal huishoudens		1
Wallonië	1039	27069
Brussel	454	30210
Vlaanderen	1231	31708

Tabel 83 Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud per beroepsstatuut

(per huishouden)				
Aantal huishoudens		1	2	3
niet actief	267	36516		
gepensioneerd	938		54401	
arbeider	400		62298	
bediende	907			86863
zelfstandige	212			91528

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	2
niet actief	267	21224	
arbeider	400	25536	
gepensioneerd	938		36467
zelfstandig	212		38078
bediende	907		39750

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
niet actief	267	18795	
arbeider	400	20686	
zelfstandige	212		31055
gepensioneerd	938		32983
bediende	907		33141

Tabel 84 Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud per leeftijdsklasse

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2
20 tot 29	212	50301	
meer dan 70	363	51124	
60 tot 69	562	55960	
50 tot 59	349		75412
40 tot 49	574		75484
30 tot 39	664		80675

(per verbruikseenheid)				
Aantal huishoudens		1	2	3
20 tot 29	212	27765		
40 tot 49	574	31255	31255	
30 tot 39	664	34489	34489	34489
60 tot 69	562		36103	36103
meer dan 70	363		36143	36143
50 tot 59	349			40336

(per persoon)				
Aantal huishoudens		1	2	3
20 tot 29	212	23836		
40 tot 49	574	25609	25609	
30 tot 39	664	28350	28350	28350
60 tot 69	562		32232	32232
meer dan 70	363			33109
50 tot 59	349			34849

Tabel 85 Meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud per aantal actieven

(per huishouden)				
Aantal huishoudens		1	2	3
0	1102	48497		
1	757		63490	
2 of meer	865			95237

(per verbruikseenheid)		
Aantal huishoudens		1
0	1102	33183
1	757	33736
2 of meer	865	37118

(per persoon)		
Aantal huishoudens		1
2 of meer	865	29325
1	757	29400
0	1102	30173

Conclusie voor meubelen, huishoudtoestellen, huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en courant onderhoud

Per huishouden

Vlaamse huishoudens besteden meer (76.000 BEF) dan Waalse en Brusselse huishoudens (53 tot 63.000 BEF).

Niet actieven (37.000 BEF) besteden minder dan arbeiders en bedienden (55 tot 60.000 BEF). Huishoudens van bedienden en zelfstandigen besteden het meest (85 tot 90.000 BEF).

De jongste (20 tot 29 jaar) en oudste (meer dan 60 jaar) huishoudens besteden het minst aan huishoudelijke goederen (50 tot 55.000 BEF). De overige leeftijdsklassen besteden tussen de 75 en 80.000 BEF.

Er is een scherp onderscheid naargelang het aantal actieve personen, met een duidelijke stijging van 48.000 BEF (geen actieve persoon) naar 63.000 BEF (één actieve persoon) en bijna 95.000 BEF (twee of meer actieven)

Per verbruikseenheid

Per verbruikseenheid zijn de verschillen tussen de gewesten minder duidelijk. Wallonië (32.00 BEF) en Vlaanderen (37.000 BEF) bevinden zich aan beide uitersten, met Brussel er tussenin (33.000 BEF).

Arbeiders en niet actieven besteden duidelijk minder aan huishoudelijke goederen (20 tot 25.000 BEF) dan de overige groepen (35 tot 40.000 BEF).

De jongste leeftijdsklasse (20 tot 29 jaar) besteedt duidelijk het minst (28.000 BEF) aan huishoudelijke goederen, de leeftijdsgroep van 50 tot 59 duidelijk het meest (40.000 BEF). De andere klassen vormen een vrij homogene groep daartussenin.

Per verbruikseenheid bestaat geen verschil tussen de drie groepen. De gemiddelde uitgaven variëren tussen de 33 en de 37.000 BEF.

Per persoon

Per persoon zijn er geen verschillen tussen de gewesten. De gemiddelde uitgaven variëren tussen de 27 en de 32.000 BEF.

Zoals voor de verbruikseenheden besteden arbeiders en niet actieven duidelijk minder (20.000 BEF) dan de overige bevolkingsgroepen (31 tot 33.000 BEF).

Analoog met de verbruikseenheden besteden de jongsten (20 tot 29 jaar) het minst (24.000 BEF). De groep van 50 tot 59 jaar ligt aan het andere uiterste (35.000 BEF). De overige leeftijdsklassen vormen een vrij homogene groep daartussenin.

Per persoon bestaat geen verschil tussen de drie groepen. De gemiddelde uitgaven schommelen rond de 30.000 BEF.

4.5.6. Lichaams- en gezondheidszorgen

Tabel 86 Lichaams en gezondheidszorgen per gewest

(per huishouden)		
Aantal huishoudens		1
Vlaanderen	1231	45770
Brussel	454	46619
Wallonië	1039	49872

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	2
Vlaanderen	1231	23450	
Wallonië	1039	26120	
Brussel	454		30165

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
Vlaanderen	1231	20027	
Wallonië	1039	22456	
Brussel	454		27325

Tabel 87 Lichaams- en gezondheidszorgen per beroepsstatuut

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2
niet actief	267	40898	
arbeider	400	42476	
zelfstandig	212	45655	45655
bediende	907	47119	47119
gepensioneerd	938		52239

(per verbruikseenheid)				
Aantal huishoudens		1	2	3
arbeider	400	17488		
zelfstandig	212	18803	18803	
bediende	907	21573	21573	
niet actief	267		24199	
gepensioneerd	938			34852

(per persoon)				
Aantal huishoudens		1	2	3
arbeider	400	14022		
zelfstandig	212	15344		
bediende	907	17991	17991	
niet actief	267		21508	
gepensioneerd	938			31415

Tabel 88 Lichaams- en gezondheidszorgen per leeftijdsklasse

(per huishouden)				
Aantal huishoudens		1	2	3
20 tot 29	212	35827		
40 tot 49	574		44802	
30 tot 39	664		46228	46228
50 tot 59	349		48124	48124
60 tot 69	562		50476	50476
meer dan 70	363			55525

(per verbruikseenheid)					
Aantal huishoudens		1	2	3	4
20 tot 29	212	19162			
40 tot 49	574	19462			
30 tot 39	664	20209	20209		
50 tot 59	349		25207		
60 tot 69	562			32553	
meer dan 70	363				38446

(per persoon)					
Aantal huishoudens		1	2	3	4
40 tot 49	574	16250			
20 tot 29	212	16372			
30 tot 39	664	16595			
50 tot 59	349		21602		
60 tot 69	562			29045	
meer dan 70	363				35017

Tabel 89 Lichaams- en gezondheidszorgen per aantal actieven

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2
1	757	38582	
0	1102		49863
2 of meer	865		52219

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	2
1	757	19925	
2 of meer	865	20345	
0	1102		33593

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
2 of meer	865	16009	
1	757	17259	
0	1102		30379

Conclusie voor lichaams- en gezondheidszorgen

Per huishouden

Per gewest bestaat geen verschil tussen de huishoudens. De gemiddelde bestedingen variëren tussen 45 en 50.000 BEF.

Niet actieven en arbeiders besteden het minst aan gezondheidszorgen (40 tot 42.000 BEF). Gepensioneerden besteden het meest (52.000 BEF). Zelstandigen en bedienden vormen een middengroep (45 tot 47.000 BEF).

De jongste (20 tot 29 jaar) huishoudens besteden zoals verwacht het minst (35.000 BEF) en de oudste (meer dan 70 jaar) het meest (55.000 BEF). De overige leeftijdsklassen liggen vrij homogeen tussen de 45 en de 50.000 BEF.

Huishoudens met één actief persoon besteden minder (39.000 BEF) dan deze zonder en met twee of meer actieve personen (rond de 50.000 BEF).

Per verbruikseenheid

Per verbruikseenheid liggen de gezondheidsuitgaven in Brussel (30.000 BEF) hoger dan in Vlaanderen en Wallonië (rond de 25.000 BEF).

Zoals voor de huishoudens liggen de uitgaven bij de arbeiders het laagst (17.000 BEF) en bij de gepensioneerden het hoogst (35.000 BEF). De overige groepen liggen daartussen, met vrij hoge uitgaven voor de niet actieven (25.000 BEF).

Tussen de jongere leeftijdsklassen (20 tot 49 jaar) is er geen verschil in gezondheidsuitgaven (rond de 20.000 BEF). Voor de overige groepen is er een toename met leeftijd van 50 tot 59 (25.000 BEF), naar 60 tot 69 (33.000 BEF) en meer dan 70 jaar (38.000 BEF).

De groep zonder actief persoon besteedt significant meer aan gezondheid (36.000 BEF) dan de groepen met één of twee en meer personen (rond de 20.000 BEF).

Per persoon

Per persoon liggen de uitgaven voor Brussel (27.000 BEF) hoger dan voor de beide andere gewesten (20 tot 22.000 BEF).

Arbeiders en zelfstandigen besteden het minst aan gezondheid (15.000 BEF) en gepensioneerden het meest (31.000 BEF). Bedienden en niet actieven vormen de tussengroep (18 tot 21.000 BEF).

Analoog met de verbruikseenheden besteden de jongere groepen (20 tot 49 jaar) het minst (16.000 BEF). Er is een geleidelijke toename met leeftijd van 50 tot 59 jaar (21.000 BEF) naar 60 tot 69 jaar (29.000 BEF) en naar de leeftijdsklasse van meer dan 70 jaar (35.000 BEF).

Per persoon besteedt de klasse zonder actief lid beduidend meer (30.000 BEF) dan de andere (16 tot 17.000 BEF).

4.5.7. Transport en communicatie

Tabel 90 Transport en communicatie per gewest

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2
Brussel	454	107473	
Wallonië	1039	123398	123398
Vlaanderen	1231		138968

(per verbruikseenheid)		
Aantal huishoudens		1
Wallonië	1039	60386
Vlaanderen	1231	66756
Brussel	454	67844

(per persoon)		
Aantal huishoudens		1
Wallonië	1039	51209
Vlaanderen	1231	56195
Brussel	454	61210

Tabel 91 Transport en communicatie per beroepsstatuut

(per huishouden)				
Aantal huishoudens		1	2	3
niet actief	267	80248		
gepensioneerd	938	80568		
arbeider	400		131226	
zelfstandig	212			177315
bediende	907			177502

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1	2
niet actief	267	44359	
gepensioneerd	938	52955	
arbeider	400	56677	
zelfstandig	212		75746
bediende	907		83212

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
niet actief	267	38956	
arbeider	400	46249	
gepensioneerd	938	47613	
zelfstandig	212		62406
bediende	907		69878

Tabel 92 Transport en communicatie per leeftijdsklasse

(per huishouden)

Aantal huishoudens	1	2	3	4
meer dan 70 363	69476			
60 tot 69 562	88375	88375		
20 tot 29 212		116153	116153	
50 tot 59 349			132081	132081
40 tot 49 574				163031
30 tot 39 664				163986

(per verbruikseenheid)

Aantal huishoudens	1	2
meer dan 70 363	45822	
60 tot 69 562	57368	57368
20 tot 29 212		63749
50 tot 59 349		68594
40 tot 49 574		70862
30 tot 39 664		73368

(per persoon)

Aantal huishoudens	1	2
meer dan 70 363	41141	
60 tot 69 562	51440	51440
20 tot 29 212	54554	54554
40 tot 49 574		58824
50 tot 59 349		59040
30 tot 39 664		60832

Tabel 93 Transport en communicatie per aantal actieven

(per huishouden)

Aantal huishoudens	1	2	3
0 1102	78652		
1 757		129599	
2 of meer 865			188778

(per verbruikseenheid)

Aantal huishoudens	1	2
0 1102	51792	
1 757		71022
2 of meer 865		75007

(per persoon)

Aantal huishoudens	1	2
0 1102	46697	
2 of meer 865		59435
1 757		62482

Conclusie voor transport en communicatie

Per huishouden

Transportuitgaven zijn het laagst in het Brussels gewest (107.000 BEF) en het hoogst in Vlaanderen (140.000 BEF). Wallonië neemt een tussenpositie in (123.000 BEF).

Niet actieven en gepensioneerden geven beduidend minder uit (80.000 BEF) dan zelfstandigen en bedienden (177.000 BEF). Arbeidershuishoudens liggen daartussenin (130.000 BEF).

De oudste bevolkingsgroepen (meer dan 60 jaar) besteden het minst aan transport (tussen de 70 en de 88.000 BEF). De groepen tussen de 30 en de 49 jaar besteden het meest (165.000 BEF). De transportuitgaven van de jongste bevolkingsgroep zijn vrij laag (116.000 BEF).

Huishoudens zonder actief persoon besteden veel minder (79.000 BEF) dan deze met één actief persoon (130.000 BEF) en met twee of meer actieve personen (189.000 BEF).

Per verbruikseenheid

Per verbruikseenheid zijn geen verschillen tussen de gewesten. De gemiddelde uitgaven schommelen tussen de 60 en de 70.000 BEF.

Er bestaat een duidelijk onderscheid tussen de niet actieven, gepensioneerden en arbeiders (40 tot 48.000 BEF) enerzijds en de zelfstandigen en bedienden (75 tot 83.000 BEF) anderzijds.

De groep van meer dan 70 jaar (45.000 BEF) heeft duidelijk lagere uitgaven dan de overige bevolkingsgroepen (64 tot 73.000 BEF). De groep van 60 tot 69 jaar vormt een overgang (57.000 BEF).

De groep zonder actief persoon besteedt significant minder aan transport (52.000 BEF) dan de groepen met één of twee en meer personen (70 tot 75.000 BEF).

Per persoon

Per persoon zijn er geen verschillen tussen de gewesten. De gemiddelde uitgaven variëren tussen de 51 en de 61.000 BEF.

Analoog met de verbruikseenheden bestaat een duidelijk onderscheid tussen niet actieven, gepensioneerden en arbeiders (39 tot 48.000 BEF) enerzijds en zelfstandigen en bedienden (62 tot 70.000 BEF) anderzijds.

Meer dan 70-jarigen (40.000 BEF) hebben lagere transportuitgaven dan de overige leeftijdsgroepen (51 tot 60.000 BEF).

Per persoon besteedt de klasse zonder actief lid beduidend minder (47.000 BEF) dan de andere (60 tot 62.000 BEF).

4.5.8. Cultuur, ontspanning en onderwijs

Tabel 94 Cultuur, ontspanning en onderwijs per gewest

(per huishouden)		
Aantal huishoudens		1
Wallonië	1039	78978
Brussel	454	79200
Vlaanderen	1231	86571

(per verbruikseenheid)		
Aantal huishoudens		1 2
Wallonië	1039	38826
Vlaanderen	1231	41309
Brussel	454	49085

(per persoon)		
Aantal huishoudens		1 2
Wallonië	1039	33158
Vlaanderen	1231	34836
Brussel	454	44271

Tabel 95 Cultuur, ontspanning en onderwijs per beroepsstatuut

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1 2 3	
gepensioneerd	938	56185	
niet actief	267	59845	
arbeider	400	90655	
zelfstandig	212		106094
bediende	907		107111

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens		1 2 3	
niet actief	267	33927	
arbeider	400	36946	
gepensioneerd	938	38072 38072	
zelfstandig	212	43416	43416
bediende	907		49309

(per persoon)		
Aantal huishoudens		1 2
arbeider	400	29807
niet-actief	267	30048
gepensioneerd	938	34600
zelfstandig	212	35581
bediende	907	41334

Tabel 96 Cultuur, ontspanning en onderwijs per leeftijdsklasse

(per huishouden)					
Aantal huishoudens		1	2	3	4
meer dan 70	363	45443			
60 tot 69	562		63214		
20 tot 29	212		69139		
50 tot 59	349			86575	
30 tot 39	664			95766	
40 tot 49	574				111675

(per verbruikseenheid)		
Aantal huishoudens		1 2
meer dan 70	363	32798
20 tot 29	212	39635
60 tot 69	562	41767
30 tot 39	664	42446
40 tot 49	574	44946
50 tot 59	349	45020

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
meer dan 70	363	30248	
20 tot 29	212	34575	34575
30 tot 39	664	35264	35264
40 tot 49	574		36556
60 tot 69	562		37653
50 tot 59	349		38869

Tabel 97 Cultuur, ontspanning en onderwijs per aantal actieven

(per huishouden)			
Aantal huishoudens		1	2 3
0	1102	55238	
1	757		85838
2 of meer	865		114141

(per verbruikseenheid)		
Aantal huishoudens		1 2
0	1102	37621
2 of meer	865	43265
1	757	45698

(per persoon)			
Aantal huishoudens		1	2
2 of meer	865	33945	
0	1102	34301	
1	757		39988

Conclusie voor cultuur, ontspanning en onderwijs

Per huishouden

Er bestaan geen verschillen tussen de gewesten. De gemiddelde uitgaven variëren tussen de 79 en de 87.000 BEF.

Niet actieven en gepensioneerden geven vrijwel de helft minder uit (55 tot 60.000 BEF) dan zelfstandigen en bedienden (107.000 BEF). Arbeidershuishoudens liggen daartussenin (90.000 BEF).

De alleroudsten (meer dan 70 jaar) besteden het minst aan cultuur en ontspanning (45.000 BEF). De leeftijdsgroep tussen de 40 en de 49 jaar besteedt het meest (112.000 BEF). Tussen deze twee uitersten onderscheiden we de groep van 60 tot 69 en de groep van 20 tot 29 (63 tot 69.000 BEF) van de de groepen van 50 tot 59 en deze van 30 tot 39 jaar (87 tot 96.000 BEF).

Huishoudens zonder actief persoon besteden veel minder (55.000 BEF) dan deze met één actief persoon (85.000 BEF) en met twee of meer actieve personen (115.000 BEF).

Per verbruikseenheid

Per verbruikseenheid wordt in Brussel (vrijwel 50.000 BEF) meer uitgegeven dan in Vlaanderen en Wallonië (rond de 40.000 BEF).

Niet actieven en arbeiders geven minder uit aan cultuur en ontspanning (rond de 35.000 BEF) dan bedienden (bijna 50.000 BEF). Daartussen vormen gepensioneerden en zelfstandigen de overgangsgroepen (38 tot 43.000 BEF).

De groep van meer dan 70 jaar (33.000 BEF) heeft duidelijk lagere uitgaven dan de overige bevolkingsgroepen (40 tot 45.000 BEF).

De groep zonder actief persoon besteedt significant minder aan cultuur en ontspanning (38.000 BEF) dan de groepen met één of twee en meer personen (43 tot 46.000 BEF).

Per persoon

In Brussel liggen de uitgaven hoger (44.000 BEF) dan in Vlaanderen en Wallonië (rond de 34.000 BEF).

Enkel de bedienden (41.000 BEF) onderscheiden zich van de overige beroepsklassen (30 tot 35.000 BEF).

Meer dan 70-jarigen (30.000 BEF) hebben lagere uitgaven voor cultuur en ontspanning dan de leeftijdsgroepen van 40 tot 69 jaar (37 tot 39.000 BEF). De groep van 20 tot 39 jaar (35.000 BEF) vormt een overgang.

Per persoon besteden de klassen zonder actief lid en deze met twee of meer actieven (34.000 BEF) significant minder dan de klasse met één actief persoon (40.000 BEF).

4.5.9. Beschikbaar inkomen

Tabel 98 Beschikbaar inkomen per gewest

(per huishouden)		
Aantal huishoudens		
		1 2
Brussel	454	1098509
Wallonië	1039	1129088
Vlaanderen	1231	1244121

(per verbruikseenheid)			
Aantal huishoudens			
		1 2 3	
Wallonië	1039	565522	
Vlaanderen	1231	612544	
Brussel	454		690341

(per persoon)		
Aantal huishoudens		
		1 2
Wallonië	1039	483499
Vlaanderen	1231	519068
Brussel	454	623261

Tabel 99 Beschikbaar inkomen per beroepsstatuut

(per huishouden)						
Aantal huishoudens						
		1	2	3	4	5
niet actief	267	737815				
gepensioneerd	938		895447			
arbeider	400			1191413		
bediende	907				1432255	
zelfstandig	212					1843455

(per verbruikseenheid)						
Aantal huishoudens						
		1	2	3	4	5
niet actief	267	420966				
arbeider	400		503078			
gepensioneerd	938			604045		
bediende	907				669882	
zelfstandig	212					788814

(per persoon)				
Aantal huishoudens				
		1	2	3
niet actief	267	370923		
arbeider	400	408934		
gepensioneerd	938		546902	
bediende	907		563203	
zelfstandig	212			650276

Tabel 100 Beschikbaar inkomen per leeftijdsklasse

(per huishouden)		1	2	3	4
Aantal huishoudens					
meer dan 70	363	868734			
60 tot 69	562	934163	934163		
20 tot 29	212		1010737		
50 tot 59	349			1251492	
30 tot 39	664				1367055
40 tot 49	574				1401109

(per verbruikseenheid)		1	2
Aantal huishoudens			
20 tot 29	212	555436	
40 tot 49	574	586122	
60 tot 69	562	608961	608961
30 tot 39	664	609128	609128
meer dan 70	363	610863	610863
50 tot 59	349		665924

(per persoon)		1	2	3
Aantal huishoudens				
20 tot 29	212	476286		
40 tot 49	574	481878		
30 tot 39	664	505932	505932	
60 tot 69	562		546082	546082
meer dan 70	363		558704	558704
50 tot 59	349			576137

Tabel 101 Beschikbaar inkomen per aantal actieven

(per huishouden)		1	2	3
Aantal huishoudens				
0	1102	839998		
1	757		1129236	
2 of meer	865			1644912

(per verbruikseenheid)		1	2
Aantal huishoudens			
0	1102	571111	
1	757		618835
2 of meer	865		644175

(per persoon)		1
Aantal huishoudens		
2 of meer	865	508602
0	1102	518613
1	757	545358

Tabel 102 Beschikbaar inkomen per beroepsstatuut en aantal actieve personen

(per huishouden)								
Aantal huishoudens		1	2	3	4	5	6	7
niet actief/0 actief	231	666852						
gepensioneerd/0 actief	871	885919	885919					
gepensioneerd/1 actief	61		979250					
arbeider/1 actief	184		1007586	1007586				
bediende/1 actief	406		1115612	1115612	1115612			
arbeider/>2 actief	216				1348006	1348006		
zelfstandig/1 actief	78					1555932	1555932	
bediende/>2 actief	501						1688856	
zelfstandig/>2 actief	134							2010819

(per verbruikseenheid)						
Aantal huishoudens		1	2	3	4	5
niet actief/0 actief	231	402847				
gepensioneerd/1 actief	61	445384	445384			
arbeider/1 actief	184	481001	481001	481001		
arbeider/>2 actief	216	521885	521885	521885	521885	
gepensioneerd/0 actief	871			615737	615737	615737
bediende/1 actief	406				665519	665519
bediende/>2 actief	501				673417	673417
zelfstandig/>2 actief	134					756152
zelfstandig/1 actief	78					
						844926

(per persoon)				
Aantal huishoudens		1	2	3
niet actief/0 actief	231	360270		
gepensioneerd/1 actief	61	364666		
arbeider/1 actief	184	407456	407456	
arbeider/>2 actief	216	410193	410193	
bediende/>2 actief	501		533564	533564
gepensioneerd/0 actief	871		560608	560608
zelfstandig/>2 actief	134			593333
bediende/1 actief	406			599778
zelfstandig/1 actief	78			
				748102

(per actief lid)				
Aantal huishoudens		1	2	3
arbeider/>2 actief	216	657389		
bediende/>2 actief	501	828337	828337	
gepensioneerd/1 actief	61		979250	979250
zelfstandig/>2 actief	134		984815	984815
arbeider/1 actief	184		1007586	1007586
bediende/1 actief	406			1115612
zelfstandig/1 actief	78			
				1555932

Conclusie voor beschikbaar inkomen

Per huishouden

Per huishouden ligt het beschikbaar inkomen in Vlaanderen (1.244.000 BEF) hoger dan in Brussel en Wallonië (van 1.100 tot 1.230.000 BEF).

Alle beroepsklassen zijn significant van elkaar verschillend. Het beschikbaar inkomen van de niet actieven (738.000 BEF) is ongeveer de helft van dat van de bedienden (1.432.000 BEF) en minder dan de helft van dat van de zelfstandigen (1.843.000 BEF). Gepensioneerden (895.000 BEF) en arbeiders (1.191.000 BEF) liggen daartussenin.

De alleroudsten (meer dan 70 jaar) hebben het laagste beschikbaar inkomen (869.000 BEF). De leeftijdsklassen tussen de 30 en 49 jaar beschikken over het hoogste inkomen (1.367 tot 1.401.000 BEF). De groep van 50 tot 59 jaar ligt daar iets onder (1.251.000 BEF) en de leeftijdsklassen van 60 tot 69 en van 20 tot 29 (934 tot 1.011.000 BEF) vallen eerder bij de lagere inkomens.

Huishoudens zonder actief persoon hebben een lager beschikbaar inkomen (840.000 BEF) dan deze met één actief persoon (1.130.000 BEF) en met twee of meer actieve personen (1.645.000 BEF).

Per beroepsklasse en per aantal actieven zijn het de zelfstandigen met twee of meer actieven die over het hoogste inkomen beschikken (2.011.000 BEF). Bedienden met twee of meer actieven (1.689.000 BEF), zelfstandigen met één actief lid (1.556.000 BEF) en arbeiders met twee of meer actieven (1.348.000 BEF) vormen de daaropvolgende groepen. Aan het lager uiteinde vinden we de niet actieven (667.000 BEF), de gepensioneerden zonder actief lid (886.000 BEF) of met één actief lid in het huishouden (979.000 BEF) en de arbeiders (1.008.000 BEF) of bedienden (1.116.000 BEF) met één actief lid in het huishouden. De overgang van de ene naar de andere groep gebeurt geleidelijk.

Per verbruikseenheid

Per verbruikseenheid beschikt men in Brussel (vrijwel 690.000 BEF) over het hoogste inkomen. Er is verder een significant onderscheid tussen Vlaanderen (613.000 BEF) en Wallonië (566.000 BEF).

We nemen dezelfde rangorde waar als per huishouden, met niet actieven (421.000 BEF) onderaan en zelfstandigen (789.000 BEF) bovenaan. Enkel de arbeiders (503.000 BEF) verwisselen van plaats met de gepensioneerden (604.000 BEF).

Naar leeftijdsklasse zijn de verschillen eerder gering. De groep van 50 tot 59 jaar (666.000 BEF) beschikt over het hoogste inkomen en deze van 20 tot 29 en van 40 tot 49 jaar (555.000 tot 596.000 BEF) over het laagste. De overige groepen schommelen rond de 610.000 BEF).

De huishoudens zonder actief lid (571.000 BEF) hebben een significant lager inkomen dan deze met één en twee of meer actieven (620 tot 644.000 BEF).

Per beroepsklasse en aantal actieve leden zijn het de niet actieven (403.000 BEF) die het laagste beschikbaar inkomen noteren. Zelfstandigen met één actief lid hebben het hoogste (845.000 BEF) inkomen. Daartussen is er een vrij homogene verdeling voor alle klassen.

Per persoon

Per persoon noteert men voor Brussel een hoger beschikbaar inkomen (623.000 BEF) dan voor Vlaanderen en Wallonië (483 tot 519.000 BEF).

Niet actieven en arbeiders (371 tot 409.000 BEF) hebben een lager inkomen dan gepensioneerden en bedienden (547 tot 563.000 BEF). Zelfstandigen beschikken over het hoogste inkomen (650.000 BEF).

Jongere huishoudens (van 20 tot 49 jaar) blijken per persoon over minder inkomen te beschikken (476 tot 506.000 BEF) dan ouderen van meer dan 60 (546 tot 559.000 BEF). De leeftijdsklasse tussen 50 en 59 (576.000 BEF) beschikt over het hoogste inkomen.

Per capita bestaat geen verschil naar aantal actieve leden. De gemiddelden schommelen tussen de 509 en de 545.000 BEF.

Per persoon blijft vrijwel dezelfde rangorde behouden als per verbruikseenheid. Zelfstandigen met één actief lid (748.000 BEF) blijven aan de top. De overige groepen zijn vrij homogeen verdeeld met niet actieven (360.000 BEF) aan het laagste eind.

Per actief lid

Indien we enkel de actieve leden beschouwen, blijven de zelfstandigen met één actief lid aan de top (1.556.000 BEF). Arbeiders en bedienden met één actief lid scoren ook vrij hoog (ronde de 1.110.000 BEF). Arbeiders met twee of meer actieve leden vinden we onderaan de lijst (657.000 BEF).

5. Toepassingen van het Huishoudbudgetonderzoek

5.1. Algemene toepassingen

Het Huishoudbudgetonderzoek schetst een beeld van de algemene levensvoorwaarden van private huishoudens in een bepaald gebied en op een bepaald tijdstip in functie van een aantal huishoudkarakteristieken zoals inkomen, socio-economische omstandigheden, omvang en samenstelling, leeftijdsstructuur, urbanisatiegraad, enz. De HBO-gegevens kunnen ook worden gebruikt voor de studie van specifieke sub-populaties zoals jongeren, handarbeiders uit de privésector, bedienden, enz. Onder de voornaamste consumenten van de HBO-enquête vermelden we :

- Ministeries en administraties die de gegevens gebruiken voor planning van economische en sociale beleidslijnen
- Universiteiten en onderzoekscentra voor onderzoek i.v.m. de levensomstandigheden van private huishoudens
- Private instellingen, firma's of consultants, meestal gericht op de analyse van consumptiepatronen van huishoudens in verband met marketing van consumptiegoederen. In dit verband moet worden opgemerkt dat de enquête geen Inlichtingen verstrekt omtrent merkartikelen of distributiekkanalen.
- Media die algemene gegevens doorspelen naar het publiek via kranten, tijdschriften, radio en televisie

5.2. Wegingscoëfficiënten voor de Index van de consumptieprijzen

Het Huishoudbudgetonderzoek heeft specifiek tot doel de wegingscoëfficiënten van de totale korf van goederen voor de index van de consumptieprijzen te helpen bepalen. Hiervoor is de kennis van de samenstelling van de consumptie van het "gemiddeld" huishouden noodzakelijk. Sedert 1976 worden de indexcijfers hervormd op basis van de overeenkomstige budgetenquête, waarbij alle getuigen in de korf van bestedingen een weging ontvangen in functie van de resultaten van het onderzoek. De laatste berekeningsmethode dateerde van 1988, waarvoor de resultaten van de enquête 87-88 werden gebruikt.

Voor het opstellen van een wegingsschema voor het nieuw Nationale Indexcijfer van de Consumptieprijzen (NIPC) en de Geharmoniseerde Index van de Consumptieprijzen ingevoerd door de Europese Unie (GICP), werden eind oktober 96 de gegevens met betrekking tot de monetaire uitgaven van de Huishoudbudgetenquête 95-96 aan de indexcommissie overgemaakt. In de toekomst wordt een jaarlijkse verificatie van dit wegingsschema voorzien.

5.3. HBO en onderzoek naar armoede en ongelijkheid

HBO-enquêtes worden bijzonder geschikt geacht voor toepassing in de analyse van "armoede"-indicatoren. Armoede is een dynamisch en multi-dimensioneel fenomeen :

- Het bepalen van de factoren die bijdragen tot de duur waarin een huishouden in een toestand van armoede blijft bestaan is belangrijk voor de studie van de evolutie van de armoede binnen de risicogroepen.
- Het multi-dimensioneel karakter van armoede maakt het bijzonder moeilijk één neutrale armoede-index vast te leggen.

Vanaf 1975 lanceerde de Europese Commissie onderzoeksthema's i.v.m. armoede en ongelijkheid. Hiervoor werd gebruik gemaakt van de individuele HBO-gegevens van de lidstaten. Het zijn hierbij voornamelijk de consumptieuitgaven die, als benadering van het beschikbaar inkomen worden gebruikt voor het vastleggen van absolute of relatieve (ten opzichte van het gemiddeld of mediaan inkomen) armoedegrenzen. De mediaan wordt meestal gebruikt in studies voor relatieve armoede. In vele gevallen wordt 50% van het mediaan inkomen of van de totale uitgaven als relatieve armoedegrens vooropgesteld (Tabel 101).

Tabel 103 Relatieve armoedegrens voor het Rijk.

	Per huishouden	Per verbruikseenheid	Per capita
Mediaan inkomen (per jaar)	1.052.435	554.993	460.909
50% med. inkomen (per jaar)	526.217	277.496	230.454
50% med. inkomen (per maand)	43.851	23.124	19.204
% huishoudens beneden de grens	10.2	6.2	6.6

Het gebruik van de 50%-mediaangrens voor het bepalen van relatieve armoede is vrij algemeen, maar stuit anderzijds op zware kritiek omdat het onvoldoende rekening houdt met het dynamisch karakter van het verschijnsel. Er dient aan toegevoegd dat studies omtrent armoede en ongelijkheid politiek bijzonder gevoelig liggen en dat cijfers vaak worden gemanipuleerd of geïnterpreteerd naargelang het kamp waartoe men behoort.

De "objectieve" indicatoren afgeleid uit het HBO kunnen worden aangevuld met :

- enquêtes waarin het huishouden zelf zijn positie t.o.v. een subjectief gevoel van armoede bepaald, of waarin gepeild wordt naar de financiële stress waaraan het huishouden is blootgesteld (subjectieve indicatoren)
- niet-monetaire vragenlijsten waarbij de toegang tot bepaalde goederen en/of diensten van huishoudens uit de lagere inkomensklassen wordt nagegaan.

Een dergelijke vragenlijst werd tijdens de enquête 97-98 bij wijze van proef aan de huishoudens voorgelegd. De resultaten hiervan zijn echter nog niet verwerkt.

